

СВОБОДА

Пам'ятаймо
про
Україну!

Видає Український Народний Союз

— SVOBODA —

Published by the Ukrainian National Association

ЦІНА \$1.00

РАЗ НА ТИЖДЕНЬ

ONCE A WEEK

PRICE \$1.00

РІК СХ

П'ЯТНИЦЯ, 7 ЛЮТОГО 2003 РОКУ

ЧИСЛО 6

VOL. СХ

FRIDAY, FEBRUARY 7, 2003

No. 6

Україна - за чисті гроші Корабель „Коламбія“ зазнав катастрофи

ПАРСИПАНИ, Н. Дж. – У понеділок, 3 лютого, в Києві міністер економіки та європейської інтеграції України Валерій Хорошковський виступив на пресовій конференції з приводу завершення праці української економічної делегації, яка здійснила офіційну візиту до Вашингтону наприкінці січня.

Боротьба з відмиванням брудних грошей і санкції FATF (Financial Action Task Force), яка занесла Україну до чорного списку країн, котрі не борються з цим явищем, були на порядку денному переговорів у Вашингтоні. Ці переговори закінчилися підписанням спільної заяви Українсько-американського економічного комітету.

На прес-конференції В. Хорошковський повторив ним же оприлюднені ще до українсько-американських переговорів п'ять умов, за яких США погоджуються сприяти скасування запроваджених в грудні 2002 року санкцій FATF проти України. Ось ці умови:

– абсолютна політична незаангажованість Державного департаменту фінансового моніторингу;

– внесення змін до Кримінального кодексу (закон вже прийнятий, але покищо не підписаний Президентом);

– внесення змін до закону про банки і банківську діяльність (законопроект прийнятий у

(Закінчення на стор. 3)

Перспектива СНД - єдиний економічний простір

ПАРСИПАНИ, Н. Дж. – Президент України Леонід Кучма виступив у вівторок, 4 лютого, на пресовій конференції у Києві, коментуючи результати недавньої київської зустрічі провідників країн Співдружності Незалежних Держав. Як уже повідомлялося, на цій зустрічі Л. Кучму було обрано головою Ради голів СНД. Отже, своїм головним завданням на цій посаді Л. Кучма вважає переведення стосунків у рамках Співдружності в економічну площину, оскільки СНД, на його думку, має великі можливості саме в економічному розумінні. „Якби всі ми були однакостанні в тому, що треба перейти від політичних питань до економічних, це було б позитивним явищем на пострадянському просторі“, – сказав Л. Кучма.

Обґрунтовуючи доцільність перетворення всієї Співдружності Незалежних Держав у „зону вільної торгівлі“, Л. Кучма критично відгукнувся щодо того, що Україна на даний момент використовує тільки 10 відсотків можливостей спільного ринку СНД. „Зі ста процентів скотилися до десяти“, – підкреслив Л. Кучма і запевнив, що економічна активність Співдружності Незалежних Держав викличе зацікавлення з боку держав Центральної Європи – Польщі, Болгарії, Словаччини, бо, мовляв, „те, що вони виробляють, особливим попитом у країнах старої Європи не користується“.

Відповідаючи на запитання, чи все це не означає, що тепер Київ перетвориться на столицю СНД, Л. Кучма дозволив собі неприховано сар-

(Закінчення на стор. 3)

Астронавти з космічного корабля „Коламбія“, які загинули 1 лютого, зліва сидять – Річард Гасбанд, Каплана Чавла і Віліям МекКул, стоять – Дейвід Бравн, Лорел Кларк, Майкл Андерсон і Ілан Рамон. Фото: НАСА

ГЮСТОН, Тек. – Президент Джордж Буш у вівторок, 4 лютого, взяв участь у поминальній церемонії в пошану сімох астронавтів, які загинули 1 лютого в катастрофі космічного корабля „Коламбія“. Корабель розпався під час повернення, 200,000 стіп над штатом Тексас, за 16 хвилин до приземлення. Церемонія в честь загиблих відбулася у Космічному центрі ім. Джонсона у Гюстоні, Тексас, з участю кількох тисяч присутніх. У своєму виступі Президент підкреслив, що „кожний з астронавтів був дисциплінованим і відважним, чого вимагала його професія. Кожний з них був свідомий того, що великий почин вимагає ризику й кожний з них добровільно і навіть з радістю це приймав в ім'я нового відкриття. Все людство є боржником перед ними“. Він зазначив, що, не дивлячись на трагедію, США продовжуватимуть свою космічну програму.

На кораблі було сім астронавтів – Річард Гасбанд, Каплана Чавла, Віліям МекКул, Дейвід Бравн, Лорел Кларк, Майкл Андерсон з Америки та Ілан Рамон з Ізраїлю, який був першим астронавтом цієї країни та вперше здійснював міжпростірний політ.

День перед тим, 3 лютого, пошукові бригади в Тексасі знайшли останки астронавтів, які перебували на борту „Коламбія“. Космічна агенція НАСА спершу повідомила, що можливою причиною вибуху корабля стало раптове підвищення температури його лівого борту, яке спричинило пошкодження термозахисту корпусу „Коламбія“.

Офіційні представники американської космічної агенції НАСА, які розслідують причини катастрофи космічного корабля „Коламбія“, кажуть, що тепер головною ймовірною причиною трагедії вони вважають проблему зі зовнішнім паливним баком під час злету.

Керівник програми летів кораблів багаторазового використання Рон Дітемор сказав, що інженери НАСА аналізують шкоду, завдану шматком ізоляційного матеріалу, який відламався від паливного баку під час злету і вдарив у ліве крило. Також з'явилися ознаки, що корабель „Коламбія“ мав проблеми на більш ранній стадії приготування до приземлення, ніж вважалось раніше.

Каліфорнійський астроном, який спостерігав за космічним кораблем з допомогою телескопа, сказав, що бачив, як від „Коламбія“ відокремлювалися світлі смуги, коли корабель починав зниження до Кейп Канаверел на Флориді.

В ході розслідування катастрофи виривають щораз нові інформації про те, що керівництво НАСА попередило про можливу катастрофу „Коламбія“. Їм було передано внутрішню доповідь інженерів, які висловили занепокоєність з приводу того, що під час злету космічного корабля можуть виникнути проблеми – про це повідомила телекомпанія Ен-Бі-Сі. За даними телекомпанії, йдеться про випадок під час злету, коли від одного зі зовнішніх паливних баків відірвався шматок оранжевої термоізолюючої

(Закінчення на стор. 4)

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

В. Литвин надіслав до Вашингтону співчуття

КИЇВ. – Голова Верховної Ради Володимир Литвин надіслав телеграми співчуття Сенатові та голові Конгресові США з приводу катастрофи космічного корабля „Коламбія“ та загибелі його екіпажу. Про це 3 лютого повідомили в інформаційному управлінні українського парламенту. „Верховна Рада глибоко сумує у зв'язку з великим горем, яке спіткало американський народ. Загибель екіпажу космічного корабля „Коламбія“ – це втрата всього людства. Україна пам'ятати героїв, які віддали життя, щоб прокласти шляхи у незвідані світи“, – зазначив В. Литвин. Він наголосив, що в Україні переживають цю трагедію як величезну власну втрату. „Ми всі пам'ятаємо, що перший український космонавт брав участь у космічній експедиції на цьому кораблі“, – йдеться у телеграмах. В. Литвин висловив співчуття рідним та близьким загиблих астронавтів, всьому американському народові. Крім того, голова Верховної Ради В. Литвин надіслав телеграму співчуття голові Кнесету держави Ізраїль Авраамові Бургові, рідним і близьким загиблого ізраїльського астронавта, котрий був одним із семи членів екіпажу „Коламбія“.

Верховна Рада розпочала третю сесію

КИЇВ. – Верховна Рада України у понеділок, 3 лютого, розпочала третю сесію. В урочистому засіданні брав участь Президент Леонід Кучма та уряд на чолі з прем'єр-міністром Віктором Януковичем. Голова Верховної Ради Володимир Литвин закликав парламент протягом цієї сесії розпочати здійснення політичної реформи, яка передбачає перехід від президентсько-парламентської форми правління до парламентсько-президентської. Він зазначив, що проведення політичної реформи насамперед викликане необхідністю забезпечити майбутнє України. Він додав, що українська політика занадто залежить від конкретних особистостей, що напередодні президентських виборів ускладнює ситуацію в Україні. Верховна Рада знову відмовилася включати до порядку денного питання про проведення процедури імпичменту Президентові Л. Кучмі, котре від 2000 року опозиція неодноразово ініціювала.

Л. Каденюк приїде попрощатися з колегами-астронавтами

КИЇВ. – Перший космонавт незалежної України, народний депутат Леонід Каденюк має намір вирушити до Америки на церемонію прощання з американськими та ізраїльськими астронавтами, які загинули у катастрофі „Коламбія“. Л. Каденюк 2 лютого повідомив, що про трагедію довідався з новин, і відразу ж подзвонив своєму колезі Кевіну Крегелю (Kevin Kregel) у Гюстоні. Підняла слухавку дружина Кевіна та повідомила, що трапилось з „Коламбією“, і що весь екіпаж загинув. Л. Каденюк сказав, що у складі екіпажу, який загинув 1 лютого, була астронавтка Калпана Чавла (Kalpana Chawla), котра летіла у космос в одному з ним екіпажі у листопаді-грудні 1997 року.

Л. Кучма пропонує свій законопроект змін до Конституції України

КИЇВ. – Президент Леонід Кучма заявив, що протягом лютого збирається внести до парламенту свій законопроект про зміни Конституції України, пов'язані з політичною реформою в країні. Хід обговорення і підготування законодавчих актів щодо змін до Конституції задовольнити нікого не можуть, – сказав він 4 лютого на прес-конференції. „Я вимушений зробити другий крок, з яким не затримаюся у часі. Маю на увазі внесення пропозицій, відпрацьованих на рівні правової науки, уряду, деякими депутатами“, – підкреслив Президент і додав: „Тому що просто чекати, коли запрацює конституційна комісія, недоцільно“. Л. Кучма зазначив, що парламентські вибори повинні пройти на пропорційній основі, „але не на тій, яка є у нас, інакше буде, як при радянській владі“. Згідно з чинним законодавством, „пропорційна“ половина парламенту обирається за списками партій і блоків, які формуються передвиборними з'їздами партій і блоків. Л. Кучма також заявив, що будь його воля, він провів би плебісцит з питання зміни політичної системи.

Генпрокуратура перевіряє підприємства оборонно-промислового комплексу

КИЇВ. – Генеральна прокуратура України розпочала перевірку підприємств оборонно-промислового комплексу України. Як повідомила 3 лютого на прес-конференції заступник генерального прокурора Тетяна Корнякова, перевірка, яка розпочалась минулого тижня, торкнеться всіх підприємств, що належать до оборонно-промислових. Т. Корнякова наголосила, що тепер обороноздатність України перебуває „в жахливій ситуації“. В Україні нараховується 123 підприємства оборонно-промислового комплексу, які належать до Міністерства промислової політики. З них 26 – перетворені на акціонерні товариства з колективною формою власності, одне – приватизовано, багато підприємств репрофільовано. Таким чином, більшість оборонних підприємств України працюють не за профілем і втратили свою оборонну дієздатність, а їхні фахівці вимушені виробляти не „високоточні креслення, а вікна“. Т. Корнякова наголосила, що в рамках перевірки підприємств оборонно-промислового комплексу України вона дала прокурорам областей „чітке“ доручення: виявити підприємства, які, в першу чергу, мають чужоземні інвестиції, приватизовані, орендовані, репрофільовані, та підприємства, форма власності яких змінена.

В. Ющенко відвідує США

ВАШІНГТОН. – Від 4 до 8 лютого провідник блоку „Наша Україна“ Віктор Ющенко відвідує Сполучені Штати Америки. Він приїхав на запрошення Міжнародного республіканського інституту. Під час візиту В. Ющенко плянує зустрітися з віцепрезидентом США Річардом Чейні, заступником секретаря Державного департаменту Річардом Армитажем, радником секретаря Державного департаменту, колишнім послом США в Україні Стівеном Пай-

фером та колишнім секретарем Державного департаменту Меделин Олбрайт. Крім того, він зустрівся з представниками так званого „Українсько-Американського кокусю“, тобто з конгресменами, які підтримують інтереси України в Конгресі США. Також під час візиту В. Ющенко зустрінеться із впливовими представниками Республіканської та Демократичної партій, зокрема з членами Конгресу та Сенату США, з американськими журналістами та підприємцями.

Зростає кількість ВІЛ-інфікованих осіб в Україні

КИЇВ. – До 2010 року кількість ВІЛ-інфікованих в Україні може досягти 1.44 мільйона осіб, повідомили 4 лютого у Представництві ООН в Україні. За останні п'ять років кількість випадків ВІЛ-інфекції в Україні зростає у 20 разів. Переважно це люди віком від 20 до 39 років. Тепер офіційно зареєстровано 50,637 ВІЛ-позитивних, але, за оцінками фахівців, їхня кількість сягає 400 тис. осіб. На сьогодні від СНІДу в Україні вже померло 2,040 дорослих і 73 дітей. Починаючи з 2000 року, в Україні, за сприяння Програми розвитку ООН, Об'єднаної Програми ООН з ВІЛ/СНІДу (ЮНЕЙДС) та при фінансуванні Фонду ООН, діє програма „Сприяння просвітницькій праці „рівний-рівному“ серед молоді України щодо здорового способу життя“, впроваджена Міністерством освіти і науки та Академією педагогічних наук. 3-6 лютого 2003 року в Києві у рамках цієї програми відбувся перший Всеукраїнський зліт підлітків-інструкторів. Упродовж трьох днів проводилися спеціальні тренінги, де молодь вчили, як правильно поводитися у складних ситуаціях, які можуть виникнути під час праці інструктора-підлітка.

Підготовляють Всесвітній Чорнобильський форум

ВІДЕНЬ, Австрія. – У понеділок, 3 лютого, в головному бюро Міжнародного агентства атомної енергії (МАГАТЕ) у Відні почав діяти комітет з проведення Всесвітнього Чорнобильського Форуму в 2003-2004 роках. Як повідомили у прес-службі Міжнародної організації „Союз Чорнобиль“, завдання МАГАТЕ – визначити, чи існує насправді „чорнобильська проблема“, чи її немає, і про Чорнобиль час забути назавжди. Завдання української делегації – не дати замовчати наслідки Чорнобильської катастрофи і нагадати всім країнам, що так активно наполягали на закритті ЧАЕС, про їх обіцянки і борги перед Україною. Україну на засіданні представляють держсекретар Міністерства з надзвичайних ситуацій і у справах захисту населення від наслідків аварії на ЧАЕС Василь Луцько, перший заступник держсекретаря Міністерства охорони здоров'я, головний санітарний лікар України Ольга Бобильова, президент Міжнародної організації Союз „Чорнобиль“ Гліб Малютін.

Відбувся Міжнародний форум русистів України

ЯЛТА. – III Міжнародний форум русистів України працював з 31 січня по 2 лютого. В його програмі – презентації, „круглі столи“, виставки та

концерти. Свою книжкову продукцію представили провідні видавництва Росії. Філологи обговорили проблеми російської літератури в національних державах, актуальні питання книговидавництва російською мовою, аспекти викладання російської мови в Україні та досвід інших країн. У день відкриття відбувся „круглий стіл“, присвячений процесові глобалізації та екології мов. III Міжнародний форум русистів у Ялті відбувся за підтримкою глави адміністрації Президента України Віктора Медведчука і Надзвичайного і Повноважного Посла Російської Федерації в Україні Віктора Черномирдіна. У форумі взяли участь русисти України, Росії, Білорусі, Польщі, Грузії, Угорщини, Греції.

Висновки, зроблені ПАРЕ на основі інформації Г. Северинсен

КИЇВ. – Керівник Головного управління інформаційної політики адміністрації Президента України Сергій Васильєв вважає, що доповідач Моніторингового комітету Парламентської Асамблеї Ради Європи з українського питання Гане Северинсен „навмисно вводить в оману сесію Парламентської Асамблеї Ради Європи, використовуючи недостовірні дані про стан справ зі свободою слова в Україні“. Так він заявив 30 січня, коментуючи події останньої сесії ПАРЕ 28 січня. ПАРЕ підтримала поправку до своєї резолюції за результатами парламентських слухань зі свободи слова в пресі, внесену групою українських журналістів та знавців, згідно з якою адміністрація Президента України інструктує ЗМІ, як правильно висвітлювати головні політичні події. Г. Северинсен заявила, що до моніторингового комітету надійшло багато звернень, які дають підстави говорити про існування політичної цензури в Україні. Вона стверджувала, що влада контролює телеканали, а податкова адміністрація втручається в діяльність ЗМІ.

У Запоріжжі з'явився свій герб і прапор

ЗАПОРІЖЖЯ. – 31 січня на сесії Запорізької міської ради депутати затвердили герб і прапор міста, зміст яких був предметом обговорення останні 8 років. Історичним символом і офіційним атрибутом місцевого самоврядування Запоріжжя обрано двоколірний герб зі зображенням козацьких мушкетів, татарського лука і дамби ДніпроГЕСу. Перехрещені козацькі мушкети, розташовані на зеленому фоні у верхній частині герба, символізують силу козацької зброї, що впродовж століть була головним захистом рубежів Русі від татарських набігів. Розташований у нижньому (малиновому) полі татарський лук з трьома спрямованими вниз чорними стрілами – символ поваленої козаками татарської могутності. Стилізоване зображення дамби ДніпроГЕСу на гербі в самому верху вплетене в обрамлення жовтого кольору. Прапор Запоріжжя малинового кольору – символ козацької вольниці й крові, пролитої за незалежність України.

За повідомленнями інформаційних агентств

Ірак роззброюється чи сміється над ООН та інспекторами?

Секретар Держдепартаменту К. Павел

НЬЮ-ЙОРК. – Колін Павел, секретар Державного департаменту, в середу, 5 лютого, представляючи справу щодо Іраку, подав Раді Безпеки Організації Об'єднаних Націй ряд доказів, які, на його думку, доводять, що Ірак ухиляється від міжнародних вимог роззброїтися.

У своєму виступі три місяці після того, як Ірак обіцяв ліквідувати зброю масового знищення, серед доказів він продемонстрував звукозаписи, знімки, зроблені сателітами, зізнання свідків і документальні свідчення того, як іракські урядовці втішаються, що обманули інспекторів ООН. Все це, як він сказав, є „незаперечним і безсумнівним“.

Члени Ради Безпеки ООН і запрошений посол Іраку до ООН Мохамед Аль-Доврі з увагою прислухалися до слів К. Павела. Представляючи переконливі докази К. Павел зазна-

чив, що Ірак даремно намагається спростувати факт існування хемічної зброї, факт записаних розмов іракських військових старшин, які радяться, як заховати заборонені автомобілі від інспекторів ООН, звіти розвідників про те, що Ірак ховає ракети з біологічними боеголовками у західній частині країни. К. Павел представив знімки 15 бункрів воєнних припасів, з яких чотири є активними. Він підкреслює, що все це мало б переконати, що Ірак ховає

зброю масового знищення, та висловив запитання, як довго ще треба чекати, щоб Рада Безпеки та ООН сказала: досить. Колін Павел також подав інформацію про зв'язок Іраку з „Аль-Кайдою“, зазначаючи, що в цей час, як він доповідає, члени „Аль-Кайди“ включно з дорадником Осамі бен Ладена, перебувають у Багдаді. Про це знає Садам Гусейн і їх підтримує. Китай, Росія і Франція вважають, що інспектори ООН повинні продовжувати свою працю. Франція навіть запропонувала потроїти кількість інспекторів. З 15 держав членів Ради Безпеки ООН тільки Британія та США підтримали застосування збройної сили задля роззброєння С. Гусейна. Раніше, 5 лютого, Президент Л. Кучма в Києві сказав, що Україна підтримує рішення Ради Безпеки ООН.

Х. В.-Ф.

Україна пам'ятає про жертвність Ф. Нансена

Харківське відділення Товариства дружби „Україна-Норвегія“ готується до вшанування 14 лютого пам'яті легендарного норвезького вченого-полярника Фрітьофа Нансена, який 80 років тому всю грошову суму своєї Нобелівської нагороди віддав на порятунок від голоду дітей в Україні і Росії. Докладніше про це розповідає нижче вміщений матеріал.

ПРАГА. – Після Першої світової війни Фрітьоф Нансен отримав мандат Ліги націй вирішувати долю воєнних в'язнів, а коли на початку 20-их років спалахнув голод в Україні і на Поволжі, Нансен також був першим, хто вирушив на допомогу: збирав гроші на порятунок голодуючих сам, прямо звертаючись до громадськості. Їздив, виступав і переконував, що поруч – страшна біда. Як комісар Ліги націй Нансен вперше приїхав і до Харкова, який на той час був столицею України.

Розповідає голова правління Товариства дружби „Україна-Норвегія“ Володимир Гальперін: „У Харкові був Центр спасіння голодуючих в Україні. І Нансен тут був, і всі дитячі будинки міста Харкова в той час носили коротке ім'я – будинок Нансена. Більшу частину своєї Нобелівської премії миру, яку він отримав у 1922 році, він передав для цих голодуючих, на

ці гроші були також створені сільськогосподарські кооперативи в Україні, куплено техніку, зерно для посіву“.

За підрахунками Ліги націй, Нансен врятував від голоду в Україні та Росії 7 мільйонів осіб, переважно дітей. Нансен залишив після себе також велику колекцію фотографій, де є унікальні дані про трагічні події. Вони зберігаються в Національній бібліотеці Норвегії в Осло. Але невдовзі Нансен був змушений згорнути свою гуманітарну діяльність, бо комісія допомоги голодуючим не сподобалася Леніну, який підозрював, що там збиралися „шпигуни і буржуазія“.

За радянських часів про особливу місію Нансена в Харкові згадували мало, і тепер Товариство дружби „Україна-Норвегія“ намагається робити усе, аби віддати шану великому норвезькому гуманістові.

Мар'яна Драч,
Радіо „Свобода“

Україна...

(Закінчення зі стор. 1)

першому читанні);

– зменшення максимальної суми однієї банківської операції, що не підлягає відстеженню, до 15 тисяч євро;

– свобода фінансової розвідки.

В. Хорошковський наголосив, що цей тиждень надає останній шанс для Верховної Ради – перед засіданням FATF 12 лютого в Лондоні виконати одну з вимог: змінити закон про банки і банківську діяльність.

Ситуації з приводу рекомендацій FATF про посилення контролю над фінансовими операціями з українськими партнерами присвятив свій виступ на пресовій конференції в середу, 5 лютого, голова правління Національного банку України Сергій Тигіпко. Він повідомив, що до цих рекомендацій FATF вже приєднались одинадцять країн: Велика Британія, Німеччина, Канада, Сполучені Штати Америки, Швеція, Швейцарія, Бельгія, Австрія, Данія, Японія і Гонг-Конг. Водночас 31 український банк подав до Національного банку України інформацію про те, що вони вже встигли відчути на собі наслідки приєднання тих одинадцяти країн до рекомендацій FATF ввести санкції проти України.

Серед перших наслідків С. Тигіпко назвав закриття рахунків, заблокування коштів на рахунках, певні затримки у здійсненні трансакцій, вимоги закордонних партнерів, щоб українські банки

укладали з ними так звані заставні угоди.

Все ж керівник НБ України запевнив, що названі ним наслідки „ще не позначилися серйозно на Україні, і Нацбанк зробить усе від нього залежне, щоб санкції FATF були скасовані“.

Того ж дня, 5 лютого, Президент України Леонід Кучма підписав Закон України „Про внесення змін до Кримінального та Кримінально-процесуального кодексів України“. Застосування цього закону має посилити відповідальність за відмивання „брудних“ грошей, тим більше, що водночас зі змінами до кодексів набув чинності й Закон України „Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом“.

Згадані зміни до кодексів відкривають можливість оцінювати всі сумнівні фінансові операції, зокрема відмивання „брудних“ грошей, протиправне походження прибутків тощо, з точки зору порушення законності і передбачають різну міру покарання – позбавлення волі на три-шість років, позбавлення права займати певні посади або займатися певною діяльністю, з конфіскуванням всього майна, набутого неправедним, протизаконним шляхом.

Однак, весь попередній досвід застосування в Україні законів, навіть найкорисніших, змушує констатувати, що одна річ – формальний текст закону, а інша – його практичне втілення.

І. Я.

Перспектива...

(Закінчення зі стор. 1)

кастичний тон: „Центром Європейського Союзу, може, зробимо?“. Л. Кучма також нарікав, нібито щодо його обрання головою Ради голів СНД „багато спекулюють“, і запропонував „опублікувати в Інтернеті Статут СНД, щоб зайві речі не поширювалися“.

Цілком у згоді з обов'язками голови Ради голів СНД, Л. Кучма прокоментував тотальну присутність російського капіталу в Україні, назвавши цю присутність не експансією, як вважає більшість українських економічних експертів, а законним приходом. „Ми до експансії запрошували весь світ, – сказав Л. Кучма. – Росіяни відчувають себе в Україні, як риба у воді“, тим часом західні інвестори не поспішають, не знаючи не тільки мови, але й українських реалій, „коли закони кожен чиновник трактує по-своєму“. Президент України підкреслює, що „радіє“ з тієї обставини, що росіяни стали власниками цілої низки нафтопереробних підприємств в Україні.

Щодо раніше декларованої офіційними чинниками України і ним особисто орієнтації на Європу, то Л. Кучма запевнив, що прагнення України до „європейських стандартів є аксіомою“ і уточнив: „Я не ставлю питання про вступ, тому що розумію, що це далеко“, бо процес інтеграції в Європейський союз вимагатиме попередніх етапів, „а далі – як Бог дасть“, – сказав Л. Кучма, додавши: „Не Бог, а як ми будемо працювати“.

Про те, що європейська орієнтація України є для її Президента не більше, ніж декларациєю, свідчить та-

кож інтерв'ю, яке напередодні, 2 лютого, Л. Кучма дав московському телеканалові „Росія“, висловивши певність, що на території СНД слід створити „єдиний економічний простір“, але промовчавши про політичний характер цього „простору“.

Тема обрання Л. Кучми головою Ради голів СНД продовжує залишатися в центрі уваги політиків і політичних експертів. Колишній міністер закордонних справ України, тепер голова Комітету Верховної Ради з питань євроінтеграції Борис Тарасюк сказав з цього приводу: „Якщо усвідомити, що Співдружність Незалежних Держав нічого путнього не зробила, крім прийняття тисячі непотрібних документів, стає очевидним, що комусь треба нав'язати Україні якусь роботу, яка буде відволікати і державні установи, і матеріальні, і людські ресурси від основних завдань“.

Певна річ, київська зустріч провідників країн-членів СНД не залишилася й поза увагою європейських організацій. Наприклад, голова Міжпарламентської комісії „Україна – ЕС“ Ян Марінус Вірсма припускає, що цю зустріч можна розцінювати як відхід України від європейської інтеграції, але можна й не розцінювати так, в кожному разі, „не від нас залежить, яким шляхом йде Україна“.

Я. М. Вірсма повідомив, що ЕС тепер готує нову стратегію взаємин з Україною: „Ми хочемо, щоб двері для таких держав, як Україна, були відкриті, але в той самий час ми будемо висувати суворі вимоги щодо умов вступу. Тому без реальних реформ в Україні будь-які дискусії про її членство в Євросоюзі передчасні“.

П. Ч.

АМЕРИКА І СВІТ

Югославії не стало, зате буде Сербія-Чорногорія

БЕОГРАД, Югославія. – Офіційний Београд розпочав 5 лютого розбудову державних установ нової європейської держави Сербія-Чорногорія – після того, як офіційно припинила існування країна Югославія. Від 5 лютого набирає чинності угода, за якою вільніший союз Сербії та Чорногорії існуватиме протягом наступних трьох років, після чого обидві республіки можуть організувати окремі референдуми щодо незалежності. Впродовж наступного місяця республіки мають створити нові спільні органи влади – парламент і уряд, що зватиметься Радою міністрів. За словами спостерігачів, нова угода залишає без офіційної посади колишнього президента федеративної Югославії Воїслава Коштуніцу. Післявоєнна держава Йосифа Броза Тіто повністю розпалася.

Фінансова допомога США Україні зменшиться на третину

ВАШІНГТОН. – Згідно з бюджетними пропозиціями Президента Джорджа Буша на наступний рік котрі він оприлюднив 3 лютого, американська допомога Україні зменшиться приблизно на третину – з 155 до 94 млн. доларів. 34 млн. дол. буде надано не державним програм, а неурядовим організаціям України. Бюджет на міжнародну допомогу також передбачає суттєве зменшення фінансової підтримки Росії – зі 148 до 73 мільйонів доларів. Водночас, за повідомленнями з Вашингтону, підтримка середньоазійських держав колишнього Радянського Союзу має бути збільшена – з огляду на зростання їхньої ролі у боротьбі з міжнародним тероризмом. Вашингтон плянує виділити понад 36 мільйонів доларів країнам СНД у межах програми „Закордонне

військове фінансування“. У списку отримувачів цієї допомоги Україна посідає четверте місце з трьома мільйонами доларів. Грузія та Узбекистан отримують по 10 мільйонів, а Киргизстан – 6 мільйонів доларів. Конгрес США ще проведитиме дискусії над пропонуванним бюджетом.

Вацлав Гавел йде з посади президента

ПРАГА, Чехія. – Вацлав Гавел – драматург, який став пізніше президентом, пішов 2 лютого з посади після 13 років в ролі провідника Чехо-Словацької, а пізніше Чеської республіки. В. Гавел 29 січня отримав найвищу нагороду Словацької – Білий Подвійний Хрест першого ступеня. Церемонія нагородження відбулася у Братиславі, куди Вацлав Гавел їздив із прощальною візитом як глава Чехії. За часів комунізму, В. Гавел був одним з найвідоміших чеських дисидентів і провів кілька років за ґратами. Під час „оксамитової революції“ він був одним з провідників руху, який призвів до усунення комуністичного уряду 1989 року. Свого часу В. Гавел був дуже популярним, але тепер його вважають вже дещо віддаленою постаттю, хоча за кордоном й надалі багато хто захоплюється його моральною силою. Чеський парламент вже двічі не спромігся обрати спадкоємця В. Гавела, і тепер багато хто підтримує ідею внесення змін до конституції, які б дозволили обирати главу держави прямим голосуванням. З відходом В. Гавела завершилася ціла епоха.

Державна Дума ухвалила закон про російську мову

МОСКВА. – Державна Дума Росії ухвалила 5 лютого новий закон про російську мову, він зокрема забороняє використання слів та сполучень

чужоземного походження, якщо існує відповідний російський синонім. Закон також забороняє вживання образів і непристойних висловлювань на расовому, статевому, релігійному та іншому ґрунтах. Закон, ухвалений в Думі переважно більшістю, тепер подано на затвердження до верхньої палати парламенту.

Північна Корея вважає, що США готуються до нападу

ПХЕНЬЯН, Північна Корея. – Пхеньян стверджує, що Сполучені Штати розробляють пляни нападу на Північну Корею, про що свідчать їхні наміри збільшити військову присутність у регіоні. Заява Пхеньяну прозвучала у відповідь на виступ 3 лютого секретаря Департаменту оборони США Доналда Рамсфелда. Він повідомив, що у Вашингтоні обговорюється можливість відрядження у регіон додаткових сил для стримування Північної Кореї у випадку яких-небудь провокацій з її боку під час воєнної акції проти Іраку. США вже не раз наголошували на своєму намірі врегулювати кризу навколо ядерної програми Пхеньяну виключно мирним шляхом.

Нові обіцянки

БАГДАД, Ірак. – Багдад заявив, що під час переговорів із керівниками інспекторів ООН наприкінці тижня продемонструє повну готовність до співпраці. Високопосадовий представник Іраку Хосам Мохамед Амін запевнив, що Багдад не заперечуватиме проти летів над іракською територією американських розвідувальних літаків. Разом із тим, Ірак пропонує призупинити патрулювання літаками США та Великобританії зон на півдні та півночі країни, заборонених для полетів іракської авіації. Раніше глава Комісії ООН із розслідування Іраку Ганс Блікс та дирек-

тор МАГАТЕ Мохамед Ель-Барадей висунули умову для відновлення переговорів – Багдад дозволяє розмови інспекторів ООН з іракськими військовими фахівцями без присутності представників влади і дозволяє лети американської розвідувальної авіації. Інспектори повернуться до Іраку 8 лютого.

Кількість нелегалів у США швидко зростає

ВАШІНГТОН. – Згідно з повідомленням Служби імміграції і натуралізації, кількість нелегальних іммігрантів у країні зросла на більш як 1 мільйон і сягнула 7 мільйонів лише протягом 4 років. Найостанніші дані базуються на переписі населення 2000 року. За цією інформацією, 70 відсотків із загального числа нелегалів є громадянами Мехіко і мають намір оселитися у Каліфорнії. Решта походять зі Сальвадору, Гватемали, Колумбії та Гондурасу. Єдиною не латиноамериканською країною у списку країн, з яких походить більшість нелегалів, є Китай.

Литва запровадила візи для транзитних росіян

ВІЛЬНЮС, Литва. – Від 1 лютого запроваджено візи для громадян Росії, які подорожують транзитом через терен Литви з та до російського анкляву – Калінінградської області. Водночас литовські власті погодилися приймати до перевірки свідоцтва про народження дітей віком до 14 років, на чому попередньо наполягала Москва. Литва також погодилася не ставити печаток у паспорті російських громадян. Вільнюс заявив, що не погодиться на вимогу Москви, аби російські військовослужбовці проїздили тереном Литви за своїми військовими посвідченнями.

За матеріалами ЗМІ

Корабель...

(Закінчення зі стор. 1)

пінні, який, як передбачається, міг зачепити ліве крило. Як повідомило Ен-Бі-Сі, у доповіді, зокрема, зазначалося, що цей шматок пінні міг ушкодити термотривке покриття „Коламбії“, що складається з пластин. Під час приземлення, як передбачали інженери, ці пластини могли обвалюватися.

Керівництво НАСА розширило територію пошуків уламків „Коламбії“ на штати Техас і Луїзіяну, сотні поліцейських та вояків шукають уламків космічного корабля. Уламки „Коламбії“ розкидані на площі понад триста квадратних кілометрів штатів Техасу і Луїзіяни.

У неділю, 2 лютого, на території Техасу знайдено останки усіх семи астронавтів, які загинули під час катастрофи. Пам'ять астронавтів вшановують по всій країні.

У Луїзіяні на військовій базі, 3 лютого, відбулося перше засідання експертної комісії з розслідування причин катастрофи, призначеної космічним агентством (НАСА).

Адміністратор НАСА Шон О'Кіф доповів президентові Джорджу Бушу про подробиці катастрофи космічного корабля „Коламбія“. Перед зустріччю Ш.

О'Кіф сказав, що упродовж 16-денного польоту космічного корабля не відбувалося нічого, що вистувало б трагедію.

Адміністратор НАСА генерал Майк Костельник заявив, що зусилля пошукових груп і слідчих зосереджувались на пошуку останків, як він сказав, національних героїв, щоб повернути їх рідинам. Члени родин загиблих астронавтів закликали не припиняти програм дослідження космосу.

Керівник космічної програми Рон Дітемор сказав, що слідчі уважно вивчають ймовірність ушкодження вогнетривких пластин корабля, але це лише одна з теорій, яку досліджують. Це дає підстави припускати, що деякі пластини, які мали захищати поверхню „Коламбії“ від нагрівання під час входження в атмосферу, могли відламитися. Ліве крило корабля зазнало удару шматками ізоляції під час злету, але Р. Дітемор сказав, що ті ймовірні пошкодження було б неможливо залагодити у космосі.

Колішній астронавт Бил Нелсон каже, що останнім часом бюджет цієї програми значно скоротився, що не могло не позначитися за гарантуванні безпеки. Наприкінці 1980 років бюджет програми космічних кораблів склав 3.7 мільярда доларів, з яких половина витра-

чалася на безпеку. Торік бюджет складав 3.2 мільярди доларів, з яких на безпеку призначено менше однієї п'ятої.

Космічна агенція НАСА за 16 хвилин до приземлення „Коламбії“ втратила зв'язок з кораблем, який вже увійшов у щільні шари атмосфери і люди у Тексасі могли спостерігати білу смугу, яку залишає у небі космічний корабель. При цьому було видно, що від корабля відділяються якісь елементи, які також залишають смуги. Як повідомили в НАСА, астронавти не могли катапультиватися з борту космічного корабля, оскільки „Коламбія“ не забезпечена індивідуальними засобами порятунку астронавтів.

Всі телеканали Америки 1 лютого перервали програми, повідомляючи про цю неочікувану трагедію та показали частини, що відриваються у повітрі від космічного корабля, який йшов на приземлення. Рідних астронавтів, які мали зустрічати корабель на космодромі, було терміново відведено до окремої кімнати, де фахівці НАСА розмовляли з ними.

Американська аерокосмічна агенція негайно оголосила надзвичайний стан і мобілізувала пошукові команди для розпізнання уламків „Коламбії“ та тлінних останків її залогі. НАСА закли-

кає людей „не торкатися, залишати все там, де воно є“, але повідомляти про свої знахідки місцевій владі. Відкинено будь-які припущення тероризму.

Корабель „Коламбія“ був найстарішим з-поміж американських космічних кораблів. Його вперше було запущено в космос 12 квітня 1981 року з двома астронавтами на борту. Це був 28-ий лет космічного корабля „Коламбія“ і 113-ий лет НАСА.

Нагадаємо, що 28 січня 1986 року при запуску в космос розбився корабель „Челенджер“. Тоді також загинули 7 астронавтів.

Катастрофа „Коламбії“ викликала справжній удар в Ізраїлі. Посольство Ізраїля у Вашингтоні прислало на Флориду групу своїх представників з тим, щоб надати моральну підтримку сім'ї Ілана Рамона. Швидкість космічного корабля у момент аварії у 18 разів перевищувала швидкість звуку, тому уламки „Коламбії“ розкидані на величезній території у кількості кілометрів. Тисячі людей, включно з військовими, залучені до пошукових операцій.

Уряд і Конгрес США ведуть окремі розслідування. Усі подальші запуски космічних кораблів призупинено на невизначений термін.

Пам'ять про Крути - знак нового часу

Священик кропить могилу Героїв Крут біля Аскольдової могили в центрі Києва 29 січня, коли була відзначена 85-та річниця загибелі гімназистів і студентів, які у 1918 році біля села Крути стримували наступ на Київ червоних військ. Фото УНІАН

Р. Л. Хом'як

КИЇВ. - На естраді і в ямі для оркестри - музиканти у військових уніформах. Співають і грають „на повний голос“. Все в стилі спектаклів „Red Army Chorus and Band“, які 40 і 45 років тому відбувались у великих містах світу, а довгограючі вінілові платівки з записами цих виступів продавалися у західних крамницях.

Такий концерт відбувся 29 січня у Києві. Але - тут дуже велике „але“: це ж 2003 рік, Червоної Армії вже нема (принаймні, вона не та, яку утримував бюджет Союзного Союзу). І причина концерту не та, що колись. Цей концерт був присвячений 85-ій річниці битви під Крутами і він відбувся в театральній залі колишнього Будинку офіцерів, а нині „Центру культури, просвіти та дозвілля Збройних сил України“ на вулиці Грушевського (колись Кірова), там, в сусідстві з Верховною Радою і Кабінетом міністрів. Виконавцями були музичні ансамблі збройних сил України. Вони виступали на тлі малинового полотна, на якому вгорі був „мельниківський“ тризуб з мечем замість „булави“, під ним - синя і жовта смуги, а нижче напис: „Слава героям Крут“.

І усі виступи - державною мовою. Ще б пак! Це вже не „Дом офіцерів на Кірова“, а „Центр культури, просвіти...“ збройних сил України. Але школа є школа. Звук і формат таки нагадував давні „Red Army Chorus and Band“. Той також мав у своєму репертуарі такі номери як „Рева та стогне...“. Тепер музикантами в уніформі дирижує Олександр Степанцов. Серед солістів є молодий, але потужний бас Петро Максимович, який співав з хором (Ви вгадали?) „Взяв би я бандуру“, і тенор Василь Макоїнков (ні, прізвища в Україні нічого не кажуть про національне переконання носія), який з хором співав пісню „Українцям“. Такої не було ні в якому репертуарі часів „Red Army Chorus and Band“.

Був і секстет (три жінки, три чоловіки) в стилі американського гурту „Мангатен трансфер“, який виконав „Стоїть явір над водою“ у джазовім жанрі. Були й танцюристи у народній ноші різних регіонів України, в тому числі і два „гуцули“ з трембітами.

І ще був ведучий-офіцер, який заповідав номери з додатками типу „Душа-а-а наро-о-о-ду воскрес-а-а-а...“.

Такі вони, Збройні сили України. А хіба можна уявити собі армію без

музичних ансамблів? Мені пригадався один знайомий, нині високої ранги науковець, якому пощастило під час В'єтнамської війни: він провів свою службу в Німеччині, граючи на гlockеншпілі. (Що порадиш, - саме тоді, коли його призывали „до війська“, армія США потребувала музиканта для гlockеншпіля, в Німеччині. Граючи на інших інструментах, він зголосився і швидко підучив, як ударяти молотком по бляшках).

Армійський концерт не був єдиним „заходом“ для відзначення круглої річниці Крут. Були і поминки в парку на Аскольдовій могилі, де у 1918 році поховали полеглих у бою з російською армією українських юнаків, були поминки на гробах Лук'янівського кладовища, де двоє крутянців були таємно перепоховані багато років тому. Були й поминки біля станції Крути в Чернігівській області.

А тим часом по Києву мчали авта з мигалками, бо саме тоді в столиці відбувалася „неформальна“ зустріч голів держав Співдружності Незалежних Держав. На зустрічі не було усіх голів держав СНД; азійці прислали своїх представників. На вулицях вітали достойних гостей плакати „мовою міжнародного спілкування“, як говорили в колишньому Союзі. Цією мовою користувався і Прези-

Кобзон, хоч і постарівся, та ще тримає „ноту“, а Лужков просто ревів

дент України на публічних виступах, пов'язаних із зустріччю, і на концерті в Палаці „Україна“ під час відкриття „Року Росії в Україні“ напередодні саміту. Шкода, бо незважаючи на часті завваги в пресі на тему його української мови, Леонід Кучма тепер таки пристойно володіє нею і, виступаючи на двосторонніх виступах з чужоземними колегами, користується українською без папірців. Можна було і в Палаці „Україна“, і на есендівських пресконференціях користуватись державною мовою при допомозі перекладача. А Президент Кучма, до речі, це й робив на святкуваннях десятиріччя Незалежності. І тоді також поруч стояв президент Росії Володимир Путін.

На концерті „Року Росії“ в Палаці „Україна“ навіть для усіх зацікавле-

них „працівників пера“ не було дододати місця, так що іншим треба було задоволитись спостереженням телевізійних моніторів. Зате з телевізора краще було видно, як постарівся, покритий макіяжем і перукою, один з головних „вихідців з України“, російський шансон'єр Йосиф Кобзон, що з туги пише і виконує пісні, в яких плаче за часами, коли „братні народи“ жили в одній країні. Він навіть витягнув на сцену міського голову Москви Юрія Лужкова і разом з ним заспівав „Рева та стогне Дніпр широкий“ в оригіналі. (Кобзон, хоч і постарівся, та ще тримає „ноту“, а Лужков просто ревів). Але вибрана публіка (тільки за запрошеннями) з задоволенням аплодувала.

Через два дні після ностальгійно-російського концерту „Року Росії“, в Театрі оперети на тій же вулиці що й Палац „Україна“, відбулася ще одна акція: „Крути. Концерт для янголів“. Тут виступали молоді виконавці, відомі сучасні музичні гурти, переважно для молоді аудиторії. І тут мова була українська.

Один з юних глядачів у переповненій залі сказав Катерині Лебедєвій з „Вечірнього Києва“: „Я ходжу на всі концерти українських виконавців, тому що це - круто“. До речі, недавно розповідала мені одна молода американка, неукраїнського походження, яка займається підприємництвом в галузі моди в Києві і спілкується з молодими українцями, що чимало з них кажуть: „It's cool to speak Ukrainian“, себто - „круто“. Таких молодих і „крутих“ на виступ Кобзона і Лужкова коном не притягнеш.

А щодо річниці Крут, то журналістка Катерина Куржинська в популярній газеті обивателів „Кієвські Ведомості“ писала: „Довгі роки правду про бій під Крутами приховували. Навпаки, говорили про чергову перемогу більшовиків. Тепер ми вшановуємо тих, хто воював під Крутами, як захисників української незалежності“.

Знову ж „Рік Росії“ дає приємне почуття стареньким ностальгійно налаштованим громадянам. Такі реальні речі, як торгівля України з Росією, серйозно понизилась протягом попереднього „Року України в Росії“ і „Рік Росії в Україні“ ледве чи підвищить її. Зате набирає обертів в пресі ідея назвати наступний рік „Роком України в Україні“.

„Свобода“ на компакт-дисках (CD)

В редакції „Свободи“ створено архів газети за роки 1999 - 2002 у PDF форматі на CD.

Щоб замовити CD, просимо надіслати чек на 10 дол. на адресу: SVOBODA-CD 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054. Не забудьте вказати Вашу адресу і число телефону.

Додаткова інформація розміщена на веб-сайті „Свободи“:
www.svoboda-news.com

Повідомляємо Шановних Членів, що

ЗВИЧАЙНІ РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

Федеральної Кредитової Кооперативи СУМА відбудуться

в суботу 15 березня 2003 р., о год. 7-й веч.

в залі Дому СУМА, 301 Palisade Ave., Yonkers, NY

Порядок нарад:

1. Відкриття зборів і ствердження правосильності.
2. Відчитання і прийняття протоколу з останніх Загальних зборів.
3. Звідомлення: Дирекції, Кредитової і Контрольної Комісії.
4. Дискусія над звітами.
5. Прийняття звітів до відома Загальними Зборами.
6. Привіти.
7. Вибір членів Дирекції та Комісії на місце уступаючих.
8. Внески і запити.
9. Закриття Загальних Зборів.

Згідно із статутом Кооперативи, члени організації беруть участь у Загальних зборах через відпоручників з письмовою повновастю, за підписом голови, згідно заступника і секретаря.

У випадку несприятливості вимаганій кількості членів на проголошений час, Загальні збори відбудуться 15 хвилин пізніше, без огляду на кількість присутніх членів.

Після Загальних зборів запрошуємо на перекуску.

З кооперативним привітом

Дирекція Федеральної Кредитової Кооперативи СУМА

Рік Путіна в Україні

Наприкінці січня у київському палаці „Україна“ відбулося урочисте відкриття „Року Росії в Україні“. Цей захід став своєрідним продовженням ряду дій команди президента Росії В. Путіна, спрямованих на прилучення України, якщо не до союзу з Росією і Білоруссю, то принаймні до СНД. До такого рішення українців, радісно піднесених відчуттям незалежності, треба було підвести. Для цього заздалегідь, за активної участі комуністичної опозиції, ця команда готувала невдоволення населення України нинішньою владою, щоб на тлі такого невдоволення зближення з Росією багато українців сприйняли як „світло в кінці тунелю“.

Було завдано істотної шкоди репутації України у світі. Такої шкоди завдали і трагічна загибель журналіста, і збитий над морем літак з Ізраїлю, і півка М. Мельниченко, і справа „Кольчуги“ та ін. Європа і США прохололи до України і приязно повернулися до Росії, яка проголосила себе учасницею боротьби з міжнародним тероризмом... на теренах Чечні. В самій Україні за тихою підтримкою Москви відбулись вересневі акції протесту під червоними прапорами комуністів і соціалістів. Було також зроблено спробу розпочати нове „возз'єднання“ України з Росією під прикриттям відзначення річниці Переяславської угоди, яке стало б початком широкої агітаційно-пропагандистської кампанії комуністичних лекторів, котрі вже сумують без звичної теми „дружби народів“ на чолі зі „старшим братом“. Проте інтелігенція в Україні і за кордоном виявила опір плянам „перейславського свята“, і приготування до нього було згорнуто, а усі сили перекинуто на новий проєкт – „Рік Росії в Україні“. Хоча його організатори заявляють, що їх мало цікавлять економічні та політичні угоди, але „Незалежність газети“ в Росії відзначає, що Кремль нині найбільше хвилює головне: хто прийде до влади після Леоніда Кучми? В. Путіна особливо непокоїть популярність Віктора Ющенка.

Підписання гуманітарних угод, яке стало наприкінці січня головною подією українсько-російської зустрічі, російські оглядачі майже не згадують, оскільки Росії йдеться про геостратегічні та економічні інтереси: транзит до Європи енергоносіїв, непорушність зв'язків українських військових підприємств із російськими компаніями та доступ російських товарів на український ринок. Про це свідчить відсутність скорочення під час „Року України в Росії“ експорту українських товарів та послуг до Росії (за 11 місяців минулого року – майже на півмільярд доларів). Усе більше українців працює на підприємствах, що їх приватизував в Україні російський капітал. Українці купують пальне на російських бензо-заправках, користуються мобільним зв'язком, приватизованими російськими компаніями. На думку політолога Миколи Томенка, російські політики починають справу з розмов про дружбу і братерство, а закінчують проєктом, у якому передбачені пільги лише для російської сторони. Міністер культури Росії М. Швидкой відкрив під час візиту російської делегації до Києва магазин-кав'ярню „Російська книга“ на вулиці Сагайдачного. Але чи є щось таке для української книги в Москві, чи є у Москві вулиця Сагайдачного або Мазепи? Заступник державного секретаря міністерства культури і мистецтв України Леонід Новохатько обмовився, що „за кадром“ Року Росії залишиться непомітна організаційна робота, покликана встановити безпосередні зв'язки між українськими та російськими митцями. На чий користь?

Завдання Москви полягає у тому, щоб Україна не суперничала з нею і не створювала б антиросійських організацій типу ГУ-УАМ, а швидше ввійшла в структуру СНД – в інтересах Росії. З цією метою СНД очолив провідник України. Тепер, коли співаки та кіномистці пробудять в Україні ностальгію за „щасливим минулим“ (нові покоління менше знають про голод і страти, але більше чули про сталу платню і низькі ціни), а економісти доведуть, що з Росією – краще, мрія В. Путіна про „возз'єднання“ України з його державою може стати реальністю.

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про ще один ювілей

Здається, це було рік тому тому, коли я, перебуваючи на авторському вечорі в гостинному Чикаго, висловила припущення, що мої читачі можуть дочекатися ще і 1100-го фейлетону О-КИ.

І ось саме цей момент прийшов. Я, як завжди дуже непевна у математиці, хоча погрожувала цим новим ювілеєм вже декілька разів, ніяк не могла дочислитися, коли саме прийде час на „ще один ювілей“ – 1100-на О-КА, і просила свого постійного співробітника Павла Стокотельного вихарувати на комп'ютері, а не на пальцях, цю „важливу“ дату. Минулого тижня він прийшов із цілою сторінкою цифр і складних додавань та заявив святочно, що мій тисячасотий фейлетон припадає на перший тиждень лютого. От і немає ради – треба писати „ювілейний“ фейлетон.

Бо, кажіть, дорогі читачі О-КИ, що хочете, але тисячасотий раз писати О-КУ – це таки свого роду рекорд, який в американській спільноті напевно знайшов би місце у славній книжці рекордів Гінеса. Ми, українці, такої не маємо, тому ніде не записані найдовші святочні промови, найдурніші дотепи чи найпримітивніші вислови наших провідних мужів.

Можливо, що не провадиться такої книжки тому, що ми мали б до неї надто багато прикладів різних „най“? Але як би не було, не маємо де записати різного роду наших рекордів, і так промине тихо та скромно й цей мій маленький „рекорд“, що саме тепер на часі. Значить, я вступила у другу тисячку та дальша доля моїх тижневих фейлетонів тепер вже залежить тільки від вищої сили, яка розпоряджає мною та моїм фізичним і психічним здоров'ям. Як довго ще: місяць, рік, два роки, чи більше? Одне залишається певне – що як у попередніх 1100 писаннях, ніколи не бракуватиме теми, а пердусім не бракуватиме читачів.

З тихою радістю зберігаю як найбільший скарб усі ті листи, що пишуть знайомі і незнайомі читачі про те, як вони ніколи не залишають О-КИ не читаною, а то й саме від неї розпочинають читання кожного нового числа „Свободи“. Можливо, що тому допомагає легкий стиль цих писань, цікава та актуальна тематика? А втім, чи це важливе?

Для мене кожний лист від моїх читачів, кожне завваження при зустрічі приносять радість дають вдовolenня і стимулюють до продовження цієї рубрики. Але навіть коли дехто має до однієї чи іншої порушеної теми завваження – я радію – бо це свідчить, що ця колумна має пильних читачів.

А тем ніколи не бракує у нашій спільноті, бо, як кожна спільнота, ми живемо активним життям і тут, і в Україні.

Правда, ці теми часто не дуже веселі та оптимістичні, бо таке життя тепер в Україні, але, може, саме у рубриці фейлетону можна кращим способом говорити і про болюче, і про радісне.

Часто переглядаючи написане такими моїми попередниками, як Івась Керницький, Богдан Нижанківський, Микола Понеділок чи Галактіон Чіпка, стверджую з приємністю, що саме ця форма фейлетонів дала можливість легко порушувати усі теми нашої спільноти – і гарні, і погані, і веселі і сумні, а у збірках цих, здавалося б, неповажних писань можна відчитати ціле життя даної доби та її додатних і від'ємних прикмет і переживань.

То, може, це не буде доказом зарозумілості, коли я, закінчуючи цей фейлетон, що має круглу цифру 1100-го, подумаю про це, що колись-колись будуть такі читачі цих фейлетонів, які з них пізнаватимуть підсоння нашої доби та її гарні і погані картини?

О-КА

Альманах-2003 іде до читачів

Вийшов друком вже 93-ий річник Альманаху УНСоюзу – на 2003 рік. Його провідною темою є приготування до 110-річчя „Свободи“. Цій події присвячено обкладинку, яку опрацював мистець-графік Степан Слущкий. Вступна стаття президента УНСоюзу Стефана Качарая розкриває значення наступних 110-річ „Свободи“ і самого УНСоюзу.

Альманах має вісім тематичних розділів і перший з них – про „Свободу“. У ньому вміщено статті головного редактора тижневика Ірени Яросевич, Ольги Кузьмович, Лева Хмельковського, Івана Головінського, вірш Миколи Горішнього. Наступні розділи дають читачеві широку палітру статей з історії України,

зокрема є окремий розділ про Великий голод 1932-33 років, 70-річчя якого відзначається нинішнього року (автори Іван Драч, Олексій Коновал, Олександр Багнівський та ін). Кілька публікацій присвячено видатним діячам історії, зокрема Сергій Квіт розповів про Миколу Міхновського, Петро Часто – про Дмитра Донцова. З цікавістю сприймається тривожна тема „Світ після 11 вересня“, яка ніби об'єднує статті Михайла Мататіва, Діян Ек та інших авторів. Для любителів проблемного читання вміщено статті розділів „Збагнути незбагненне“, „Звичаї різних народів“ та „Медитації“. Приваблять читача і веселі рядки розділу „Усміхнімося“, які розміщено по усій книжці.

Над виданням працювали Петро Часто (редактор), Іда Фокс, Дарія Малиновська, Павло Стокотельний, Марія Шепарович, Володимир Гончарик. Вміщено „Календарію“ Отців-Василіян.

Альманах -2003 можна замовити, звертаючись на адресу „Свободи“. Ціна з пересилкою – 15 дол.

Редакція

СВОБОДА

Пам'ятаймо
про
Україну!

Видав Український Народний Союз

SVOBODA

Published by the Ukrainian National Association

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays
by the Ukrainian National Association, Inc.
at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054

Svoboda: (973) 292-9800; Fax: (973) 644-9510, UNA Fax: (973) 292-0900
E-mail: svoboda@att.net Web-site: www.svoboda-news.com

Postmaster, send address changes to: Svoboda, P. O. Box 280,
2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054

Periodicals postage paid at Parsippany, NJ 07054 and additional mailing offices.

Передплата на рік \$55.00, на півроку - \$35.00. Для членів УНСоюзу
\$45.00 річно, на півроку - \$30.00. За кожен зміну адреси - \$1.00.
Чеки і грошові перекази виставляти на „Svoboda“.

Головний редактор – Ірена Яросевич
Редактори: Ольга Кузьмович, Христина Ференцевич,
Левко Хмельковський, Петро Часто.

Адміністрація „Свободи“

Адміністратор Володимир Гончарик (973) 292-9800 (доп. 3041)

Керівник відділу оголошень (973) 292-9800 (доп. 3040)

Марійка Осціславська (973) 292-9800 (доп. 3042)

Передплата – Марійка Пенджола (973) 292-9800 (доп. 3042)

3 РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

Листи про визначних людей та історичні події

Цікаву добірку думок про сучасну Україну підготував ветеран журналістики **Яків-Аскольд Ємець** з Аризони. Надіслані до „Свободи“ висловлювання належать Ярославів Гайвасу і секретареві ОУН-Руху в Москві Вікторові Поліщуку. Позиція їхня збігається – треба спільно оберігати Україну від різних провокацій і наклепів, до яких вдаються її недруги.

Автори кількох листів віддають шану історичним діячам, які жили для України. У статті до 370-річчя від дня народження Івана Мазепи її автор **Осип Панчишин** з Чикаго зокрема пише: „Навіть вороги розуміють, що бій 1709 року під Полтавою був першим боєм того новітнього українства, що ставило собі за мету збудувати незалежну українську державу“. Ще одну статтю Осип Панчишин присвятив 130-річчю від дня народження Миколи Міхновського, одного з провідних оборонців незалежності України у 1917-1920 роках і організатора українського війська.

Осип Бандерський з Астону, Па., пригадує ще одну постать, менш помітну, але теж героїчну. Він написав про о. Юрія Гошка, пароха з села Гордині, який зазнав жорстоких переслідувань від польської і радянської влади і був страчений у 1941 році в Дрогобичі. Осип Бандерський надіслав також копію світлина о. Юрія Гошка з 1939 року.

У Києві, повідомляє **Сергій Брунь**, відзначено 40-річчя школи ім. Олени Теліги, у якій діє чи не єдиний у світі музей цієї видатної діячки українського визвольного руху.

Кілька читачів надіслали копії цікавих публікацій з інших газет. **Зіновій Квіт** з Філадельфії прислав копію статті Ігоря Туровсько-

го „Гіркий присмак ювілею“ з газети „Флот України“, у якій розповідається про святкування у Севастополі 5-річчя школи-лицею з російською та українською мовами навчання. Автор статті побував у цій школі і переконався, що так звана українська мова викладання є вигадкою для того, щоб відвідувати про розвиток українського шкільництва в російськомовному Криму.

Євген Стахів з Нью-Джерсі переслав копію статті Вячеслава Булави „У пошуках історичної правди“ з газети „Сільські новини“ (Дніпропетровськ). Автор веде журналістське розслідування з проблеми молодіжної підпільної організації „Молода гвардія“ в роки Другої світової війни. Майже всі учасники цього підпілля були страчені у Краснодарі, а письменник О. Фадєєв написав роман „Молода гвардія“, який був провідною книгою у комуністичному вихованні молоді в СРСР. Євген Стахів, в минулому організатор підпільної мережі ОУН на Донбасі, був причетний до подій у Краснодарі і навіть виведений у романі під дещо зміненим прізвиськом та з вигаданими звинуваченнями проти нього. Але публікація В. Булави цього разу присвячена історії партійного керівництва підпіллям, вигаданим письменником на особисту вимогу Сталіна. Відгукнувся Євген Стахів також на власну публікацію „Покласти край брудній пропаганді“ (ч. 4), додаючи до повідомлення про антисемітську газету „Ідеаліст“ зі Львова, що „антисемітизм в Галичині ширять російські спеціальні служби, щоб знеславити Україну в очах демократичного Заходу“.

Думками щодо церемонії вшанування київського голови Олександром Омельченком в Нью-Йорку („Свобода“, ч. 52, 2002, і 3, 2003) поділився **Анатолій Іващенко** з м. Спокейн, Ваш., який полемізує з Ярославом Кулиничем і пише, що треба повідомляти усю правду про наше життя, а тому варто докоряти не тим, хто написав до „Свободи“ про нечестну поведінку окремих гостей, а тим гостям, які на вечорі поводитися нечестно щодо промовців і артистів.

Юрій Вибачинський з Каліфорнії, який вже 52 роки передплачує „Свободу“, безпідставно образився на редакцію за те, що його вірш про рідне село не вміщено у тижневику. До редакції надходить так багато віршів, що опублікувати їх усі немає можливості, тому про них ми повідомляємо в оглядах редакційної пошти. Так було і з віршем Юрія Вибачинського: у ч. 48 було повідомлено про нього, вміщено навіть рядок з вірша: „Село моє рідне в Буковині, де кожний куточок я бачу і нині“.

З Острозької академії директор заснованого тут Інституту досліджень української діаспори д-р **Алла Атаманенко** пише, що в діяльності цього навчального закладу була б дуже до речі газета „Свобода“, тому редакція звертається до читачів з пропозицією подарувати академії передплату на наш тижневик. Адресу університету ми маємо.

Люди гинули голодною смертю

Я один із тих, хто у 1932–33 роках пережив страшну трагедію нашого народу. Мені пішов був 11-ий рік в ту пору, бо народився я в 1922 році. Тим подіям передувала суцільна колективізація сільськогосподарства, але селяни впирались, не хотіли йти до колгоспу. Тоді придумали на заможних селян назву – куркуль. За тодішнім визначенням, куркуль – це той, хто наймає робітників, а значить – експлуататор. Коли господар у своїй коморі щось мав, то приходила спеціальна бригада з комуністів і кандидатів партії і вигрібали все. Все робилось, в основному, вночі. Така бригада вривалася до хати селянина і чинила грабж, а як не знаходили збіжжя, то забирали господаря і він вже не повертався додому.

Наше село називається Келеберда, воно на лівому березі Дніпра. До революції в селі було багато приватних крамниць, сільський базар. Починаючи від берега Дніпра, на одному кілометрі, було розташовано чотири церкви – Спаса, Миколи, Трійці і Пречистої – недалеко від нашої хати. Радянська влада з церкви Миколая зробила профтехшколу, а з церкви Трійці – клуб, де відбувалися кіно і танці.

В 1932 році, зимою, мою матір недалеко сусідка запросила ночувати у неї в хаті, бо чоловік на ніч пішов розкуркулювати села і хутори нашої сільради. Та жінка підсвідомо відчувала, що чоловік її творить зло. Коли мати поверталась додому, вона дала їй склянку квасолі – мабуть, чоловік приніс нічну здобич. Жили ми у великій хаті, через стіну жив наш вуйко, мамин брат. У нього померли один за другим два хлопчики – Павлик, 6 років, і Вася – 3 роки. Люди їли, що попало, шукали в сніні якісь трав'яні колоски, на білій акації зривали стручки.

Пам'ятаю, вже десь в травні 1933 року чотири жінки несли на драбині померлого сина, замотаного в ряднину, самі худючі, аж чорні. Були випадки людоїдства. Жила сім'я Васиків. Перша жінка

його померла і від неї залишились два хлопці. Батько одружився вдруге, знову з'явилися два хлопці. Зимою батько, рятуючись від голодної смерті, подався в Кременчук, опісля мати повернулася звідти за своїми хлопчиками в село, але в Кременчук не повернулася. Чоловік прийшов в село, але її не знайшов, то він змушений був звернутись в сільраду. Прийшли з сільради чоловіки до хати і почули запах смаженого м'яса. Дістали з печі чавун – там було м'ясо, а потім в діжці знайшли порубані ноги й руки. Жорстокі часи були.

Моя мама пішла до віруючих з нашої общини і застала на скрині двох синів, що померли – 13 і 14 років. Прийшли до них грабжники, нічого не знайшли, то в льосі поперекидали діжки з квасною, капустою, огірками і буряками. Сказали: „Хай штунда здихає“. Батько їх пішов за Дніпро, як розстанув сніг, шукати колоски, і так на полі й помер.

Люди бачили, що твориться беззаконня, але не могли йому протистояти. Пізніше, в 1934 році, написали в районній газеті „Робітник Кременчуччини“, що то було перекручення лінії партії. Зноєу почалися репресії й арешти „ворогів народу“. Вже в 1934–35 роках нас у школі вчили співати: „Гей, ні меж ні краю нашому врожаю, стигне вистигас, гнеться до землі“ і приспів: „Ми пісню свою гартували в бою, її несемо ми як прапор, про нашу роботу складаєм тобі, товаришу Постишев, рапорт“. І далі: „Видно нам із вишки, як плазує нишком ворог ненаситний, держачи мішок“. Хто ж той ворог? Може, то твоя мати або тітка, які хотіли врятувати дітей від голодної смерті? Проти них будували вишки, на які ставили піонерів і комсомольців, а кого схоплять – 10 років каторги, і не повернешся додому. Хто це пережив на собі, той ніколи не забуде і не скаже, що це хтось придумав.

Дмитро Лебедь,
Кент, Ваш.

Слова подяки

Тижневик „Свобода“ уважаю за один з найкращих україномовних часописів у Північній Америці, тому залишається тільки висловити моє признання редакції, за всебічне висвітлення світових подій, старанність та об'єктивність, цікаві коментарі до подій в Україні. Ціную, (хоч, на жаль, їх небагато), коментарі П. Части.

Осип Торищак,
Судбури, Канада

* * *

Від імені ректорату Львівського національного університету імені Івана Франка висловлюю усім жертводавцям щирі подяки за матеріальну підтримку студентів нашого університету. Четвертий рік поспіль у рамках „Філософського проєкту“ студенти університету мають змогу отримувати одноразові стипендії, кошти на які зібрані серед українців Торонто та інших частин Канади. За цей час близько тисячі студентів університету отримали одноразову стипендію в еквіваленті 100 канадських доларів.

Іван Вакарчук,
м. Львів

Випишіть „СВОБОДУ“!

Ціни за передплату (в американських доллярах):

	Рік	Півроку
Член УНСоюзу	45.00	30.00
Не член УНСоюзу	55.00	35.00

Передплата включена Прошу надіслати мені рахунок

Прошу вислати „Свободу“ на адресу:

(Print in English):

Name _____

Address: _____

City: _____ State: _____

Country: _____ Zip code: _____

Tel.: () _____

Член УНСоюзу, _____ Відділ

Відділ передплати: (973) 292-9800, додатковий 3042

СТОРІНКА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

Нові члени УНСоюзу

Праворуч: Михайло Гарісон Рінкер, син д-ра Анни Калинич-Рінкер і Геррі Рінкера, є новим членом УНСоюзу, 222-го Відділу у штаті Мишиген. Вписали його до УНСоюзу бабуня і дідуся Надія і Михайло Калиничі.

* * *

Зліва: Дворічний Джейсон, Пітер Марфей, і його старший брат, п'ятирічний Арен, Равл, є новими членами 13-го Відділу УНС. Вони є синами Линн і Йогана Марфей, а вписала їх до УНС бабуня д-р Анна Марфей.

ГОЛОВНИЙ УРЯД УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

ЕКЗЕКУТИВНИЙ КОМІТЕТ

Предсідник

СТЕФАН КАЧАРАЙ
2200 Route 10, P.O. Box 280
Parsippany, NJ 07054

Перший Заступник предсідника

МАРТА ЛИСКО
801 S. Pitt Street - Unit 428
Alexandria, VA 22314

Другий Заступник предсідника

ЕВГЕН ІВАНЦІВ
P. O. Box 5748
6138 N. 12th Street
Arlington, VA 22205-0748

Директор на Канаду

АЛЬБЕРТ КАЧКОВСЬКИЙ
126 Simon Fraser Crescent
Saskatoon, Saskatchewan S7N 3T1 CDA

Головний Секретар

ХРИСТИНА Е. КОЗАК
2200 Route 10, P.O. Box 280
Parsippany, NJ 07054

Касир

РОМА ЛІСОВИЧ
2200 Route 10, P.O. Box 280
Parsippany, NJ 07054

КОНТРОЛЬНА КОМІСІЯ

ЗЕНОН ГОЛУБЕЦЬ
5566 Pearl Road
Parma, OH 44129-2541

ЯРОСЛАВ ЗАВІЙСЬКИЙ
11 Bradley Road
Clark, NJ 07006

ОЛЕКСАНДЕР СЕРАФІН
2565 Timberwyck Trail
Troy, MI 48098

РАДНІ

ЄВГЕН ОСЦІСЛАВСЬКИЙ
25 Jason Court
Matawan, NJ 07747-3510

ОСИП ГАВРИЛЮК
79 Southridge Drive
West Seneca, NY 14224-4442

СТЕПАН ГАВРИШ
155 Erdenheim Road
Erdenheim, PA 19038

ВАСИЛЬ ЛУЧКІВ
49 Windmill Lane
New City, NY 10956

МИРОН ПИЛИПЯК
P.O. Box 59313
3000 S.E. Royal Hills Drive - No. 29G
Renton, WA 98058-2313

ВАРКА БАЧИНСЬКА
101 E. 16th Street
New York, NY 10003

ВАСИЛЬ ЛЩИНЕЦЬКИЙ
4257 Dentzler Road
Parma, OH 44134

ПАВЛО ПРІНКО
1245 Rhawn Street
Philadelphia, PA 19111

АНДРІЙ СКИБА
4575 N. Nagle Avenue
Harwood Heights, IL 60706

МИХАЙЛО КУРОПАСЬ
313 West Street
Sycamore, IL 60178

МИРОН ГРОХ
16 Kevin Drive
Founthill, Ontario, L0S 1E4 CDA

ПОЧЕСНІ ЧЛЕНИ ГОЛОВНОГО УРЯДУ УНС

АННА ЧОПЕК
678 44th Street
Los Alamos, NM 87544

АННА ГАРАС
1930 Greenleaf Street
Bethlehem, PA 18017

МИРОН КУРОПАСЬ
107 Pehamwood Drive
DeKalb, IL 60115

Владика СТЕПАН БІЛАК
1750 Jefferson Street, Apt. 301
Hollywood, FL 33020

ЙОСИП ЛІСОГІР
Gables at Lake Mary
3655 West Lake Mary Blvd
Lake Mary, FL 32746

ВАСИЛЬ ДІДЮК
30 Allenhurst Drive, Apt. 402
Islington, ON M9A 4Y8, CDA

ТАРАС ШМАГАЛА ст.
10976 Tanager Trail
Brecksville, OH 44141

ГЕЛЕН ОЛЕК СКАТТ
7644 W. Rosedale Avenue
Chicago, IL 60631

АНАТОЛІЙ ДОРОШЕНКО
39446 Edgewater Drive
Northville, MI 48167

ВАСИЛЬ ПАСТУШОК
5 Park Ave.
Swarthmore, PA 19081

ТЕКЛЯ МОРОЗ
345 36th Avenue
Lachine, Quebec H8T 2A5, CDA

216 Foordmore Road • P.O. Box 529
Kerhonkson, NY 12446 • (845) 626-5641 • Fax (845) 626-4638
E-mail: Soyuzivka@aol.com • Website - www.Soyuzivka.com

Приїжджайте на Союзівку в ДЕНЬ ВАЛЕНТИНА і здійсніть Ваші мрії! 14 - 17 лютого 2003 р.

Ціни кімнат: 70 дол. стандартні; 80 дол. люксові.
Ціни включають податки і чайове.

- ❖ **П'ятниця 2/14/03** - Трембіта-бара відкрита у вестибюлі Головного будинку. Напитки за оплатою; музичний керівник вечора 9 веч. -?
- ❖ **Субота 2/15/03** - Романтичний вечір, вечеря Ala Carte із нашого зимового меню - від 5 - 8 веч. ЗАБАВА при звуках оркестри „МОНТАЖ“ - 10 веч. - 2 ночі (10 дол. від особи, якщо заплачено до 2/7/03 або 15 дол. при дверях)
- ❖ **Неділя 2/16/03** - Сніданок-обід - 10 год. ранку -1:30 по пол. - 17.50 дол.
Додаткове харчування за оплатою.
Привезіть свої ковзани (лижі) і насолоджуйтеся ковзанням на новій ковзанці.
Кімнати з „jacuzzi“ - 90 дол. за ніч.

РОЗВАГИ У СНІГУ НА СОЮЗІВЦІ!

Плоскобіг на лещатах - комплект

Ціна 72 дол. від особи (кімната на дві особи) включає:

- ❖ 3 дні/2 ночі - перебування на Союзівці.
 - ❖ Щоденні сніданки.
 - ❖ Квитки на Міневаска плоскобіг - одноденна перепустка.
 - ❖ Заздалегідь упакований полуденок на одноденну екскурсію.
 - ❖ Безплатне ковзання на новій ковзанці.
- Ціни включають податки і чайове. Доїзд не включений.
Люксові кімнати з „jacuzzi“ за додатковою оплатою - 10 дол. від особи.
Винайм лещат, лекції і додаткове харчування за додатковою оплатою.
Важність на зимовий сезон 2003 р.
У справі второваних доріжок просимо телефонувати:

(845) 255-0752

HUDSON VALLEY BIKING GETAWAY

Екскурсія роверами

Ціна 139 дол. від особи (кімната на дві особи) включає:

- ❖ 3 дні/2 ночі - перебування на Союзівці.
 - ❖ Щоденні сніданки.
 - ❖ Прогулянки роверами, організовані „Table Rock Tours“: 1/2 денна їзда ровером під проводом досвідченого провідника включає ровер і шолом.
 - ❖ Заздалегідь упакований полуденок на одноденну прогулянку.
- Ціни включають податки і чайове. Люксові кімнати з „jacuzzi“ за додатковою оплатою 10 дол. від особи. Прогулянки під власним зарядом з винаймом обладнання від 97 дол. від особи, базоване на дво-особовім замешканні. Рейки для роверів і додаткове харчування за додатковою оплатою.

Важність до 5/31/03

У справі замовлення прошу телефонувати
(845) 626-5641 Додатковий 141

Найкращий подарунок для ваших молодих: українське літо у Гарварді

Кожен американець чи канадець українського походження, хто прагне зацікавити дітей та внуків українською спадщиною, ознайомити їх з історією і сьогоденням України, за короткий час значно піднести їхній освітній рівень, може подарувати їм вісім незабутніх тижнів навчання в Літній школі українознавства Гарвардського університету.

Дуже часто можна почути історії про те, як батьки, надто ревні у намаганні прищепити дітям любов до української спадщини, досягають зворотного результату, – сама згадка про Україну чи щось із нею пов'язане викликає у дітей негативну реакцію, асоціації з чимось провінційним, далеким від реального життя, непотрібним і нецікавим. Натомість історія Літньої школи Гарвардського університету повна прикладів про те, як після восьми гарвардських тижнів студенти з такою „критичною настановою” ставали гарячими ентузіастами української справи, відкрили для себе українську культуру, мову, історію.

Літня школа українознавства Гарвардського університету діє вже тридцять два роки, у ній ви-

кладають українську мову, літературу, історію, політологію, етнологію, культурологію провідні вчені з США, Канади та України. За своїм освітнім і науковим рівнем, багатством навчальних ресурсів ЛШУГУ не має собі рівних. Не випадково кожного року поряд із студентами з США і Канади в ній навчається юнацтво з України та багатьох інших країн. Її програма складена так, щоб зацікавити українською проблематикою як початківців, так і фахівців. Кожен студент знаходить в ній щось саме для себе. За час існування школи її закінчили понад тисяча вісімсот осіб. Сьогодні її випускники працюють у провідних університетах, великих корпораціях, урядових установах США та Канади.

Для багатьох вісім тижнів українських студій в Гарварді стали першим кроком на шляху професійних успіхів не лише в українознавстві, але і в інших ділянках навчання, у наукових дослідженнях, мистецтві, громадській діяльності. Для багатьох юнаків та дівчат ЛШУГУ була першим знайомством з університетським життям, нагодою спілкуватися і

Ось як відгукуються про українське літо в Гарварді випускники ЛШУГУ:

„Навчання у ЛШУГУ відкрило для мене перспективи, які через багато років продовжують мати чудовий вплив на моє життя... Кращого способу провести літо годі уявити”.

Д-р о. Борис Гудзяк,
ректор Українського Католицького університету, ЛШУГУ-1977

„Літо, проведене у Школі українознавства гарвардського університету, було найкращим літом мого життя. Школа надала мені неймовірну нагоду дослідити свою українську спадщину у високо динамічному, енергійному і інтелектуально зарядженому оточенні”.

Олександр Фединський, США, ЛШУГУ-1998

„У Літній школі я відкрив для себе величезні ресурси Гарварду: видатних професорів, багаті бібліотеки, академічне оточення, яке дає могутній стимул до навчання...”.

Олександр Пивоварський,
економіст, Міжнародний валютний фонд, ЛШУГУ-1992

„Я навчилася більше, ніж сподівалася навчитися за такий короткий час. Я працювала напружено і з задоволенням, тому що ЛШУГУ – це дуже особлива програма – інтенсивна, цікава і надихаюча. Я рекомендую її кожному, хто прагне дізнатися більше про Україну чи навчитися української мови. Я ніде не зустрічала викладачів такої високої кваліфікації...”.

Ненсі Айл (США),
стипендіат ім. Фулбрайта у Львові, ЛШУГУ-2001

„Літня школа допомогла мені зрозуміти Україну, оцінити українську мову значно краще, ніж це дозволяло зробити етнічно-культурне виховання, яке я отримав, виростаючи у Нью-Джерсі. Я дізнався, – і це найважливіше, – що українська мова є живою, сучасною, європейською мовою, яку варто любити і плекати як за її багатство й красу, так і за неповторність і комунікативну витонченість...”.

Роман Понось (США),
консультант у справах міжнародного розвитку, ЛШУГУ-1989

На вісім літніх тижнів Український науковий інститут Гарвардського університету, розташований у будинку за номером 1583, що на Масачусетс авеню у Кембриджі, стає для студентів української програми другою домівкою. Тут відбуваються заняття, консультації з викладачами, численні культурні імпрези, сюди просто приходять на побачення з колегами чи щоб попрацювати в українській бібліотеці.

ЛШУГУ-2002: за традицією, викладачі, персонал та студенти школи щороку фотографуються на сходах бібліотеки ім. Вайднера, символу величезних освітніх можливостей Гарварду.

працювати з провідними вченими в різних галузях науки.

Протягом багатьох років ЛШУГУ, її стипендійний фонд користувалися значною фінансовою допомогою сотень і тисяч жертводавців. Завдяки їм, їхнім щедрим жертвам здібні студенти мали і мають можливість вивчати українознавчі дисципліни в Гарварді, шоліта набувати досвіду, який запам'ятається на все життя як найкраща пора молодості, як важливий крок у велике життя. Щедрості і жертвовності української громади завдячує ЛШУГУ тим, що кошт навчання в ній майже на тридцять п'ять відсотків нижчий, ніж на інших, неукраїнознавчих, програмах гарвардської Літньої школи.

На початку січня Український науковий інститут Гарвардського університету (УНІГУ) оголосив програму Літньої школи українознавства на 2003 рік. Докладна інформація з описом курсів, іменами й біографічними довідками про професорів та іншими подробицями була подана на новій веб-сторінці Інтернету, цілком присвяченій Літній школі українознавства Гарвардського університету (ЛШУГУ), найстарішій безперервно діючій літній програмі українських студій з університетською акредитацією на Заході. Український науковий інститут також підготував окрему брошуру, присвячену літній школі-2003. На новій веб-сторінці школи можна дізнатися як про її місію та історію, так і найдокладніші подробиці про навчальне „меню” гарвардського літа-2003: описи курсів, познайомитися з професорами і працівниками школи, відгуками про неї випускників, умовами запису, фінансовою допомогою та іншою інформацією. Адреса сайту: www.huri.harvard.edu/husi.

Вісім тижнів українського літа в Гарварді – це найкраща інвестиція у майбутнє ваших дітей та онуків, вагомий завдаток у їхній інтелектуальний розвиток та майбутні досягнення в професійній кар'єрі та громадському житті. Зробіть свій внесок у збереження і розвиток української науки, культури і мови – подаруйте своїм дітям та онукам нагоду повчитися у Гарварді!

Формуляри на запис та брошуру про Літню школу українознавства Гарвардського університету можна отримати за телефоном: (617) 495-7833; за електронною адресою: <http://www.huri.harvard.edu/husi>, а також написавши за адресою: Harvard Ukrainian Summer Institute, 1583 Massachusetts Ave., Cambridge, MA 02138.

Юрій Шевчук

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

Д-р Тарас Кузьо: „Куди прямує Україна?“

Д-р Тарас Кузьо

ІСТ ГАНОВЕР, Н.Дж. – Увечері в суботу, 2 лютого, в приміщеннях готелю „Рамада“ при дорозі 10, відбулася зустріч з д-ром Тарасом Кузьом, яку спонзорувало Українсько-американське Товариство професіоналістів і підприємців ньюйоркського та ньюджерського відділень.

Заплянована на 7 год. вечора зустріч розпочалася з понадпівгодинним спізнанням, при великій кількості присутніх. Мабуть, організатори не очікували цього, і працівники готелю були змушені подбати про додаткові крісла.

Зустріч відкрив Лев Мазур, президент згаданого Товариства, коротко окресливши біографічні дані д-ра Т. Кузя як одного з провідних аналітиків теперішньої ситуації в Україні, здобути ним наукові ступені, активну авторську та наукову діяльність, зазначаючи, що він – уродженець Англії, а тепер викладає у Торонтському університеті, та представив його зібраній публіці.

Починаючи свою доповідь „Куди, Україно: на Захід чи Схід? Демократична чи авторитарна?“, д-р Т. Кузьо подав тло причин теперішньої кризи в Україні, підкреслюючи впливи імперіалістичної та тоталітарної спадщини. Ці впливи досить виразно позначаються на світогляді і практичній діяльності політичних партій – лівих (комуністи), центристських (соціалісти) і правих (націонал-демократів, яких західні засоби масової інформації представляють як націоналістів, хоч саме вони є завзятими оборонцями української демократії). В час проголошення незалежності 24 серпня 1991 року, за головування у Верховній Раді Леоніда Кравчука та пізнішого його обрання Президентом, зусилля були спрямовані на утвердження незалежності, унеможливлення несусідських намірів Росії та „своїх“ лівих. З першим обранням Леоніда Кучми продовжувалося утвердження незалежності України, за-

безпечення і недоторканості її кордонів, зменшилась небезпека з боку Росії. Починає виникати українська економічна кляса, націонал-демократи, щоб запобігти впливам Росії, спрямовують політику в сторону Сполучених Штатів Америки і НАТО. Все відбувалося спокійно, без будь-яких заворушень чи протестів. У 1998 році паспорт УССР було замінено і стали дійсність українські паспорти. У першій каденції Л. Кучми завважується брак ідеології у лівих і центристів (прихильників Л. Кучми).

Натомість ситуація значно змінюється з повторним обранням Л. Кучми в 1998 році. Тоді вперше завважується, що Л. Кучма та його прихильники розраховують посилити авторитарну владу, контролю над суспільством під зовнішньою декорацією демократії. Однак починаються непередбачені труднощі, у вересні 1999 року на політичній арені з'являється Віктор Ющенко, Захід голосно критикує існуючу корупцію в Україні та спроби влади обмежити свободу слова. Провладні і ліві засоби масової інформації розпочинають нападати на В. Ющенка та його дружину, називаючи їх „агентами Заходу“. Нова правляча влада не виявила ніякого зацікавлення у творенні середньої кляси – такої конечної для економіки країни. Натомість прихильники влади, що поросли в економічну силу, розбагатіли і виступають проти будь-яких реформ. Така ситуація зробила Україну дуже іншою від таких країн Центральної і Східної Європи, як Польща, Мадярщина, Литва, Латвія, Естонія, де немає олігархів. В Україні тим часом діють три

клани олігархів – київський, дніпропетровський і донецький. З'являються інші деструктивні проблеми – звукозаписи розмов Л. Кучми та його прибічників, неспроможність розв'язки справи вбивства Георгія Гонгадзе. Л. Кучма і олігархи перебувають в страху. На перші ролі в політиці виходить Віктор Медведчук, як керівник Президентської адміністрації, котрого ненавидять як представники опозиції, так і члени пропрезидентської більшості, почавши від колишнього голови Верховної Ради Івана Плюща до теперішнього Володимира Литвина.

Тоді, коли правління країн Співдружності Незалежних Держав (СНД) складається з двох палат і нижча з них не має будь-якої сили, то в Україні Верховна Рада має велику силу. Незважаючи на це, Л. Кучма і олігархи не впроваджують політичних і економічних реформ, ігнорують закон, а прозорість існує тільки на словах. Щоправда, закони ухвалюються, але їх ніхто не застосовує в життя. Корупція зростає, будучи засобом політичної підтримки. У результаті обіцяної прозорості немає, як і немає ринкової економіки, тобто малого і середнього підприємництва. В основному громадяни західних і центральних областей є політично активними, натомість громадяни східних і південних областей значно пасивніші, за винятком періоду виборів. Можна говорити про політичну кризу, незважаючи на те, що ліві та націонал-демократи є опозицією до пропрезидентського центру, однак опозиція не є об'єднаною, тому до

часу президентських виборів пануватиме політична безвихідь.

Посилаючись на думку активіста молодіжного руху Павла Чемериса, д-р Т. Кузьо ствердив, що в Україні почалася „революція українського думання“, а це втілює надію. Л. Кучма не може знайти свого наступника. Залежні від влади або від олігархів засоби масової інформації ігнорують Олександра Мороза та спрямовують свою критику проти В. Ющенка. Водночас стає все очевидніше, що Л. Кучма великою мірою відповідальний за теперішню ситуацію України за брак будь-якого напрямку. Обрання Л. Кучми, президента країни, яка не є повноправним членом СНД, головою СНД, розцінюється як крок Л. Кучми забезпечити себе імунітетом у майбутньому. В результаті можна бачити велику різницю між епохою Л. Кравчука і епохою Л. Кучми. В 1990 роках Україна прямувала правильним шляхом. З вибором Л. Кучми на другу каденцію все змінилось – виникає запитання: яку Україну будується? Існує змагання між культурами двох політичних напрямків – східноєвропейської та євразійської.

Закінчуючи свою доповідь, д-р Т. Кузьо висловив своє оптимістичне бачення майбутності. На його думку, прозахідні впливи переможуть. Він підкреслив, що проходять зміни там, де їх найменше можна було сподіватися – на Донбасі та в Криму. Уточнюється історія Київської-Русі, котра є предвісником України.

Після доповіді присутні зверталися до доповідача з проханням докладніше пояснити заторкнені справи, на що отримали вичерпні відповіді.

Х.-В. Ференцевич

У залі під час зустрічі з д-ром Тарасом Кузьом.

КОМІТЕТ ДОПОМОГИ УКРАЇНІ ЦЕНТРАЛЬНОГО Н.ДЖ.

запрошує Вас на

КАРНАВАЛОВУ ЗАБАВУ 1-го БЕРЕЗНЯ 2003 р.

в УКРАЇНСЬКОМУ КУЛЬТУРНОМУ ЦЕНТРІ, 135 Davidson Ave., Somerset, NJ

Початок – 6:30 • коктейль • платний бар • вечеря - буфет з української кухні • лотерея

Грає популярна оркестра „ФАТА МОРГАНА“

квитки з передплатою: \$35, студенти – \$25, при вході – \$40; студенти – \$25. Квитки замовляти:

Д. Геча (908) 755-8156, М. Шульга (908) 534-6683, о. Іван Лишик (212) 873-8550, В. Григоренко (908) 788-3025, О. Клецар (732) 828-3206

Збережімо нашу школу!

250 тис. доларів потрібно для школи св. Івана Хрестителя

У тижневику „Свобода“ (ч. 48) було вміщено лист пароха Церкви св. Івана Хрестителя в Ньюарку, Н. Дж., о. Богдана Лукія, в якому було порушено тривожне питання можливого закриття української школи про церкві через брак коштів. Подаємо ще три листи, які надійшли до редакції після цієї публікації.

Дорогі учителі та батьки учнів нашої школи св. Івана Хрестителя! Надзвичайно тяжко писати цього листа, але мені та нашій парафіяльній раді важливо, щоб ви його прочитали, перш ніж буде прийняте рішення, яке найбільше вас торкається.

Лист від 10 листопада, 2002 року („Свобода, ч. 48), в якому я писав про майбутність нашої школи, спричинив багато болю та невдоволення. Мене це також дуже болить, тому що школа св. Івана також мені, вашому пароху, є істотною та великою частиною мого життя. У січні, на Йордані, зі сльозами в очах я благословив кожну клясу в нашій школі, здаючи собі справу, що це може бути останній раз, що я можу благословити нашу парафіяльну школу.

Похвально та правильно, що багато батьків та парафіян взяли діло в свої руки та шукають способів, щоб забезпечити майбутність нашої школи. В минулих кількох тижнях відбулося багато зустрічей та зборів з цього питання. Наслідком цього багато батьків та парафіян виразно зрозуміли, що коштів провадження школи св. Івана та зменшене число учнів у нашій школі просто приголомшує тих, котрі не дають ради оплатити всі шкільні видатки.

В минулих трьох роках ми мали благословення щороку мати 13 градуантів, але з кожним відходом градуантів, на жаль, не приходило таке саме число дітей до садочки. В минулих роках декотрі батьки вирішили записати своїх дітей до інших шкіл, і ми чуємо, що цього року більше відходить від нашої школи. Це значить, що число учнів у нашій школі може впасти до 60-65 осіб.

Парафіяльна рада дуже точно та ретельно переглянула фінансову ситуацію та перевірила число можливих учнів у нашій школі та зробила дуже тяжке, болуче рішення. Це рішення передано Митрополитові у Філядельфії, котрий признає, що це є завершення ще одного сумного уступу в нашій Українській Церкві. Всі ми надіємося, що наша школа св. Івана могла б відвернути тенденцію зменшення учнів у нашій школі і що школа могла б бути фінансово здорова на майбутнє. Я сумую разом із вами, я болю з вами і я молюся разом з вами, щоб ми всі могли зустріти майбутність з надією, з вірою та з любов'ю до Бога.

Ваш у Христі,
о. Богдан

* * *

Члени Парафіяльної ради мають за мету бути провідниками громади. Рада допомагає керувати Церквою св. Івана та забезпечує, щоб всі програми та події в парафії були проваджені духовно для добра всієї української громади. Члени Парафіяльної ради дораджують та допомагають мужам довір'я та пароху запевнити здорову та позитивну майбутність цілої парафії.

Одна з найважливіших речей, якими наша парафіяльна рада довголітньо турбується – це школа св. Івана, яка продовж 63-ох років давала тисячам українських дітей солідну академічну, християнську та українську підставу в навчанні.

Щороку парафіяльна рада поважно оцінює академічну та фінансову сторінку нашої дуже особливої школи. Через зменшене число учнів та щораз більші витрати на утримання нашої школи Парафіяльна рада мусіла нашій школі постачати щораз більше фондів зі своїх заощаджень, весь час знаючи, що ці заощадження небезпечно вичерпуються.

Минулими роками ми на цю тему подавали повідомлення в парафіяльному бюлетені, обговорювали це на сходах Парафіяльної ради та на річних зборах парафії. Ми попереджували парафіян, що цей „сумний день“ може настати скоріше, ніж ми сподіваємося і, на жаль, прийшов час, що ми дочекалися дня, коли ми доходимо до дна своїх резервів. За останніх шість років наша парафія вложила в нашу школу 600,000 дол. Від 31 грудня всі наші парафіяльні заощадження разом складають 240,000 дол., а до кінця червня ми сподіваємося мати лиш 165,000 дол. Це є небезпечно мало!

10 листопада ми видали всім парафіянам повідомлення, що через дуже мале число учнів та надмірні видатки можливо, що при кінці 2002-2003 академічного року нам, на превеликий жаль, може доведеться нашу школу св. Івана Хрестителя зачинити. Зрозуміло, всі – парафіяни, батьки та учні – дуже цим перейнялися та молилися, щоб таке не сталося. Але ми просили, щоб всі реально оцінили цю ситуацію – церкви, школи та громади. Якщо школа продовжить свою програму ще в 2003-2004 році, можемо сподіватися разючу суму видатків 360,000 дол. Якщо б ми мали 70 учнів – оплати від батьків принесли б 158,200 дол. – дефіцит – 201,802 дол.; 60 учнів – оплати від батьків 135 тис. дол. – дефіцит – 224,400 дол.; 50 учнів – оплати від батьків 113 тис. дол. – дефіцит – 247 тис. дол.

Парафія насправду не може вже більше доплачувати грошей до школи і для добра цілої парафії Парафіяльна рада зробила болуче рішення – якщо до 1 березня 2003 року ми не отримаємо звідкись 250 тис. дол., щоб покрити дефіцит на наступний рік, школа св. Івана цього червня буде зачинена. Ми мусимо дати нашим відданим учителям та батькам досить часу, щоб зробити інші плани на наступний рік.

Парафіяльна рада

* * *

Чи потрібна школа в Ньюарку? Може, краще назвати цей допис „Збережімо Українську Школу св. Івана Хрестителя, що в місті Ньюарку, Н. Дж., не дозволюмо її замкнути“? Вістка про можливість замкнення цієї школи стривожила громаду, але й розбудила до рятувкової акції. А тому, що уявний реченець близький, діяти треба послішно, щоб українські діти не мусіли йти до чужих шкіл, байдуже яких досконалих.

Українська громада Ньюарку і околиці створила комітет для опрацювання плану збереження школи, незалежно від акції парафії, при якій тепер школа оформлена. Першим найважливішим кроком є зібрання фондів, щоб сплатити дефіцит

школи, тобто борг в парафії, уздоровити фінанси школи і запевнити її дальше існування при допомозі більшого сталого фонду.

Тут не йдеться про якісь мільйони, а на початок лиш яких 250 тисяч, щоб, так би мовити, викупити школу з боргу в парафії. На дальшій плані – майбутнє оформлення школи (бо парафія в дефіциті, не може підтримувати школу), модернізація і підвищення рівня, питання можливої зміни акредитації, підшукування додаткових фондів і т. д.

Українська школа в Ньюарку є на доброму академічному рівні, має добру опінію в шкільній системі стейту, що й відкривало дорогу учням до престижових середніх американських шкіл.

До цього довгого вступу ще б пригадати, що це одна із найстарших шкіл українських в США, бо початків її треба шукати у вечірній школі для дітей перших поселенців на долині міста Ньюарку в 1910 році. Кілька літ пізніше, завдяки ініціативі Т. Каськова, дяковчителя з Галичини, почато українську денну школу на взір „Рідної школи“ в краю з дванадцятьма учнями. Зростало число поселенців в місті, а число учнів дійшло до сотень. Навчання відбувалось відразу у найнятих приміщеннях (крамничих), потім школа дістала окремий дім побіч церкви і з церквою мандрувала вже як т. зв. парафіяльна школа, поки в 1952 році одержала свій скромний дім побіч півмильйонної церкви св. Івана Хрестителя, патрона школи. Кількість учнів в школі залежала від мобільності українських емігрантів, що зі суцільної громади розсипались по різних містечках штату, а то й в інші штати. З припливом нової повоєнної еміграції число учнів сягало чотирьох, а тепер зійшло нижче сотки. Але знов еміграційне колесо обертається, і з приїздом нової еміграції з України прибувають діти, яким треба дати українську школу.

Українська громада в Ньюарку все ще найбільша в стейті, а й парафія велика. Творення нового громадського осередку не перешкоджає її існуванню, а лиш вказує на змінливість поселень в Америці, ще й також на нові громадські зацікавлення. Усі українські школи – цілоденні чи суботні, парафіяльні чи світські – створили громади (парафії, по суті, це також громадські прицерковні одиниці) і вони несуть відповідальність за їх дальше існування. Вартість цих шкіл для діяспори, а посередньо й для України, справді велика, бо ж вони виховали тисячі молоді із підставовим знанням мови, релігії і обрядів, моралі і етики, звичаїв і традицій, свідомості свого походження. Клич „Збережімо українську діяспору“ слід починати від збереження рідного шкільництва. Поки є діти – українські чи українського походження, свідомі громади і батьки – школи будуть існувати. Усе це переконливо промовляє за konieczність зберегти українську католицьку школу св. Івана Хрестителя в Ньюарку, яка в цій критичній ситуації потребує скорої допоміжності – не лише від громади міста, але й від цілої української спільноти в Америці, бо це – скарб усіх.

Збірна поміч фінансових установ, меценатів, спонзорів стипендій (для дітей з України), громадських організацій і людей доброї волі – виправдає школу із кризи та забезпечить її дальше існування.

Комітет просить скласти датки на адресу: „St. John School Fund“, c/o „Selfreliance Ukrainian American Federal Credit Union“, 734 Sanford Ave., Newark, NJ 07106.

Мгр. Дора Рак,
Мейплвуд, Н. Дж.

На лекції в шостій класі

Школа св. Івана Хрестителя

Учні восьмої класи

„Це була ідеальна особистість”

До 100-річчя від народження проф. Василя Лева

Проф. Василь Лев

Від часу відновлення української державності, кожен рік дарує нам ювілеї лицарів української науки та визначних діячів культури. До помітних дат належить 100-річчя з дня народження професора Василя Лева – видатного українського суспільно-громадського діяча, педагога, науковця, публіциста, одного з провідних діячів культури української діаспори.

Мені пощастило пізнати цю прекрасну людину в половині 80-их років в стінах Українського Вільного Університету (УВУ) в Мюнхені. Я мав не лише велику приємність слухати лекції проф. В. Лева, але якось так склалося, що протягом двох років майже по два місяці ми разом з ним з УВУ пішки ходили до українського гуртожитку, де поруч були розміщені наші кімнати. Цілу дорогу переводили найрізніші дискусії, зокрема про проблеми в Україні. Професор також тепло говорив про Перемишчину, яка після Другої світової війни залишилася в межах польської держави, високо цінував діячів цього регіону, серед

них – Богдана Загайкевича, головного редактора книги „Перемишль – Західній бастион України”.

Ці теплі зустрічі зумовили, що між нами нав'язалося листування. Я мав честь дістати в подарунок від проф. В. Лева цінний історично-мемуарний збірник „Угнів та Угнівщина”, який побачив світ за його редакцією. Словом, я мав нагоду глибоко пересвідчитися, що проф. В. Лев – це не лише високоосвічена людина, але в першу чергу самовідданий патріот України, який готовий для її добра зробити все.

Василь Лев народився 7 лютого 1903 року в селі Старому Яжеві, Яворівського повіту на Львівщині, в священничій родині Михайла і Теодори (з Мацюраків). До народної школи почав ходити в селі Залуже, де батько був парохом (1903–1919). По закінченні народної школи вступив до приватної гімназії в Яворові, звідси перейшов до славної Перемишльської гімназії і тут з відзнакою у травні 1922 року склав іспит зрілості. В його оповіданнях Перемишль – перлина краси, професор це місто щиро любив. Однак у Перемишлі не було вищих навчальних закладів і це змусило Василя вступити на слов'янську філологію в Українській тасмний університет у Львові.

Умови так склалося, що згодом він був змушений студіювати в (1923–1928 рр.) в університеті Яна-Казимира у Львові, там склав іспити та одержав диплом вчителя середніх шкіл з української і польської мов. Працював і далі вчився, і 18 січня 1930 року здобув ступень доктора філософії у ділянці слов'янської філології. Працював викладачем в Учительській семінарії, гімназіях Сестер-Василіянок та Малій семінарії у Львові. А після написання дисертації під назвою „Крехівська Палея” – про пам'ятку мови і літератури з XV ст. йому запропонували у 1939 році працювати викладачем у Львівському універ-

ситеті. Разом з тим показав себе як молодіжний діяч і діяч товариства „Просвіти” та наукового товариства ім. Шевченка (НТШ). Працював науково над перекладами св. Письма на українську мову, над „Хроніками” Мартина Бельського, досліджував творчість Богдана Лепкого, брав активну участь у підготованні польсько-українських і англійсько-українських словників.

Війна і близький прихід советів змусили проф. В. Лева податися разом з родиною на Захід, щоб уникнути репресій. Працював як педагог в Криничі та Відні, згодом викладав старослов'янську мову у греко-католицькій Духовній семінарії в Гіршбергу, перебуваючи у таборах ДП у Баварії. Там він очолював Спілку українських письменників, мистців і науковців, був обраний дійсним членом філологічної секції НТШ. Від 1946 до 1949 років професор В. Лев викладає слов'янську фолологію УВУ в Мюнхені, з яким пов'язався на довгі роки.

Під кінець 1949 року переїхав на постійне проживання до Нью-Йорку і відразу включився в українське шкільництво і в працю НТШ, був членом Української Вільної Академії Наук, і в цьому періоді активно займався публіцистичною творчістю. А крім того, підтримував постійний зв'язок з УВУ в Мюнхені.

У 1952–58 роках працював в бібліотеці ім. св. Василя у Стемфорді, в 1958–72 році – надзвичайним професором з історії Європи у Скрантоні. А з 1965 року викладав в університеті св. Климентія в Римі, де протягом 1972–85 років виконував обов'язки декана філологічно-гуманітарного факультету. Тут слід згадати про його публікацію „Боротьба за українську літературну мову в Галичині та за характер її”. В цій праці він довів, що окремі діалекти є посередниками в загальнонаціональній мові і сприяють в обміні духовних цінностей. В мові

вчений не лише бачив засіб спілкування, але в першу чергу вважав її основою духовності народу.

В США проф. Лев очолював цілий ряд українських наукових, громадських і регіональних організацій, брав активну участь в Українському Народному Союзі.

Проф. В. Лев рецензував 12 докторських дисертацій, був провідним членом докторських комісій. А при тому – автором понад 400 розвідок, статей, есеїв, оглядів, рецензій і спогадів. Йому завдячуємо появу низки науково-популярних статей у збірниках „Українського архіву”, які зберігають історичну пам'ять про Збаражчину, Бережанщину, Угнівщину, Тернопільщину, Поділля, Підгайщину, Дрогобиччину, Городенщину, Бойківщину, Зборівщину та багато інших регіонів.

Розповідаючи про проф. В. Лева, з приємністю констатуємо факт, що він високо цінував своє родинне життя, самовіддано любив свою дружину – Софію, а згодом так само любив свою доню Іванну і сина Василька, внуків і правнуків.

З глибоким болем пережив він смерть своєї дружини 17 січня 1984 року, з якою прожив в любові і взаємоповазі 44 роки. Після цієї трагедії, творчо-дослідницька праця проф. В. Лева помітно зменшилася. Жив він під опікою своєї доньки Іванни Цісік і помер 23 березня 1991 року. З почесними його похоронили поруч дружини на кладовищі Факс Чейз у Філадельфії.

У збірнику НТШ „На пошану Василя Лева” (1996) поміщено спогади Леоніда Рудницького, Лесі Храпливої-Шур, Дана Чопика, Михайла Лесіва, і також Василя Ленчика, в якому, між іншим читаємо: „Коли мені доводиться говорити про Василя Лева як професора, товариша з праці та приятеля, то під кожним оглядом можу сказати – це була ідеальна особистість. Передовсім це людина високої особистої культури”.

Тож нехай пам'ять про нього буде серед нас вічною, нехай він залишиться для нас добрим прикладом до наслідування.

Ярослав Стех

Обрано нову управу та президента УВАН у США

НЬЮ-ЙОРК. – 8 грудня 2002 року відбулося засідання дійсних членів УВАН у США, на якому Номінаційна комісія запропонувала новий список для обрання президента, членів управи та кандидатів в дійсні члени, члени-кореспонденти, наукові співробітники. В результаті кореспонденційного голосування, президентом УВАН вдруге обрано професора Олексу Біланюка, почесним президентом – професора Ігоря Шевченка. Першим віце-президентом УВАН став Альберт Кіпа, другим – Ася Гумецька, науковим секретарем обрано Євгена Федоренка, Тамару Булат – генеральним секретарем. Канцелярію очолю-

ватиме й надалі Оксана Радиш. До управи увійшли: В. Винар, І. Гурін, О. Домбровський, В. Карпинич, О. Кекіш, М. Міщенко, А. Процик, О. Смолянський, М. Француженко. Контрольну комісію очолила М. Знаєнко, а членами обрано Т. Костюка і С. Трохименка. У такому складі управа працюватиме наступні чотири роки. Дійсними членами УВАН обрано Я. Ісаєвича, Ю. Трухлого, С. Фостуна, членами-кореспондентами – А. Атаманенко, Л. Пріцак, старшими науковими співробітниками – І. Качановського, І. Валявко.

УВАН

Проф. Радослав Жук про традиції української архітектури

ТОРОНТО. – Доповідь проф. Радослава Жука про ренесанс, бароко і народні традиції в українській архітектурі була виголошена на осінній сесії НТШ-К, в галереї КУМФ, перед вщерть виповненою залєю. Голова НТШ-К д-р Дарія Даревич привітала Канадське товариство українських архітектів, яке прибуло на доповідь у повному складі. Д-р Марко Стех представив доповідь. Професор архітектури в університеті „McGill” в Монреалі Радослав Жук відомий як автор численних архітектурних проєктів та публікацій, зокрема проєктів дев'ятьох українських церков. Його проєкт церкви св. Стефана в Калгарі, провінція Альберта, був нагороджений у 1986 році медаллю генерал-губернатора Канади.

У доповіді проф. Р. Жук підкреслював впливи історичних подій та розвитку прикладної науки на різні аспекти віри та на їх вияв в архітектурі, особливо в церковній. Впродовж віків, у міру того, як наголошувалися різні аспекти віри, мінялися архітектурні стилі. Українська архітектура XVII–XVIII століть взорувалася на стилях ренесансу і баро-

ко. Каплиця Трьох Святителів Успенської церкви у Львові є типовою спорудою доби ренесансу.

З половини XVII століття в Україні прийнялися два основні типи церковних плянів – бароковий плян вдовженого хреста з двома бічними навами, двома вежами при притворі, трьома абсидами та п'ятьма куполами, як у Богоявленській та Миколаївських церквах у Києві, та „клясичний” центричний плян рівнораменного хреста з п'ятьма куполами, як у церкві Всіх Святих Печерської Лаври та церкви св. Георгія Видуцького монастиря. Однак, замість фрескових розписів типу італійських і австрійських церков, стіни українських храмів залишилися білими або мали абстрактну орнаментацию. Іконографія була уся зосереджена в іконостасі.

На думку проф. Р. Жука, українська народна церковна архітектура дозволяє творити унікальні українські варіанти світових архітектурних стилів”. Ілюстрацією такої синтези може служити церква св. Евхаристії в Торонто.

Наталія Сполюська-Томцьо

ВИВЧАЙТЕ АНГЛІЙСКУ МОВУ

- Ви можете також вивчати комп'ютер і бізнес.
- Рідкісна освітня установа, заснована ще у 1955 р., діє за тою самою адресою на „Times Square” і під тим самим керівництвом.
- This school is authorized under Federal Law to enroll non-immigrant alien students.

МОЖЛИВА ФІНАНСОВА ДОПОМОГА

(212) 840-7111

Fax: (212) 719-5922 * info@sai2000.org * www.sai2000.org
Spanish-American Institute
215 WEST 43 St. (Times Square) Manhattan, NY 10036

Вісті Фундації імені Івана Багряного

Лютий 2003 р., ч. 30

Видано двотомник „Листування Ів. Багряного“

У кінці 2002 року Фундація ім. І. Багряного видала в двох томах в Україні, у видавництві „Смолоскип“, листування Івана Багряного в 1946–1963 роках. В двох великих книгах у твердій оправі, поміщено 620 листів до відомих осіб культурно-громадського та політичного українського світу діаспори. В книзі, окрім листів, поміщено ряд статей осіб, які близько співпрацювали з Іваном Багряним. У них – Дмитро Нитченко, Василь Гришко, Анатоль Юриняк, Михайло Воскобійник, Григорій Костюк, Роман Рахманний подають повну картину літературної та політичної діяльності Ів. Багряного.

Як відомо, після Другої світової війни Ів. Багрянний зі своїми друзями-однодумцями створив Українську революційно-демократичну партію (УРДП), яку він очолював до кінця свого життя у 1963 році. В листах до друзів з партії й осіб поза партією, близьким йому, розповідається про труднощі, що стояли на перешкоді у виданні його літературних творів, про наради, з'їзди, пленуми ЦК УРДП, крайових комітетів УРДП в Німеччині, Австрії, Австралії, Канаді, США, Франції, Бельгії, Аргентині та інших державах. Багато уваги він присвячував діяльності братніх організацій – Об'єднанню демократичної української молоді (ОДУМ), Демократичному об'єднанню бувших репресованих українців з-під советів (ДОБРУС), Союзу українських жертв російсько-комуністичного терору (СУЖЕРО), Легіонові ім. Симона Петлюри, Товариству прихильників УНР та іншим, в праці яких членство

УРДП брало активну участь. В листах багато місця присвячено непорозумінням в партії, між партіями, та різним нападам на нього, як комуністичного агента, деякими середовищами діаспори та комуністичною владою.

Іван Багрянний є автором цілого ряду відомих творів – „Тигролови“, „Сад Гетсиманський“, „Огненне коло“, „Буйний вітер“, „Золотий бумеранг“, п'єс „Розгром“, „Морітурі“, „Генерал“ та інші. В першому томі поміщено його статтю про те, як він писав своїх „Тигроловів“, перебуваючи в українському підпіллі, ховаючись від гестапо в Галичині.

Живучи за межами України, Іван Багрянний не мав сприятливої атмосфери для літературної чи політичної діяльності, бо більшу частину часу лікувався в санаторіях. Його листування в книгах подане за абеткою і роками, з багатьма примітками до них. Про багатьох осіб, до кого написані листи, подані їх біографічні дані. В багатьох випадках також поміщені листи до І. Багряного та його листи – відповіді.

Для читачів, що мають обмежене знання творчості й діяльності Багряного та праці діаспори, подано ряд статей на початку книги та в розділі „Додатки“ в другому томі. В першому томі поміщено статтю „Куркульським шляхом“ О. Правдяка, яка появилася в 1931 році, після чого автора було арештовано і заслано в Сибір. В книгах подано пояснення скорочень назв українських партій, організаційних газет, журналів та книжок діаспори, ім'я, прізвища, по-батькові, псевда та ініціали осіб, що згадуються в обох книгах.

В першому томі першими листами І. Багряного є листи до Дмитра Андрієвського, далі – до дружини та малого сина Нестора, з корабля, коли він в 1958 році їхав на відвідини до США і Канади, а далі йде листування з Віталієм Бендером, Володимиром Біляєвим, Володимиром Блавацьким, Федором Бойком, Андрієм Бондаренком, Оксаною Буревій, Ростиславом Василенком, Володимиром і Розалією Винниченками, Степаном Витвицьким, Петром Волянком, Михайлом Воскобійником, Федором Гаєнком, Костем Гімельрайхом, Мар'яном Горготою (Дальним) та його дружиною Адою, Никифором Григорієвим, о. Ігорем Губаржевським, Василем Григоренком, Василем і Галиною Гришко, Дмитром Грушецьким, Єжи Гедройцем, Костем Даниленком-Данилевським, М. Дзюрою, Юрієм Дивничем, Михайлом Добрянським, Сергієм Домозаром, Дмитром Донцовим, Іваном Дубинцем, Петром Дубком, Ростиславом Єндиком, Данилом Завертайлом, Василем Жураківським, Аллою Йогансен, Анатолієм Калиновським (Галатом), Григорієм Китаєм, Філімоном Ковтонюком (Дубняком), Ігорем Костецьким, Григорієм Костюком, Василем Кубриком (Ромашком), Василем Кузівим, Миколою Ливицьким, Петром Майсурою, Павлом Малярем, Василем Медвідем, Олександром Миколайським, Василем Міняйлом, Дмитром Нитченком, Ананієм Нікітіним, Ганною Наконечною та Семеном Підгайним.

В другому томі поміщено листування з Федором Пігідом, Іваном Розгоном, Віталієм Русиним, Уласом Самчуком, Іваном Сандулом,

М. Сахном, Миколою Степаненком, Ігорем Твердим, Михайлом Терпаком, Василем Федоренчуком, Василем Чапленком, Павлом Шадурським, Юрієм Шерехом (Шевельовим) та Петром Шинкарем.

Після листів з особами йде офіційне листування, яке займає понад 130 сторінок. Там поміщено заклик засудити комунізм, щоб задокументувати свою солідарність з автором антибольшевицького документу – книги „Я вибрав свободу!“ Віктором Кравченком, різні листи-звернення до крайових комітетів УРДП, українських громад, президента УНР в екзилі, президії УНР та ін.

В „Додатках“ поміщено ряд статей, між якими статті з газети „Наше життя“ під назвою „Протестуємо проти бандитизму“, в якій йде мова про побиття вікон камінням в помешканні І. Багряного, про газету „Східняк“, що її видавали росіяни в імені українців, про свідчення І. Багряного перед комісією Конгресу США, про непорозуміння між І. Багряним та Василем Чапленком, який редагував його „Тигроловів“ й поробив різні зміни та замінив назву з „Тигроловів“ на „Звіроловів“. Також поміщена стаття Юрія Смолича з книги „Роздуми про неспокій“, яка вийшла друком 1969 році, в котрій він неприхильно пише про І. Багряного та інших поетів та письменників – „ворогів українського народу“, що опинилися на Заході.

Далі йдуть статті про те, для чого було створено Фундацією ім. Ів. Багряного, резолюція 10-го з'їзду УРДП про повернення до первісної назви партії Української демократично-республіканської партії (УСРП) та Деклярація секретаріату УРДП-УДРП про припинення дальшого існування партії УДРП з кінцем травня 2000 року.

Обидва томи „Листування“ Багряного закінчуються іменним покажчиком (індексом), за яким легко знайти, в якому томі йде мова про дану особу. Ціна кожного тому – 25 доларів. Їх можна придбати, виславши чек на адресу Фундації.

Фундація допомагає Україні

В 2002 році Фундація ім. І. Багряного видала 96,958 доларів на різні пресові органи, наукові установи, допомогу колишнім дисидентам, музеям, школам та іншим установам України, щоб допомогти українцям бути господарями на своїй землі.

Найбільші суми видано на видання книг „Листування Багряного“, „Розстріляне відродження“ Ю. Лавріненка, „Велика вітчизняна війна“ Ф. Пігідо, „Страта голодом“ С. Старова, „Монастирі на Рівенщині“ та „Світ далекий, світ гостинний“ С. Козака, вміщено завдатки на видання книг „Спроба бунту“ О. Донія, „Диявольська гра“ Ю. Краснощока, „За колючим дротом“ Б. Антоценка-Давидовича, „Притча про хагу, або сорок святих“ О. Шугая, „Альбом“ О. Заливахи та книгу про Н. Городовенка.

Фундація надала допомогу на конкурс знавців української мови для учнів шкіл, Українській спілці учителів для таборів учнів східних областей України, Спілці письменників України, Києво-Могилянській академії, на видання календарів для шкіл України з портретами відомих князів, гетьманів, політиків та письменників, Інституту дослідження діаспори, „Просвіті“, будинкові дітей-сиріт „Сузір'я“ в Чернігові та школі українознавства в Ялті.

Надано допомогу музеєві Лесі Українки в Ялті, архівові-музеєві літератури і мистецтва в Києві, музеєві шістдесятників, музеєві Григорія Кочури в Ірпені та фондові В'ячеслава Чорновола. Фундація допомогла газетам „Літературна Україна“, „Українська газета“, „Дзвін Севастополя“, „Кримська світлиця“ та журналам „Джерела“, „Універсум“ та „Зона“, яку видають колишні політичні в'язні Советського Союзу.

В Україну вислано 16 пакунків з річниками журналів і газет та книжками в Київ, Охтирку, Симферопіль, Донбас та Переяслав-Хмельницький до музею кобзарів.

Виділено гроші на розсилання книги Юрія Краснощока „Гільйотина для маршалів“ до всіх військових бібліотек України та книги, виданої журналом „Бористен“ в Дніпропетровську „Українізація чи продовження русифікації“, яка містить статті, інтерв'ю та нариси відомих осіб, які висловлюють велику турботу про тяжке становище української мови, культури та процесу будівництва української держави, про що майже не дбають керівники держави в Києві та в більшості і міст України.

Починаючи з 1988 року, Фундація надає фінансову поміч дружині Івана Багряного – Галині, яка має 80 років й живе в Новому Ульмі, в Німеччині.

Дякуємо за підтримку!

В 2002 році понад 140 осіб прислали пожертви Фундації на суму 20,605 доларів. Управа Фундації щиро їм дякує!

Від часу появи сторінки Фундації, ч. 29, надіслали пожертви організації та особи: 1,000 дол. – **Фундація „Спадщина“** при Першому українському банку „Певність“ в Чикаго, 500 дол. – **Мар'яна Задоєна**, 250 дол. – **Іван і Наталя Даниленки**, по 200 дол. – **Володимира Демус** в світлу пам'ять дорогого мужа Пилипа, **Анатолій Лисий** та **Леонід Петренко**, по 100 дол. – **Євдокія Трипупенко** в 5-ту річницю відходу батька Павла Пришибинського та **Петро Гурський** в пам'ять дорогого дружини Олі, 80 дол. – **Іван Бренько** в своє 80-річчя, по 50 дол. – **Іка, Микола Козюра та Віра і Ярослав Білінські**, 35 дол. – **Данило Томошук**, по 25 дол. – **Микола Верхогляд, Люба Мичковська та Веніамін Несенюк**, по 20 дол. – **Євген Іванків та Петро Саварин**, по 15 дол. – **Степан Ступак та Євген Новосад**, 10 дол. – **Микола Панчук** та 5 дол. – **Лєна Скиба**.

Замість квітів на могилу світлої пам'яті Миколи Малого, якого поховано 7 грудня 2002 року в Бавнд-Бруці, склали пожертву: 200 дол. – **Діана і Марко Малий**, по 100 дол. – **Марія Мала, Віктор і Наталя Мірошніченки, Петро Гурський, Володимир і Анна Васали, Софія і Олександр Скопи та сестрицтво св. Покрови в Сан-Дієго**, по 50 дол. – **Василь Кресун, Марія і Юрій Рітачки, Іван і Надія Савчуки**, по 20 дол. – **Роман Коваль, Валентина Преско та Станіслава Корніюк**, по 10 дол. – **Степан Гаврась і Кирило Пасічник**. Родина покійного Миколи Малого та Фундація щиро дякують всім жертводавцям. В минулому році сім членів Фундації залишили нас, відійшли у інший світ, а саме: **Іван Бартошинський** (Англія), **Вадим Калькатино** (Австралія), **Володимир Яковищенко** (Канада), **Валентин Стадніченко** (Німеччина) та **Пилип Демус, Микола Малий і Микола Ничипуренко** (США).

Вічна їм пам'ять!

Дописи і листи до сторінки Фундації імені І. Багряного просимо слати на адресу:
Bahriany Foundation,
811 S. Roosevelt Ave., Arlington Heights,
IL 60005 USA
Сторінку редагує Олексій Коновал

УКРАЇНА І СВІТ

Мовна ситуація у ЗМІ України

КИЇВ. – 27 січня в столиці України відбулася презентація нового тижневика „Панєдельник”. А три дні перед тим побачило світ перше число „Газети па-кієвскі”. Обидва видання – російськомовні. Мабуть, не випадково це збіглося з проголошенням „Року Росії в Україні”.

На презентації тижневика „Панєдельник” головний редактор видання Дмитро Джангіров сказав, що засновником тижневика є приватна особа, а її прізвище пообіцяв назвати у наступному числі. Цікаво, що віднедавна Д. Джангіров почав вести нову програму на каналі „1-1” під назвою „Проте”, в якій намагається створити негативний образ деяких впливових сьогоднішніх політиків, наприклад, Юлії Тимошенко, Віктора Ющенка, Володимира Литвина. Далі, мабуть, будуть інші.

На моє запитання, чому новий тижневик виходить російською мовою, Д. Джангіров відповів: „Тому що я так вирішив”. До речі, 24 січня газета зареєстрована у Державному комітеті інформаційної політики, телебачення та радіомовлення як двомовне видання. Я поцікавився в головного редактора, чи можна сподіватися на український варіант. Д. Джангіров: „Може ніколи його не бути”.

Тижневик – „Газету па-кієвскі” видає корпорація „Інформаційні системи України”, в яку входить віднедавна й інформаційне агентство УНІАН. Очолив цю 40-сторінкову газету Сергій Тихий, син українського радянського письменника Наума Тихого. Донедавна він редагував „Галицькі контракти”, а раніше стояв, разом з Володимиром Рубаном, біля колоски газети „День”.

Але проблема полягає не лише в нових російськомовних виданнях, а в тому, що часто неможливо купити україномовний варіант якоїсь всеукраїнської газети, наприклад, парламентського „Голосу України”. Нещодавно я обійшов низку кіосків, і всюди мені пропонували російську версію. Тоді я вирішив звернутися до директора відкритого акціонерного товариства „Союздрук” Юрія Якименка. Ось мої запитання і його відповіді:

– Ви можете українською говорити?

– Ні, не можу.

Отож далі розмова відбувалася двома мовами:

– Я хочу читати українською мовою. Ви якось можете прокоментувати цю ситуацію?

– Ну як я могу прокоментувати. Я повторюю: полтіража ідють

на руском языке, полтіража ідють на українском языке. Сортировщик, котрий безпартійний, не поміаєт, что такое українский язык і что такое русский язык. Єму всьо равно. Чем отсчитать 10 газет на українском языке і 10 газет на руском языке, он даєт 20 газет одинакових. І всьо.

– А може, йому все одно, тому що „Союздрук” проводить таку політику?

– Ну... Сразу – така політика...

– Це не відповідає чинному законодавству.

– У Конституції написано: „А также другіє язики”.

– Це порушення закону про права споживачів. Ви це розумієте? Я сьогодні був у трьох кіосках, і не зміг купити „Голос України” українською мовою. Це нормальна ситуація?

– Моглі в четвортій, п'ятий кіоск подойти, купити...

– Дякую за пораду, але це, я вважаю, ненормальна ситуація.

А ось що сказав мені головний редактор газети „Голос України” Анатолій Горлов:

– Якщо дивитися з точки зору мови, то, наприклад, ми ж не лише вроздріб розповсюджуємо „Голос України”, а й передплатою, то у нас співвідношення є

один до трьох. Тобто, три примірники українських і один примірник російський. Тому говорити, що перевагу читач віддає російському варіанту – це неправда. Я думаю, що це якісь там особисті інтереси – розповсюджувача чи ще когось. Чим це продиктоване, мені просто тяжко пояснити.

– А чи Ви пробували якимось чином впливати, звертатися до когось?

– Звичайно, ми зверталися неодноразово, бо Ви не перший, хто цікавиться цією проблемою. Приїздили наші гості з Канади та США і теж не могли придати в кіосках газети „Голос України” українською мовою. Але, на жаль, монополіст диктує свої умови. І тут всі наші звернення залишилися без відповідної реакції. Останнім часом ми намагаємося давати на Київ уроздріб примірники виключно українською мовою. Я не знаю, чи це покращить ситуацію.

На жаль, одержати коментар від голови Державного комітету інформаційної політики, телебачення та радіомовлення Івана Чижачи від його першого заступника Анатолія Мураховського мені не вдалося. Отож українським інформаційним простором керує якийсь безіменний „сортіровщик”.

Тарас Марусик

Тепле слово співчуття

Сидять зліва: В. Бачинська, І. Куровицька від СУА, Л. Кобець, Л. Огнєва від СУУ серед вдів та сиріт в Українську.

ОБ'ЄДНАННЯ ЖІНОК ОЧСУ І ОКРУЖНА УПРАВА СУА
в НЬЮ-ЙОРКУ

влаштувуют

СВЯТО ГЕРОЇНЬ

що відбудеться

в неділю, 16 лютого 2003 р.

СЛУЖБА БОЖА І ПАНАХИДА

в церкві св. Юра в Нью-Йорку о год. 12-ій пол.

год. 2 по пол. – Святова програма в залі Державницького Фронту при 136 2nd Ave., New York, NY.

Перед програмою кава і солодке.

Запрошуємо все громадянство до участі

ДОНЕЦЬК. – Нестерпний біль від втрати близької людини відступає лише з часом перед людською теплотою та співчуттям. Ці якості притаманні нашим посестрам з Союзу Українок Америки, котрі пильно слідкують за всіма подіями в Україні і завжди розділяють з нами наші радості і наші болі.

Минулого року велике горе спіткало родини шахтарів, що загинули на шахтах „Ювілейна” у Першотравенську, Дніпропетровської області, „Україна” в Українську, Донецької області та імені Засядька в Донецьку. СУА першим відгукнувся на цю біду. З благородною місією допомоги дітям, батьки яких загинули на шахтах, прибули в Україну голова СУА Ірина Куровицька та референтка з суспільної опіки СУА Варка Бачинська.

17 листопада на шахті „Ювілейна” побували з гостями голова Дніпропетровського відділу СУУ Орислава Сокульська та її заступниця Тамара Завгородня. Тут отримали допомогу 12 дітей. Після цього ми потягом відїхали до Донецька, де нас зустріла голова До-

нецького відділу СУУ Людмила Огнєва з членами своєї організації та священником греко-католицької церкви. На шахті „Україна” 11 дітей одержали допомогу. Потім була зустріч з родинами загиблих шахтарів імені Засядька, де одержали допомогу 17 дітей-сиріт.

Голови місцевих відділів СУУ чітко організували цей захід. Ми були дуже обмежені в часі, бо менш ніж за дві доби виїхали з Києва, побували на трьох шахтах і повернулися назад до Києва.

Найважче було дивитися в очі таких ще молодих вдів. А поряд матерів – дітки, яких потрібно виховувати без батьків. Біля внуків – невітні в своєму горі бабусі, в руках яких – знімки дорогих синочків. Коли вручали допомогу, то іноді хтось ніяково запитував: „А що ж ви хочете від нас?”. І люди чули у відповідь: „Нічого”. Це звучало так доброзичливо, що жінки вибачалися за це запитання і пояснювали, що коли до них приїздять інші з допомогою, то вимагають, аби за них голосували, чи вступали до їхньої партії. Люди були вдячні за тепле слово співчуття.

Алла Дебелюк,
заступниця голови СУУ

Користуйтеся веб-сайтами „СВОБОДИ”

www.svoboda-news.com

„УКРАЇНСЬКОГО ТИЖНЕВИКА”

www.ukrweekly.com

УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

www.unamember.com

Національне питання у світлі результатів перепису населення

Вахтанг Кіпіані

КИЇВ. – За кілька днів до Нового року Державний комітет статистики України оприлюднив звіт „Про кількість та склад населення України за підсумками Всеукраїнського перепису населення 2001 року”. Нас уже давно не „52 мільйони”. Станом на 5 грудня 2001 року українців за паспортом виявилось усього 47 мільйонів 950 тисяч осіб. Громадян інших країн нарахували аж 168 тисяч (уявіть собі заселене одними лише чужоземцями таке чималеньке місто, як Мелітополь! „Осіб без громадянства” – ще 83 тисячі душ. І на решті, 40 тисяч не вказали свого громадянства.

Пане Кучмо, де чотири мільйони?

Про депопуляцію, тобто про вимирання нації, у нас говорять тільки перед виборами. Роблять це лише політики лівої орієнтації і з єдиною метою – мобілізувати свого немолодого і не дуже освіченого виборця описом „жахливих наслідків реформ”. Тепер, після оприлюднення результатів перепису грудня 2001 року, розмова про причини і характер демографічної катастрофи має перейти в інше, конструктивніше русло.

Голі цифри перепису вражають. Тільки на Рівненщині, Закарпатті та у Києві зафіксовано кількість мешканців, близьку до показників Всесоюзного перепису населення 1989 року. Найбільших втрат у відсотках від загальної кількості населення зазнали Чернігівщина та Луганщина, які не дорахувались відповідно 12 та 11 осіб з кожної сотні. Якщо ж рахувати „за головами”, то... Донеччина втратила 491 тисячу людей; Луганщина – 316; Дніпропетровщина – 314; Харківщина – 281;

Одещина – 173; президентська батьківщина, Чернігівщина, – 170 тисяч людей...

За останні 12 років населення України зменшилось майже на 4 мільйони душ. Іншими словами – на число мешканців трьох областей: Кіровоградської, Закарпатської та Чернівецької. Прикро, але мусимо сказати, що це – тенденція: найпомітніше зменшується населення саме тих областей, керівники яких найактивніше підтримують усі ініціативи та, м'яко кажучи, „дивацтва” Даниловича.

„П'ятий пункт” на тлі глобалізації

В Україні мешкають представники понад 130 націй та народів. Це факт. А тепер припущення – протягом ближчих років ми станемо спостерігачами двох одночасних, але протилежних за змістом процесів: продовження асиміляції представників нацменшостей чисельно і культурно-потужнішими націями (у нашому випадку – українцями та росіянами) і збільшення національно-мовної різноманітності. Вже тепер в Одесі замість відомого з книжок і розповідей старших людей єврейського кольориту відчувається виразний присмак „Чайна-таву”.

Українці їдуть працювати в Італію та Португалію, німці повертаються до Німеччини, євреї – на Землю обітовану або ж до Америки чи тієї ж таки Німеччини. На їхнє місце прибувають нові

люди – уродженці нестабільних держав Закавказзя, в'єтнамці, китайці, курди. З цим можна не погоджуватись, але навряд чи можна протистояти. Бо це і є глобалізація. Відкриваючи двері на захід, українці мають бути напоготові, що в їхнє вікно на сході влізе нелегал з далекої азійської країни. І не треба бідкатись й розповідати світові про наше злиденне життя. Там і без нас пречудово знають, що таке справжні злидні.

Перепис 2001 року помітно осучаснив першу „двадцятку” націй, представники яких обрали для життя Україну. І якщо п'ятиразове зростання кількості кримських татар має просте пояснення – бо ж репресований у повному складі народ повертається до рідних долин, то факт практичного зрівнювання кількості українських євреїв і українських таки вірмен – це вже реалії XXI століття.

Один промовистий факт. Зверніть увагу, ніколи раніше мої земляки-закавказці не були так широко представлені у Верховній Раді. У минулому скликанні працював лише один законодавець з прізвищем на „-ян”, а тепер маємо парламентаріїв Енвера Цкітішвілі, Таріела Васадзе, Давида Жванія, Валерія Акоюна, Миколу Будаг'янца, Сергія Кіроянца та Нвера Мхітаряна. І це природно – „свій до свого по своє”.

Національно-регіональний вимір

І тим не менше, „Україна – для українців”. Бо ж їх багато і стає ще більше! І як не дивно, процес триває... за рахунок зменшення кількості росіян. За 12 років – на чверть. Було одинадцять з хвостиком мільйонів, стало на три мільйони менше. Звичайно, „Русское движение Украины” з цього приводу скличе пікет під Держкомстатом і буде вимагати припинити „українізаторський” курс...

Та справа не у вчених, а у відомій закономірності. Пересічна людина завжди прагне асоціювати себе з більшістю. Бути як усі, не виділятися. Про всяк випадок. Так, діти українців-галичан у Сибіру стають „руськими”. А кубанські харченки і коваленки готові очі видряпати за матінку-Русь. При цьому вони легко переходять на рідну для них українську, але вперто називають її „кубанським наречієм”.

Бути українцем у Росії – це означає бути „мазепою” і „бандерою”. Це важко. Не менш непросто бути росіянином на Івано-Франківщині і щодня доводити сусідові, що ти не ворог і не окупант. Тому під час перепису в одній лише області близько трьох тисяч осіб, умовно кажучи, „Іванових” переписались у не менш умовних „Шевченків”. Мода „бути росіянином” і право отримувати на 20 відсотків більше за викладання російської мови зникли разом із безславним кінцем Радянського Союзу. І діти зі змішаних родин, які колись значились у „серпастих” паспортах росіянами, нині стали українцями. Хочеться вірити, що це вже назавжди. Отже, найбільш національно-однорідні області – Тернопільська та Івано-Франківська. Загалом, рівно у половині з 26 регіонів України 90 відс. мешканців – українці.

Найменше представників титульної нації про-

живають, як і раніше, у Севастополі та Криму. Але з матеріалів перепису подибуємо дивину – у колишньому „місті російських моряків” питома вага українців збільшилась майже на 2 відсотки, а загалом по автономії чомусь зменшилась.

Крім українців суттєво збільшилась кількість кримських татар (у 1989 році їх за окремий народ комуністи не вважали й рахували разом із іншими татарами – волзькими, сибірськими, кряшенами та ін.), румунів, вірменів, азербайджанців і грузинів. Кількість угорців, греків, гагаузів і циган (ромів) залишилась приблизно на тій самій позначці.

А ось євреїв стало набагато менше – уп'ятеро. У Києві ще під час перебудови жило чотири відсотки євреїв, зараз залишилось 0.7 відс. З Чернівців, де ще не так давно їдиш був загальноживаною мовою, виїхали в Ізраїль (або померли) понад 90 відс. місцевої єврейської громади. За переписом 1900 року, на Північній Буковині, яка тоді входила до Австро-Угорської імперії, було 16 відсотків євреїв, а в самих Чернівцях – 32.5 відс. Тепер – усього 0.2 відсотка...

Щоправда, доля розкидала світами не тільки місцевих „Моше”, але й „Гансів” зеленого краю. Сто два роки тому громада фольксдойчів була другою за чисельністю після українців й налічувала понад 20 відсотків людності, а тепер німців на Буковині майже не побачиш. За ступенем асиміляції німці нині на третьому місці – услід за євреями та греками, й трохи випереджаючи білорусів.

Тепер про росіян – як і раніше, найчисельнішу національну меншину. Найбільше їх там, де люди обирають „Єду” чи комуністів – на Півдні та Сході, найменше – там, де люди добре пам'ятають, що УПА зродилась на Волині...

З іншими нацменами ще простіше. Угорців, німців, словаків і ромів найбільше на Закарпатті, румунів і молдаван – на Буковині, поляків – на Житомирщині та Поділлі, білорусів у... Севастополі (1.6 відс., тоді як на прикордонній Чернігівщині їх лише пів відсотка!). Болгарам і гагаузам до впадоби Одещина, закавказцям – столиця, індустріальні Харків, Запоріжжя, Дніпропетровськ, Донецьк і субтропічний Крим. Поволзьким татарам – Донбас.

Про рідну мову

Статистика є точною наукою. Цифри свідчать, що найбільше люблять свою рідну мову росіяни. 96 великоросів із сотні називають рідною мову Пушкіна, Пугіна та радіо „Шансон”. І тільки четверо – українську. Найменше сентиментів до мови предків у євреїв. Тільки 3 відсотки вважають рідною єврейську (причому незрозуміло, скільки з них віддають перевагу їдиш – „маме лошн” східноєвропейських євреїв-ашкеназі, а хто івритові, мові держави Ізраїль).

Російська преса постійно волає про „жахливу українізацію”, якої нібито зазнають наші росіяни. Проте, офіційні результати перепису-2001 категорично заперечують ці побрехеньки. Як виявилось, найбільш „українізованими” є... поляки. Понад 70 відсотків місцевих Станіславів і Ядвіг вважають українську за рідну, й лише кожен шостий – поціновує мову Міцкевича.

Менше за інших віддають перевагу українській кримські татари – лише один киримли з тисячі готовий заявити, що мова Вячеслава Чорновола для нього рідніша за мову Мустафи Джемільєва. Щоправда, 92 відсотки репатріантів назвали рідною кримськотатарську мову.

І це при тому, що через півстолітнє заслання в Середню Азію та Казахстан молодь і люди середнього віку нею практично не володіють. І в побуті та в місцях праці говорять російською – мовою Андрія Сахарова та генерала Петра Григоренка, великих приятелів репресованого народу.

Українську ж назвали своєю рідною мовою 67.5 відс. опитаних, що на 2.8 відсоткових пункти більше, ніж було дванадцять років тому. Російська залишається головною для кожного третього українського громадянина...

Результати переписів 1926, 1959 та 1989 років взято із довідника „Національний склад населення України в XX сторіччі” (ДНВП „Картографія”, Київ, 2001 р.)

Національності України:	
Кількість (тис. осіб) у 2001 році	
Українці	37541.7
Росіяни	8334.1
Білоруси	275.8
Молдавани	258.6
Кримські татари	248.2
Болгари	204.6
Угорці	156.6
Румуни	151.0
Поляки	144.1
Євреї	103.6
Вірмени	99.9
Греки	91.5
Татари	73.3
Цигани	47.6
Азербайджанці	45.2
Грузини	34.2
Німці	33.3
Гагаузи	31.9
Інші	177.1

Динаміка руху населення України				
	1926*	1959	1989	2001
Українці	80.01	76.81	72.73	77.8
Росіяни	9.23	16.94	22.07	17.3
Євреї	5.43	2.01	0.95	0.2
Поляки	1.64	0.87	0.43	0.3
Німці	1.36	0.06	0.07	0.1
Молдавани	0.89	0.58	0.63	0.5
Греки	0.36	0.25	0.19	0.2
Болгари	0.32	0.52	0.45	0.4
Білоруси	0.26	0.69	0.86	0.6
Татари	0.08	0.15***	0.17***	0.2
Угорці	0.0	0.36	0.32	0.3
Румуни	0.0	0.24	0.26	0.3
Крим. татари	25.09**	0.0***	0.0***	0.5

* Без Кримської АРСР, Галичини, Волині та Закарпаття, Північної Буковини, Південної Бессарабії, разом з Молдавською АРСР
 ** На території Кримської АРСР, що входила до складу РРФСР
 *** Кримські татари разом із іншими татарами

„АероСвіт“ єднає з Україною

Рекламний плякат авіокомпанії „АероСвіт“

НЬЮ-ЙОРК. – 27 січня відбулося урочисте відкриття представництва компанії „АероСвіт“, після якого також проведено пресову конференцію.

„АероСвіт“ є приватною, не державною авіокомпанією, яка була заснована у 1990-их роках. За цей час авіокомпанія відкрила ряд авіо-ліній до країн Європи та Азії, а тепер розпочала свою комерційну діяльність у США і з 30 березня розпочне постійні літи за маршрутом Київ – Нью-Йорк – Київ. Після чотирирічної перерви знову є можливість користатися послугами української летунської компанії. Відкриттю нової авіолінії передувала довготривала і докладна праця.

Компанія перейшла серйозну перевірку з боку американських організацій летунської контролю щодо безпеки перевезень, забезпечення технічного обслуговування літаків, рівня професійного вишколу обслуговуючого та технічного персоналу.

Пілоти пройшли спеціальний курс навчання в „Pan Am International Flight Academy“ (США) і здобули ліцензії на право пілотування літаків „Боїнг-767“. На прес-конференції генеральний директор авіокомпанії Григорій Гуртовий зазначив, що українські летуни були першими представниками чужоземних летунських компаній, які після 11 вересня 2001 року, коли було посилено вимоги до авіаційної безпеки, отримали американські посвідчення на управління літаками такої класи.

Компанія „АероСвіт“ придбала новий літак „Боїнг 767“ спеціально для летів за маршрутом Київ – Нью-Йорк – Київ. Комфорт та надійність цих літаків викликають довіру у пасажирів, а початковий розклад летів – двічі на тиждень, кожної п'ятниці та неділі – є доволі вигідним.

З червня компанія буде виконувати перевезення тричі на тиждень (додатковий лет шовівтірка), а з середини липня до кінця вересня буде введено літи у четвер.

Вже кілька років „АероСвіт“ забезпечує авіаційні перевезення пасажирів та вантажів на внутрішніх маршрутах в Україні. Тепер, прилетівши з Нью-Йорку до Києва, пасажирів зможуть продовжити свою подорож до Львова, Тернополя, Івано-Франківська, Ужгороду, Чернівців, Рівного, Одеси, Дніпропетровська, Сімферополя, Харкова, Донецька та Луганська. Плянується розширення мережі трансатлантичних авіоліній, зокрема першочерго-

На відкритті представництва „АероСвіту“ (зліва): Григорій Гуртовий, директор компанії на США і Канаду Костадин Біотов, Валерій Кучинський, Сергій Погорельцев.

вим стоїть завдання відкриття маршруту Київ – Торонто – Київ.

На відкриття представництва компанії „АероСвіт“ прибули Постійний представник України при ООН, посол Валерій Кучинський, Генеральний консул України в Нью-Йорку Сергій Погорельцев та інші працівники дипломатичного корпусу.

В. Кучинський поздоровив керівників летунської компанії та всіх присутніх, з відкриттям представництва і ствердив, що це дуже важливий успіх України на міжнародному, зокрема на американському ринку авіоперевезень пасажирів і вантажів. Тепер треба докласти багато зусиль, щоб здобу-

ти зацікавлення у пасажирів і закріпитись на ринку авіоперевезень, де існує дуже жорстка конкуренція. Він висловив надію, що „АероСвіт“ буде користуватися особливим попитом серед чисельної української громади Америки.

Про компанію „АероСвіт“, розклад летів, перелік послуг можна довідатись в Інтернеті за адресою www.aerosvit.com, окрім того, через Інтернет можна замовити квитки на лет в Україну.

Адреса біора „АероСвіту“: 420 Lexington Ave., Suite 2930, New York, NY 10170 USA. Тел.: (212) 661-1620, (888) 661-1620. Факс: (212) 661-1602.

Василь Лопух

Український Інститут Америки

2 East 79th St., New York, NY 10021

запрошує

на виставку

„ВІДРОДЖЕННЯ КИЄВА“

та доповідь

„КИЇВ – 1500-ЛІТНЄ МІСТО,
РОЗКОВУВАНЕ, ВІДРОДЖУЄТЬСЯ“

яку виголосять

проф. ТАРАС ГУНЧАК
УЛЯНА БАЧИНСЬКА – куратор

в неділю 23 лютого 2003 р.,
о год. 3 по пол.

Опісля прийняття.

Вступ – 10.00 дол.

Федеральна Кредитова Кооператива САМОПОМІЧ НЬЮ ЙОРК

повідомляє все членство, що

52-і Річні Загальні Збори

відбудуться в неділю,
16-го березня 2003 року
о год. 2:00 по полудні,

У великій залі Академії св. Юра,
При 215 схід 6-та вул. в Нью Йорку

Пропонований Порядок Зборів:

1. Відкриття
2. Відчитання протоколу з попередніх Річних Зборів
3. Звіти
Управи
Кредитового Комітету
Контрольної Комісії
4. Обговорення і прийняття звітів
5. Вибір трьох членів Ради Директорів
6. Вільні Внески
7. Закриття

Рада Директорів

Просимо членів принести зі собою членську книжечку.

Вісім тонн допомоги з Америки

У передріздвяну пору в той чи інший спосіб ми долучаємося до різноманітних добродійних акцій. Допмагаючи потребуючим, вдосконалюємося духовно, помножуємо добро і діємо наповнюємо змістом поняття любові до ближнього. Однак є люди, для яких турбота про тих, хто потребує допомоги, стала постійною справою. До них належить Богдан Гайдучок – уродженець Рудок (Львівщина), почесний громадянин цього міста, який вже понад 50 років проживає у Нью-Джерсі.

Не раз на сторінках „Свободи” розповідалося про добродійні діяння Б. Гайдучка на різних теренах. Він взявся за здійснення акції, для якої необхідною була не тільки добра воля людей, яких потрібно було об'єднати у спільній справі, а й певна самопосвята, копітка і виснажлива праця голови, рук, серця, нервів.

Отож, ще влітку д-р Марко Олесницький безкоштовно надав обладнання ліквідованого старечого дому.

Б. Гайдучок, ініціатор і головний виконавець акції разом з до-

помогою інших осіб і організацій, в тому числі з д-р Лярисою Кий, Степаном Гавришем і Лідією Мельник зі ЗУАДК-у та Камілією Гук, Христиною Дебарі з 18-го Відділу СУА та іншими, чимало часу стратили на те, аби все передане привести до належного вигляду, впорядкувати, спакувати і відправити в Україну.

З початком осені восьмитонний контейнер з гуманітарним вантажем прибув до місця призначення. За надану вагому допомогу у вирішенні питань, що виникали, слід завдячувати Андрію Диді, представникові в Україні Злученого україно-американського допомогового комітету. Врешті, усі формальності було полагоджено і міський голова Рудок Лев Крайник надав автотранспорт, яким Б. Гайдучок разом з Світланою Ференц із місцевого відділу Союзу Українок доставив до рідного міста зі складу у Львові весь вантаж.

Основну частину переданих подарунків отримала Рудківська

районна лікарня. Це ліжка, матраци, інвалідні візки, шафи для одягу, приліжкові накладики (нічні столики), оглядні столи, стільці, нова постільна білизна.

Серед гуманітарного вантажу – пакунки з одягом, іграшками, літературою і англійськими підручниками. Добродієць разом з помічниками особисто розподіляв і навіть доставляв подарунки.

Одяг, іграшки, фломастери, велосипеди отримали діти з сиротинця „Рідний дім”, що у селі Корналовичі, вихованці дитячого садка Рудок. Одяг і взуття надали в розпорядження греко-католицької і православної церков,

„Будинку милосердя” у Рудках та Союзіві Українок Самбора.

Розуміючи потребу виховання молоді, Б. Гайдучок допоміг із придбанням тканини для пошиття майже 20 одностроїв юним рудківським членам Пласту. Добродієць та всі його численні помічники, напевно, відчують велику вдячність людей, які скористалися їхньою допомогою. Зрозуміло, вона не вирішить усіх проблем, яких в Україні нині не бракує. Їх надто багато. Однак ця гуманітарна акція заохочує не падати у відчай, налаштовує на працю, додає оптимізму.

Юрій Леськів,
Рудки-Самбір, Львівщина

Діти з сиротинця „Рідний дім” в Корналовичах тішаються подарунками з Америки.

Світлана Ференц роздає іграшки дітям зі сиротинця у Корналовичах.

До Рудківської районної лікарні прибули ліжка з Америки.

УКРАЇНСЬКА ВІЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК у США
запрошує Вас на доповідь

д-ра ІГОРЯ ГУРИНА
на тему:

ЗАБУТА ІМПЕРІЯ

Доповідь відбудеться
в неділю 16 лютого 2003 р., о год. 2-ій по пол.
в будинку УВАН

Адреса: 206 West 100th Street
New York, NY 10025
Tel.: (212) 222-1866
fax: (212) 864-3977

НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО ім. ШЕВЧЕНКА в АМЕРИЦІ
запрошує своїх членів та українську громаду
на доповідь

**„Непоетичні дискурси
Нью-Йоркської групи”**

яку виголосить

д-р МАРІЯ РЕВАКОВИЧ
професор-дослідник у Ратгерському університеті,
Шклярівський стипендіат в Гарвардському Науковому Інституті.

Доповідь відбудеться
в суботу 15 лютого 2003 р., о год. 5-ій по пол.
в будинку НТШ за адресою:
63 Fourth Ave. (між 9 і 10 вул.), New York, NY 10003.

НОВИНИ ЛІТЕРАТУРИ І МИСТЕЦТВА

Журналові українських письменників „Вітчизна“ виповнилося 70 років

Журнал „Вітчизна“ при заснуванні звався „Радянська література“, а виходити почав у січні 1933 році, коли Сталін надумав зігнати письменників України у великий „колгосп“, щоб було легше за ними наглядати і роздавати наряди на творення романних панегіриків та римованих од. Журнал заснували як трибуну Спілки радянських письменників України. Про пережите в журналі розповів в газеті „Дзеркало тижня“ багаторічний працівник, заступник головного редактора, лауреат Національної премії України імені Т. Шевченка письменник Ігор Малишевський. Повністю його розповідь публікується в ювілейному числі журналу „Вітчизна“. Ми подаємо її зі скороченнями.

З початком Другої світової війни Сталін уторопав, як українолюбиво для перемоги будити патріотичні, національні почуття. Часопис став зватися „Українська література“. У сірій, немов солдатська шинель, палітурці він залишався єдиним українським літературним журналом, який, часом нехай спареними, а то й троїстими номерами, але постійно виходив під час війни. Спершу, коли Україну повністю окупували німці, в Уфі, а коли фронт визвольним походом перейшов на згорьовану українську землю, редакція перебралася в Москву і у березні сорок четвертого повернулася нарешті на рідне згарище.

Невдовзі по війні нагорі надумали журнал знову перейменувати. У січневому номері сорок шостого на обкладинці вперше з'явилося нинішнє ім'я.

Журнал незмінно прагнув друкувати найкраще, що виходило з-під пера українського письменства. Не було більш-менш помітного в літературі імені, яке б не з'явилося на його шпальтах, через нього пройшли цілі письменницькі доли, а окрасу автури становили ті, кого називаємо тепер сучасними клясиками, – П. Тичина, М. Рильський, В. Сосюра, М. Бажан, О. Гончар, М. Стельмах та інші письменники першого ряду.

У „Вітчизні“ я працюю дуже давно. Разом з нею пережив чимало всячини. Виклики „на килим“, нагінки з прочуханами. Усе було – і доноси, і розгромні опуси в газе-

тах, і „люб'язності“ цензури. Цензури краляли по живому наші підписні коректури, у моторошних надрах Головліту укладалися чорні списки заборонених творів, а письменницькі імена надовго викреслювали з літературного процесу. Впам'ятку й довготривалі погроми з грізними постановами ЦК партії. Як, скажімо, вірцево-показове цькування за „Собор“ О. Гончара, за „Мертву зону“ Гуцала, за „Катастрофу“ Дрозда, за „Мальви“ Іваничука, за кожен новелю Григора Тютюнника, за „Дебору“ Бажана, за „Срібний автобус“ Первомайського, за вірші Вінграновського чи Жиленко, за „Південний комфорт“ Загребельного, за... А втім, усього й не пригадаєш, а щоденників я ніколи не вів. Проте у житті не все було сумне. Отож з нагоди іменин „Вітчизни“ дешицю такого й видобув з пам'яті.

А прихилив мене до „Вітчизни“ сорок років тому тодішній головний редактор Давид Копиця. З Ярославового Валу Спілка письменників переселилася тоді в розкішний старовинний особняк з мармуровими парадними сходами, багатим ліпленням, з камінами. До революції тут була резиденція київського генерал-губернатора графа Ігнат'єва. Ну а в редакційному флігелі, який віддали „Вітчизні“, раніше була губернаторська челядь.

Доки по війні відбудували приміщення Верховної Ради, особняк займала її Президія. Письмовий

стіл відповідального секретаря, який невдовзі передасть мені Дмитро Гринько, належав самому голові Президії Верховної Ради М. Гречусі. Історичний стіл був з темного мореного дерева, розсохлий, але зі старовинною різьбою і бронзовими накладками на замкових щілинах. Він розвалився, коли чверть віку тому ми переїздили в нинішнє приміщення на вулиці Грушевського.

Причина для звільнення

Д. Копиця надумав одразу ж послати мене у відрядження на будову Північно-Кримського каналу. Перед моїм від'їздом він завів рапортом якусь дивну розмову:

– Я вивчив кадрову історію „Вітчизни“. З останніх редакторів ніхто не всидів більше трьох років... Три роки в мене минули позавчора...

Одне слово, коли я повернувся з відрядження, в редакції сидів уже новий головний редактор – Любомир Дмитерко. Його побоювалися – надто різкими були виступи Л. Дмитерка проти шістдесятників. Епоха хрущовської відлиги поступово йшла на спад, а Л. Дмитерко в керівництві Спілки відповідав за друковані органи. От його і кинули на зміщення керівництва „Вітчизною“. Заради справедливості: скоро він стане єдиним редактором, хто друкуватиме Гуцала, Дрозда, Жиленку, Вінграновського, Григора Тютюнника, Драча.

По приїзді з Криму я спитав Гринька:

– Чи мені йти представлятися новому редакторові?

Гринько зблиснув окулярами:

– Вас викличуть.

Виклику я чекав три дні.

– Ви Ігор Юрійович? – запитав мене Л. Дмитерко, не підводячись з-за столу. – Покищо працюйте.

У приємальні мене чекала молодіжна частина редакції. Ну?!

– Мабуть, звільнить.

– За що?!

– За вимову!

Новий редактор не вимовляв літер „р“ та „л“, а в мене їх і в імені та по-батькові, і в прізвищі досхоchu. Отак „покищо“ і працюю майже чверть століття з Л. Дмитерком.

Перші редактори

Коли працюєш у виданні з тривалою традицією, час немов спресується, варто лиш уявити на хвильку, як на тій самій, що й ти, посаді свого часу перебував хтось, кого знаєш хібащо з підручників літератури.

Найпершим, приміром, заступником головного редактора був Микола Хвильовий. На час заснування журналу вже відшумів процес вигаданої в чекістських кабінетах підпільної організації СВУ, а в рік голодоморного геноциду зловісні „чорні ворони“ почали вчашцати до письменницького будинку в Харкові, де попервах і виходив журнал. Хвильовий не став чекаати, доки якоїсь ночі щосили закупають у його двері, й пустив собі кулю в лоб.

Ланцюжок редакторів „Вітчизни“ був такий: І. Кулик, І. Микитенко, І. Стебун, Ю. Яновський, Д. Копиця, Є. Адельгейм, О. Гончар, О. Полторацький, В. Козаченко, знову Д. Копиця, Л. Дмитерко.

Найперший редактор нашого журналу, поет і перекладач Іван Кулик безслідно зник у сталінських таборах тридцять сьомого. Наступного редактора, Івана Микитенку, того ж таки тридцять сьомого знайшли у падолисті Голосіївського лісу вбитим за нез'ясованих обставин. Ранком він пішов з дому здавати в НКВС особисту зброю. А втім, нескладно здогадатися, хто ховався за

(Закінчення на стор. 22)

ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА СУМА в Йонкерсі, Н.Й. буде будинок для головного бюро Кредитівки в Йонкерсі, Н.Й. Будинок є триповерховим і величиною понад 20,000 квадратних стіп. Адреса нового будинку: 125 Corporate Blvd. (Southern Westchester Executive Park).

Ця будівля розташована в Екзекутивному парку в Йонкерсі. (недалеко St. Johns Hospital). Будівля повинна бути закінчена з початком літа 2003 р. Нові угоди включають:

- ❖ Кляса А бізнесовий парк
- ❖ Близько до Saw Mill Parkway
- ❖ Доступ до „дебітових карток“ 24 години, 7 днів у тиждень.

Якщо Ви зацікавлені у винаймі бізнесового бюро на третьому поверсі, то просимо звернутися писемно або через електронічну пошту до Федеральної Кредитової Кооперативи СУМА:

Board of Directors
SUMA (Yonkers) FCU
301 Palisade Avenue
Yonkers, NY 10703-2999

Електронічна пошта: SUMAYONFCU@AOL.COM

Вечір класичної музики

НЬЮ-ЙОРК. – 25 січня в Українському інституті Америки відбувся черговий концерт МАТІ під назвою „Реконструкція Моцарта“. Метою концерту було дати на розгляд публіки незакінчені твори композитора, а також аранжировки існуючих творів на інше число та відмінний склад інструментів.

Програму підготував челіст і музиколог Джефрі Солов. Його зв'язки з „Моцарт Сосаєті оф Америка“ дозволили залучити до проєкту членів товариства на чолі з його президентом Ізабеллою Емерсон, які покрили частину коштів.

Першою точкою програми була прем'єра фортепіанового тріо – адажіо і fuga для фортепіано – у виконанні піаніста Миколи Сука, скрипаля Байрона Тачі і челіста Джефрі Солова. Далі був фортепіановий квартет

Карли Черни з Піано-квінтету для духових інструментів. Партию скрипки виконували Юрій Харенко і альтист Данієль Панер. Зі смичкового тріо Моцарта Франц Баєр докінчив і відредогував ціле алегро у виконанні Б. Тачі, Бориса Дев'ятова і Д. Солова.

Варіації на тему пісні з американською назвою „Твінкел, твінкел літел стар“ аранжував Макс Раймі. Це справжній шедевр для смичкових інструментів. Струнне тріо Юрій Харенко, Данієль Панер і Джефрі Солов грайливо перекладалися мерехтливими спалахами зірок.

На кінець музиканти під проводом Ю. Харенка виконали „Струнний квінтет“, який Моцарт аранжував зі своєї „Серенади“ для октету духовних інструментів.

Богдан Марків

Маловідомий портрет Юрія Шевельова

Коли ми розмовляли з Юрієм Шевельовим про ренесансні портрети, я запитала його, чи він має свій портрет. Він показав мені дружній шарж ЕКА (Е. Козака). Тоді і виникла у мене ідея запропонувати двом художникам створити портрет Юрія Шевельова. Іван Мірчук перебував саме в цей час у мене, я готувала його виставку в Українському музеї у Нью-Йорку, але Іван відмовився. Тоді я написала листа до Любомира Медведя, чи він зміг би прийхати з доброю виставкою своїх творів і намалювати портрет Ю. Шевельова, – а перед тим я йому вислала б книги Юрія Володимировича, бо саме у них – віддзеркалення характеру Шевельова, та твори Домонтовича, бо в деяких із них є його прототип. Любомир Медвідь зацікавився цією людиною і телефоном сказав мені: „У моїй уяві є образ. Що у нього більш переважає – раціональне чи емоційне”? Я відповіла, що це швидше боротьба між раціональним та емоційним з суворою самоконтролем та внутрішньою дисципліною, а також і одержимість творити, писати, шукаючи однострумків, і надихати їх творчою енергією.

Весною 1992 року Любомир прийхав зі своїми малюнками. Ми робили виставку. Я писала статтю до каталогу його творів, бігала по музеях, і мені якось вдалось переконати Юрія Володимировича позувати, хоча не було це легко. Любомир купив готове полотно, натягнуте на підрамник, і ми усі троє, бо Любомир був зі своєю дружиною Оксаною, поїхали до Юрія Володимировича. Я представила їх один одному, і ми з Оксаною залишили їх удвох працювати, а самі пішли оглядати околицю. Повернулись години через три. Любомир домовився на наступний сеанс, і ми пішли додому.

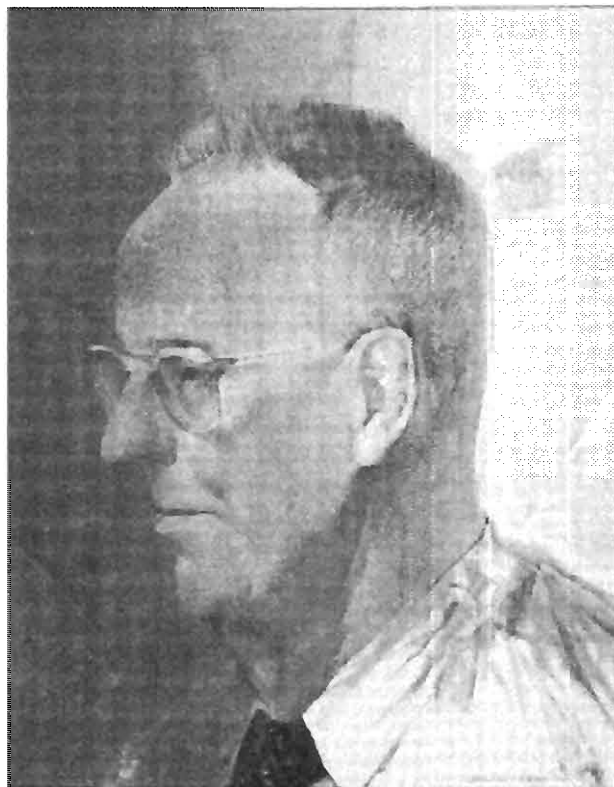
І так майже щодня впродовж двох тижнів – музеї, виставка та портрет. Юрій Володимирович нарікав, що це позування його мучить і за-

мучить, але Любомиром він був задоволений і портретом також. Любомир якось сказав: „Так, це – складний і суперечливий характер”.

Праця доходила до кінця. Якось художник попросив, щоб я звернулась до Юрія Володимировича, чи не зміг би він прийти до нього, бо ще треба щось докінчити. Юрій Володимирович прийшов. Після цього він зателефонував мені і сказав, що там були ще якісь люди, і він втомився уже цим усім. Я запитала, чи портрет уже закінчений. „Так, – відповів Ю. Шевельов, – автор сказав, що я його можу взяти, але я відповів, щоб він віддав Вам, а Ви розпорядіться ним”. Любомир був здивований, що Юрій Володимирович не взяв портрет і віддав його мені. Висихав портрет у мене, і я дивилась на цей твір понад місяць. Більше місяця я переконувала Юрія Володимировича, що портрет належить йому. Коли зустрілись, я віддала його в руки Шевельова. У 1993 році Юрій Володимирович віддав портрет до Українського музею в Нью-Йорку, де він зберігається у образотворчій колекції музею.

Любомир Медвідь вкомпоновував майже у три чверті повороту голови Шевельова на біло-блакитному тлі. Мистець – майстер конструктивного рисунку. Він моделює загострені, різкі риси обличчя уже старшої віком людини, злагіднюючи їх кольорами темпер. Колір віддзеркалює лінію рисунку, він насичений світлом.

Художник дбає про збереження гармонії між тоном і лінією, зображенням і поєднанням його з тлом. Тло художник ділить ніби на дві частини – світло-білу і темно-блакитну. Цей контраст між світлим і темним дає відчуття простору, у який вкомпоновано обличчя Шевельова, а також створює напругу і підкреслює рівновагу між раціональним і емоційним, що було характерним для Шевельова, але спокійно, без зайвої екзальтації. Конструктивно виразний рисунок голови мистець злагіднює ніби сухуватими тонами темпер, які підкреслюють вік портретованого та його емоційний стан. Гармонійне поєднання руху голови та світлотінь тла створюють також враження, що Шевельов – людина „відстані”, замкнений, внутрішньо емоційний, але одвертий, коли ним хоче бути. Високе

Любомир Медвідь
„Портрет Юрія Шевельова”, 1992 р.
Фото: П. Грицик

чоло, глибокий, вдумливий та проникливий погляд очей через окуляри, виступаюче підборіддя свідчать про розумну, з вольовим характером, людину. Тиснені у ледь помітну посмішку уста перегукуються із поглядом очей, наче він гамує іронію. Шевельов ніби уважно слухає співрозмовника і готується до відповіді.

Любомир Медвідь пише про себе вичерпно і цікаво у каталозі, виданому до його виставки 1992 року у Нью-Йорку. Мені тоді залишилось додати лише статтю про стилістику його творів. Він народився у 1941 році в містечку Варяж біля Сокаля. Разом з батьками у 1946 році був переселений до Зимної Води під Львовом. В 1959 році поступив до Львівського інституту прикладного та декоративного мистецтва, який успішно закінчив у 1965 році. Живопису вчився в професорів Романа Сельського, Вітовта Монастирського та Данила Довбошинського. Відомі його цикли творів „Периферія”, „Евакуація”, „Розточчя”, „Інтер'єри”. Із жанру портретного живопису виразно виділяються два психологічні портрети – це Іван Франко та Юрій Шевельов. Мені видається, що це і найміцніші портрети в українському малярстві 70-их – 90-их років ХХ ст.

Стефанія Гнатенко,
Нью-Йорк

Стефанія Гнатенко і Любомир Медвідь

Виставка „Сентиментальна Україна”

КИЇВ. – 1 лютого в галереї „Срібні дзвони” відкрито виставку „Сентиментальна Україна”, що триватиме до 27 лютого. Автор виставки – Дмитро Гапчинський (живопис, графіка) – вибудовує маленький світ, який сам називає казково-етнічним, а деякі критики відносять його до спеціально з цієї нагоди вигаданої течії – нового сентименталізму. Для художника українська історія – давня казка, і пізнавальна, і повчальна водночас. А казку, як відомо, кожен оповідач чи ілюстратор може розпо-

вісти чи намалювати по-своєму. З відомих і невідомих казок, мрій, вигадок та легкої іронії народжується новий міт про Україну – міт конкретного мистця. Його симпатичні персонажі, вдягнені, звичайно ж у шаровари, вишиванки та смушеві шапки, неквапливо, у стані легкої замріяності, а часом взагалі уві сні, плывуть з піснями в невідомі краї чи просто сидять в задумі серед поля. Можливо, в кожному з нас є частка „сентиментальної України”?

УНІАН

Українська культура відроджується

Українці з Румунії пережили тяжкі часи диктатури під час комуністичного режиму Чаушеску, який залишив ще і зараз помітні сліди. Відроджена румунська демократія відкрила нові можливості для українського етносу, як і для всіх національних меншин Румунії, особливо в галузі розвитку української культури.

Уже зроблено перші кроки до встановлення пам'ятника письменниці Ользі Кобилянській у місті її народження – в Гура Гуморулуй. Із ініціативи Союзу українців Румунії (СУР) та з підтримкою Генерального консуляту і Центрального проводу СУР, 3 листопада, Гура Гуморулуй було організовано урочисте закладення каменя та його освячення на місці, де цього року буде встановлене погруддя видатної письменниці з нагоди 140-річчя з дня її народження.

Того ж дня в Сучаві, був організований за особистим піклуванням Генерального консила України Ва-

силя Боєчка творчий вечір на честь славнозвісного поета Михайла Ткача, якому в листопаді виловнилося 70 років. В часи диктатури тільки одного „вождя” можна було славити. На вечорі були діячі з Чернівців, співаки з Києва. Михайло Ткач став відомим в Румунії не тільки завдяки пісням та поезії, але і тому, що він очолює Товариство „Україна – Світ”.

15 грудня українська спільнота Букарешту з ініціативи жіночої організації, що діє при СУР, із підтримкою молодіжної організації та центрального СУР, організувала вечір Миколи Лисенка. Про великого композитора говорили Ярослава Колотило та історик Анатолій Буймістер, співав ансамбль „Зоря”.

11-12 січня в Сігеті відбувся Х фестиваль українських колядок, який зібрав колядників Мараморощини, а також Буковини, Добруджі, Банату.

Ярослава Колотило,
голова організації українок
Букарешту

Наталія Ониськів

Ляриса Коновка

Марта Кунинська

Андрей Ковалишин

Адріана Марія Стебенс

Христя Одарка Журківська

Українська Мічиганська Федеральна
Кредитова Кооператива „Самопоміч“
Тел.: 586.756.3300 • www.usmfcsu.org

ТОВАРИСТВО УКРАЇНСЬКИХ
ІНЖЕНЕРІВ АМЕРИКИ
ДІТРОЙТСЬКИЙ ВІДДІЛ

оголошує

ЗИМОВИЙ БАЛЬ З

ПРЕЗЕНТАЦІЄЮ ДЕБ'ЮТАНТОК

субота 22 лютого 2003 р.

Український Культурний Центр, Воррен, Мічиган

Оркестра

„ВЕСЕЛІ ЧАСИ“

Чикаго, Іл.

- Коктейль – 6:30
- Презентація Дебютанток/Вечеря – 7:30
- Забава – 9:30

Вечірній одяг

- Квитки: Вечеря і забава – \$ 65 від особи
Студенти – \$ 55 від особи
Забава тільки – \$ 30 (від 21 року життя)
Забава тільки – \$ 20 (для молоді до 21 року життя)

Резервації-інформації:

КСЕНЯ КОЗАК: (734) 717-0695

ksenia@peoplepc.com

Аранжер балю - **ОКСАНА ВОЛОЩУК**

Організатори деб'юту:

Діянна Кордуба Савицька, Ляриса Козак,
Зіна Козак-Захарій, Ксеня Козак, Ірена і Ігор Сенік

СПОНЗОРИ ЦЬОГО ОГОЛОШЕННЯ:

Катя Рома Прибула

Вероніка Рогала

Александра Легета

Марія Джуль

Марта Олена Гнатюк

Леся Бараник

Українська Кредитова Спілка „Будучність“
Тел.: 586.757.1980
www.ukrfutcu.org

Коли співає Павло Дворський

Знаючи, що ледве котре авто в Америці чи Канаді, за кермом якого сидить українець, обходиться без тейпів чи Сі-Ді зі записами українських пісень, я вдався до „соціологічного дослідження“: опитав під церквою рівно десять знайомих, щоб з'ясувати, кого найбільше вони люблять слухати. Отже, восьмеро з них їздять з піснями талановитого сина Буковини Павла Дворського.

Я чекав такої відповіді, хоч сам неоднозначно ставлюся до цього співака: його пісні неможли-

во слухати кожного дня, бо так починає банувати душа за Україною, що пішки ішов би через океан, й тоді ладен слухати найтяжчий „рок“ з його безглуздим бабаханням, аби лише відігнати ностальгію.

Дворський, як мало хто в сучасній українській пісенній творчості, промовляє до сердець українців, котрі опинилися десь далеко від рідної землі, яка для кожного з нас значить щось інше, щось незрівняно більше, ніж для вихідців з так званих індустріальних країн...

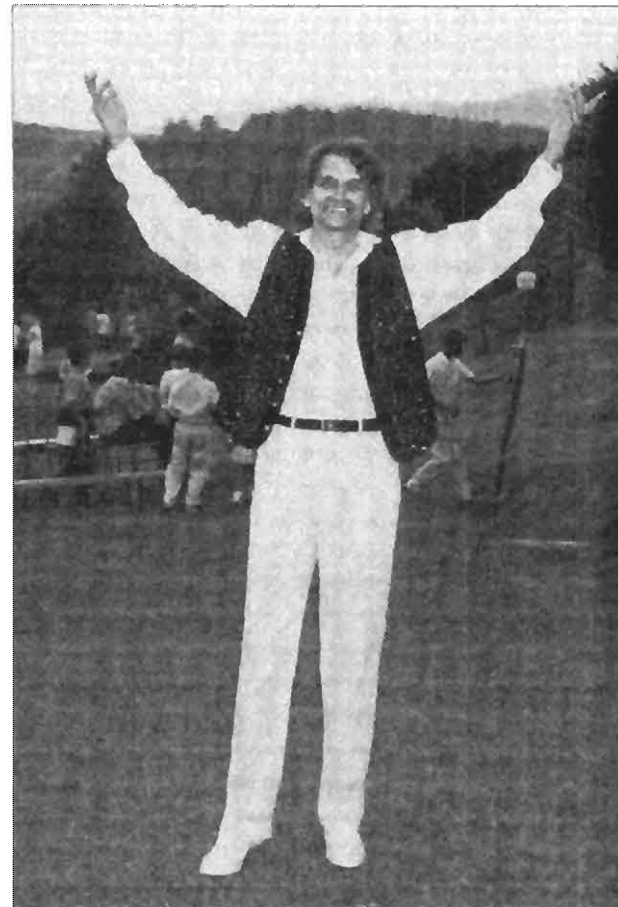
І річ тут не тільки в темах пісень, і не тільки в їхніх текстах, котрі заторкують струни наших душ образами „стожарів“, „смерекової хати“, „батькової криниці“, „маминих очей“, „далекої дороги“, „повернення додому“, „товариства“ – ще більший чар несуть у собі мелодії.

Як церковний дзвін розганяє хмари над селом, так чиста, сповнена гармонії і надземної краси мелодія розпогоджує суспільну атмосферу, покращує стосунки між людьми. У давньому Китаї існувала сувора заборона на певні тональності в музиці, діяло правило: доки музика гармонійна, доти держава буде сильною...

Зі своїми ясними, мов Божий день, і мудрими, мов Божий доторк, піснями Павло Дворський об'їхав майже весь світ. Співав в Індії, Японії, Лагосі, всіх європейських країнах. Пам'ятаємо його надхненний виступ на українському фестивалі в Нью-Джерзі в 1994 році.

Недавно Народному артистові України Павлові Дворському виповнилося 50 літ. Було безліч щирих привітань, були вже звичні нагороди, однак про одну з них слід сказати окремо. Подяку за добрий художній і етичний вплив на людей, і на молоду Українську державу, прислав співакові Верховний Архиспископ УГКЦ Любомир кардинал Гузар.

І якщо йти за згаданим давньокитайським повір'ям, то українська земля не втомилася

Народний артист України Павло Дворський.
Фото: Ольга Марин

народжувати піснярів, чия творчість надихає, вивисує людські душі, буде нове суспільство. Назарій Яремчук, Василь Зінкевич, Софія Ротару, Тарас Петриненко, Віктор Шпортько, Віктор Морозов, Оксана Білозір, Марія Шалайкевич, Павло Зібров, Іван Попович, Степан Гига, Павло Дворський... А за ними, на славу і загальну втіху, вже зростає багато-багато молодших.

Петро Часо

Ліда Палій отримала золоту медалью

Л. Палій отримує золоту медалью з рук С. Бульте.

ТОРОНТО, Кан. – Відома українська письменниця Ліда Палій, організаторка різних акцій в рамках Співки українських письменників та журналістів Канади, отримала 16 грудня 2002 року Золоту ювілейну медалью Королеви Єлисавети II – як признання за свою громадську діяльність.

Медалю присвячена п'ятдесяти річниці вступу королеви на канадський престіл, отримують її визначні громадяни за свою вийняткову працю для загального добра.

Медалю Ліді Палій вручила парламентарний секретар міністерства канадської спадщини Сармайт Д. Бульте, у своєму привітальному слові підкресливши великий вклад у канадську культуру нашої письменниці впродовж багатьох років. Відзначено працю Л. Палій як члена Пен-клубу у допомозі українським письменникам-в'язням советських тюрем і концентраційних таборів, зокрема поміч поетові Миколі Горбалеви. Коли Україна здобула незалежність, активність Л. Палій ще збільшилася. Завдяки її старанням до Канади приїхав Іван Драч, щоб виступити на Міжнародному фестивалі письменників в 1989 році, а у дальших роках завдяки її зусиллям гостями в Канаді на фестивалях авторів-письменників були Ігор Калинець, Василь Голобородько, Микола Воробйов, Оксана Забужко, Юрій Андрухович та інші.

У 1995 році Л. Палій, за підтримкою Союзу письменників Канади, поїхала разом із шести членами Співки письменників до Києва, щоб завести туди 600 книжок англійською та французькою мовою канадських авторів та тим збагатити бібліотеку ім. Вернадського. Гості зустрічалися з українськими авторами і відвідували університет та інші установи.

Усі ці акції причинилися до того, що Л. Палій нагороджено тепер Золотою медалею за її культурну працю для Канади та України.

О. К.

До 80-річчя д-р Марії Фішер-Слиж

13 вересня 2002 року виповнилося 80 років життя д-рові Марії Фішер-Слиж, яка своєю благодійною діяльністю відома не тільки в США і Канаді, але й в Україні.

Вона є членом управи Канадського Товариства приятелів України, яке спонсорує українські бібліотеки у зросійщеній східній Україні. Вона кожного року відвідує всі регіони України з матеріальною і моральною допомогою, є нашим лікарським і добродійним амбасадором в Україні.

Народилася д-р Марія Фішер-Слиж 13 вересня 1922 року в Коломиї, на Івано-Франківщині, у сім'ї судді д-ра Адольфа й Ольги (з родини Жолкевичів) Слижів. Дитинство провела з двома сестрами і двома братами в Белзі (повіт Сокаль). 1933 року переселилася до Львова, де навчалася в Українській Академічній гімназії.

У вересні 1939 року, з початком Другої світової війни і зайняттям Галичини більшовиками, їй вдалося виїхати за Сян, до Белзу, який перебував у складі німецького Генерального губернаторства. У 1940 році закінчила гімназію в Холмі, в 1942 році розпочала медичні студії у Львові, які закінчила на університеті Людвіка-Максиміліяна в Мюнхені 1949 року. 1950 року підготувала докторську працю „Про наявність туберкульозу в лімфатичних залозах легенів при відсутності туберкульозу легенів“. Того ж року емігрувала з родиною до США. Тут відбула лікарський вишкіл (інтерншип) у шпиталі св. Марії у Брукліні, Н. Й., та трирічну спеціалізацію в педіатрії (1951–54) у лікарнях Ньюарку, Нью-Йорку та Брукліну. 1954 року склала нострифікаційні іспити в штаті Ілліной, а потім ще іспити зі своєї спеціалізації педіатрії та дістала право на лікарську практику. Понад 30 років практикувала як спеціаліст для дітей і немовлят у Канкакі, біля Чикаго, Іл. Пацієнти її любили, а американські колеги високо цінили. Підготувала й опублікувала ряд статей у „Лікарському віснику“ та виступала з цікавими доповідями на лікарських сходинах і з'їздах, зокрема такими, як „Куріння і здоров'я“, „Алкоголізм“, „Резус-фактор“, „Анемія у дітей“, „Астма у дітей“ та інші.

У 1959 році вийшла заміж за д-ра Рудольфа Фішера. Він помер у 1982 році. Вийшовши на пен-

сію, переїхала до Канади, де в 1993 році була організатором XXV з'їзду УЛТПА в Торонто. Брала участь у всіх конгресах СФУЛТ в Україні та підтримує матеріально видання „Лікарського збірника“ при НТШ у Львові.

Крім цього, д-р Марія Фішер-Слиж розгорнула велику організаційну і благодійну діяльність в Україні. Спонсорує літературний конкурс для шкільної молоді у Криму, в Симферополі, і видання „Ми діти твої, Україно“, український садочок у Севастополі, є членом „Ліги українських меценатів“ у Києві, де ексекутивним директором є письменник Михайло Слабошпицький. Допомагає матеріально в Україні періодичним виданням, Військово-морським силам України, є меценатом „Смолоскипу“.

Як голова „Комітету приятелів академічної гімназії у Львові“ допомагає особисто і координує допомогу. Щорічно помагає матеріально Пластові в Україні. Є спонсором „Суспільної служби“ в Києві, яка помагає найбільшій по цільній Україні. Д-р М. Фішер-Слиж є жертводавцем на українські наукові установи та товариства – НТШ, КМА, УКУ у Львові, Український музей в Нью-Йорку. В Україні спонзорувала ряд видань.

Д-р М. Фішер-Слиж є членом Українського Інституту Америки в Нью-Йорку, Українських музеїв в Нью-Йорку, Чикаго і Клівленду.

У цьому ювілейному дописі складаємо наше щире поздоровлення і подяку Марії за її широку патріотичну працю. Хай Господь Бог наділить її добрим здоров'ям та силами до дальшої праці на добро українського народу!

На многії і благії літа, дорога ювілянтко!

Д-р Павло Пундій

Д-р Марія Фішер-Слиж

Журналові...

(Закінчення зі стор. 18)

тими обставинами і старими голосіївськими дубами. До самого хрущовського реабілітаційного акту ім'я письменника перебувало під заборону.

Юрієві Яновському пощастило більше: його не кидали ні в сухе осіннє листя, ні за ґрати. За його редагування журнал й пережив двічі зміну назви. Коли по війні нагорі надумали знову перейменувати „Українську літературу“, Яновський довго збирав поміж письменників пропозиції. Любомир Дмитерко колись переповів мені, що сталося це так:

– Утрясати нову назву покликали в ЦК. Яновський зачитав з аркушика варіанти, але начальство жоден не задовольнив. Отут і блиснуло в балаці: „Вітчизна“. Назва задовольнила всіх – і нас, і начальство.

Але самого Ю. Яновського, котрий разом з журналом пережив лихоліття, небагом турнули з редакторства. Після погромної постанови про журнали „Звезда“ і „Ленінград“ вийшов місцевого виробництва документ – „Про журнал „Вітчизна“. Винайшли, зрозуміло, „рецидиви українського буржуазного націоналізму“. Невдовзі Яновського заповзялися розпинати за всім тодішнім партійним прейскурантом – за роман „Жива вода“. Не заарештували, але натуру вразливу, чутливу, інтелігентну, письменника з хворим серцем, котрий навіть власну дружину називав на „ви“, у п'ятдесят два роки довели-таки до передчасної могили.

Поети, поети...

У „Вітчизні“ творчі працівники завше були майже всі членами Спілки письменників. Аби мали час посидіти зранку над власними творіннями, робочий день у редакції розпочинався, коли всі нормальні люди вертаються з обідньої перерви. Начальство в Спілці було „в курсі“, а от перед ЦК партії доводилося „ламати комедію“, буцімто з самого ранку діємо „на всю катушку“. Один з працівників приходив на десяту та відмикав редакцію. Черговому належало приймати авторів, якщо комусь заманеться раптом забрести майже, як жартували в нас, уночі. Якщо шукатимуть редактора з ЦК, вигадати, де він, та хоч би в туалеті.

І тут же зателефонувати головному додому, адже й він ранками сидить над власним рукописом.

І от сиджу якимось, чергую, коли раптом хтось „цок-цок“ ковніть по наших залізних сходах.

Відвідувача з благородними сивинами, який на моєму порозі відсапувався, спираючись на замашний ціпок, я впізнав миттєво.

– Ви, бачу, новенький? – прищулючись знаменитий відвідувач і представився, неначе його можна й не пізнати:

– Будьмо знайомі. Максим Рильський.

Коли ж дізнався, що в редакції я сам-один, пристукнув ціпком об підлогу:

– Ет, склероз клятий! Забув, що редактора зранку не буває, і вірші приніс.

– Залишайте, я передам.

– Ні, – довірчо нахилився до мого столу. – Почитайте при мені, гаразд?

І не чекаючи згоди, ставить ковнітьку в куток і кладе переді мною акуратно списані аркушики.

– Мене цікавить ваша думка.

Я розгубився. Отакої... Що для поета-академіка, лавреата всього, що можливо, враження якогось початківця?.. Ні живий ні мертвий, заглибився в рукопис. Проквітнув одним духом, але мовчу, як пень. Що б сказати достойне в такій дивацькій ситуації?..

– Ну? – питає Рильський.

І я бовкнув перше, що спало на думку:

– Можна друкувати.

Максим Тадейович ледь помітно посміхнувся вельми тонкому спостереженню:

– Ось і я так думаю. Передайте, будь ласка, вашу думку головному.

Я гадав, що Рильський тут же забуде про моє існування. Але невдовзі перед якимось зібранням у Спілці він помітив мене у вируванні людей і жестом підкликав до себе. Коли я пробрався до нього, раптом змовницьки підморгнув, чисто по-хлоп'ячому:

– То що, Рильського можна друкувати?

Певно, згадав, що не так уже й давно його не друкували зовсім. Видатний поет мусів влаштуватися завлітом в оперний театр.

На тих зборах я пересвідчився, яким дошкульним на язик вмів бути за позірної статечности поет-академіка. Саме там він мовив легендарне:

– Уся світова література від Гомера, – Рильський на трибуні патетично скинув вказівного пальця до стелі, а потім різко опустив перст униз, – до Масенка...

Регіт поглинув закінчення фрази. Поет Терень Масенко, який любляв сидіти перед очима начальства у перших рядах, спаленів лицем аж до самих залісин. А в полеміці Максим Тадейович умів бути просто нещадним. Одного залітного московського доктора від філології відбрив за секунду. Цей столичний діяч заповзявся повчати з катедри, що різниці між російською та українською мовами немає, а остання – то просто місцева говірка, чи пак діалект „великого і могутого“.

Тонкий знавець мови, Рильський тут же зреагував без академічних „еківоків“:

– Різниця є! Як, шановний, ваше прізвище російською? Ага, Калюжний. Кал, кажете, южний? А українською це – „г... південне“!

Заскакує, пригадую, до мене в секретаріят завідувачий відділом поезії Іван Драч. Збуджений, окуляри виблискують:

– Самопливу нажерся... по вуха!

„Самоплив“ на редакційному сленгу – це стоси макулатури, що валом надходила поштою і називала себе поезією. Здебільшого графомани й досі пишуть чомусь у риму. Я розводив руками. У відділі культури ЦК партії, варто було заговорити про це, обличчя номенклятурника застібалось на всі гудзики:

– Ніхто не скасовував постанову ЦК КПРС про роботу з листами і скаргами трудящих! Там ясно сказано: на відповідь – десять днів!

Отож і доводилося розгрібати купи римованої макулатури. І Драч терпів-терпів та й подав заяву на звільнення:

– Я вже не розумію: чи всі вони дурні, чи може, я?

А от завідувача поетичним цехом Бориса Олійника „муляв“ не так нескінченний самоплив, як дещо інше. Щорічна пропускна спроможність поетичної рубрики – лише декілька десятків добірок. А в могутніх лавах спілки поетів завжди було значно більше, ніж прозаїків, і кожний прагне надрукуватися у „Вітчизні“. Доводиться відмовами псувати взаємини з колегами по цеху.

Стихійне лихо

Благословення уперше колись Юрієм Яновським, Олесь Гончар видрукує у „Вітчизні“ всі без винятку свої романи. Першу книгу „Прапорносців“ – „Альпи“ О. Гончар, розповідали, подав у якомусь трофейному зшитку, писаною від руки. Цілком можливо, що відтоді публікацію у „Вітчизні“ він вважав прикметою вдалої долі нового роману. Адже похід „Прапорносців“ у славу розпочався саме з її шпальт.

Для чергових своїх романів Олесь Гончар завше просив зарезервувати перше число. Теж прикмета? Хоча надрукований у нас „Собор“ це не порятувало.

Коли Гончар у трохи заломленому набік капелюсі появлявся в редакції з текою під пахвою, серед дівчат з технічного персоналу виникала легка паніка. Бо це передвіщало: ні в суботу, ні в неділю вихідних не буде, оскільки Олесь Гончар полюбляв допрацьовувати свої романи у коректурах. Іншим авторам така сваволя не дозволялася. На скарги дівчат, що після О. Гончара коректура знову чорна, Л. Дмитерко відказував:

– Гончар є Гончар. І зовсім не тому, що він – голова Спілки.

О. Гончар просто шматував коректури. Кожний вільний клаптик на берегах відбитків так густо мережив коректорськими значками, викресленнями, додатками, що з помальованими вздовж і впоперек гранками доводилося розбиратися по кілька днів. А часом розміри лиха були такі, що не мало сенсу виправляти. Я просто давав друкарні команду перебирати роман наново. За понаднормову правку редакція мала платити друкарні окремо. А Гончар – то завжди удар по кошторису.

З роками у нас виробиться цілий ритуал. З версткою я їхав до нього додому на Леніна, 68. Щоправда, коректуру роману „Твоя зоря“ довелося везти аж до Москви, бо майже до нового року Гончар був там у відраженні. А в Києві дійство відбувалося в затишному домашньому кабінеті, за письмовим

столом, де ті твори й було написано. Виправлену фразу він промовляв уголос, з різними інтонаціями. Часом здавалося, що для нього не так важливо що написано, а як. Себто музика тексту стояла над змістом. Може, через те, що О. Гончар замолоду писав вірші?

У ті часи в поліграфії не було ще комп'ютерів, набір виконували на лінотипі, рядок за рядком відливали в металі. Якщо ж щось додавалося, доводилося переливати все до кінця абзацу. От ми і дуріли з Гончаром над снайперськими влучаннями літера в літеру по кілька днів. Підраховували кількість літер, а тоді шукали в лексичній відповідну заміну. То я, молодший і більш нетерплячий, ніби ненароком, поки Гончар роздумував, уголос пропонував варіант. Він приймався нечасто, хоча в творах Гончара є й мої окремі слова.

Медаля на блюзці

Два десятки років тому „Вітчизні“ випадав ювілей – п'ятдесят. Журнал нагородили орденом Дружби народів, призначили урочисті збори. Але для віншувальної акції виникла несподівана перешкода. Не було до чого ордена чіпляти! „Вітчизна“ зроду не мала прапора. Прапори виготовляла одна-єдина на весь Київ контора, а черга там – мало не до кінця року...

Натиснули з ЦК партії – і нас „опрапорили“. Поза чергою. Прапор був темно-рубінового оксамиту, золотом вигаптовано назву журналу, а на другому боці – відомий профіль з борідкою і лисиною, вишитий гладдю. Водночас нагородами республіканського, гатунку відзначили і кількох працівників редакції.

Процедуру нагородження у вщерть заповненій актовій залі Спілки письменників здійснював секретар ЦК партії з ідеології А. Капто. Ольгу Василенко, багатолітню нашу літературну редакторку, нагородили грамотою Президії Верховної Ради. До шкіряної з тисненням течки додавалася срібна медаля, яку їй мали вручити.

На ювілейний вечір вона одягла тонкий светр-„водолазку“. А треба сказати, що наша чорнява Оля... була дамою досить виразних форм. І „водолазка“ їх помітно підкреслювала. Коли А. Капту подали медальку, рука завмерла. Очі втупилися в одну точку.

Німа сцена. Високе начальство не знало, що робити...

В очах Ольги зблиснули задьористі бісики:

– Та ви не встидайтеся. Тут місця вистачить!

Начальство мало не впустило медалю на підлогу. Обернулося спиною до залу, лиш плечі трусяться від стримуваного сміху. В результаті медалю А. Капто приколос десь поблизу плеча.

Повернення театру Леся Курбаса

ХАРКІВ. – Колектив Харківського державного академічного драматичного театру ім. Т. Шевченка на загальних зборах затвердив нову назву – Театр Леся Курбаса „Березіль“ – на увічнення режисера-реформатора Леся Курбаса. Повернення театрові його першої назви „Березіль“ обґрунтоване тим, що в Україні щонайменше 5-6

театрів носять назву Великого Кобзаря, а першу назву театру „Березіль“ у 30-их роках ХХ століття було змінено в умовах тоталітарного сталінського режиму, наслідками чого стало знищення цілого покоління кращих представників українського Відродження.

НОВІ ВИДАННЯ

Панорама літератури українського Середньовіччя

У жовтні 2002 року голова Координаційного комітету допомоги Україні (ККДУ) Володимир Воловдюк відвідав Україну 40-ий раз. Протягом багатьох років ККДУ проводить курси українознавства для Збройних сил України, подає допомогу українським діячам культури, бере участь у вихованні молодого покоління. Київ і вся Україна були схвильовані меценатською акцією ККДУ – фінансуванням видання та безкоштовного розсилання в усі школи хрестоматії літератури і літературної критики ХХ століття „Українське слово” (упорядкування проф. Василя Яременка). Не минуло і двох років, як ККДУ знову заявив про себе в Україні, подарувавши школам хрестоматію літератури України-Руси епохи Середньовіччя IX–XV століть „Золоте слово”, у 2 томах. Упорядники видання – проф. Василь Яременко і викладач Київського університету імені Тараса Шевченка Оксана Сліпушко, рецензенти – Валерій Шевчук, Володимир Литвинів, Світлана Толкачова. Книга побачила світ у видавництві „Аконіт” на кошти ККДУ і безкоштовно передана навчальним закладам і бібліотекам України.

Початок нового періоду національної історії – це початок нового історичного відліку. Повз літературу це пройти не могло. Незалежність поставила для вирішення ряд проблем, серед яких – повернення в український літературний контекст пам'яток, вивчених на нашій землі чи й українцями на чужих землях, але в українській традиції та ментальності. Це твори часів Київської та Литовсько-Руської держав. Ця проблема залишається нерозв'язаною і донині. У радянські часи ці пам'ятки трактувалися росіянами як виключно їхній культурний спадок. У Росії протягом останніх десяти років вийшли десятки видань, де спадщина Київської Русі подається як російська. Настав час твердо вписати літературу X–XV століть у питомий її український культурний спадок і національний контекст. Ми не ведемо дискусії щодо того, кому належить література Київської Русі, а просто вивчаємо ту духовну спадщину, яка творилася у серці сучасної України – тогочасної Київської Русі – у Києві. Цей факт природно дає відповідь на поставлене запитання. Ми вивчаємо власну національну спадщину.

Перший том хрестоматії починається передмовою Василя Яременка „Златоусти, Златослави та Златоструї України-Русі епохи Середньовіччя (IX – середина XV ст.)”. Цей том включає літературу Раннього Середньовіччя (до 988 року) і

Високого Середньовіччя (988–1240). Перший період представлений усною народною словесністю, зокрема піснями дружинного віку і билинами, а також літературознавчими матеріалами. Другий період представлений текстами книжного письменства і починається „Правдою Руською” Ярослава Мудрого, а далі вміщені Іаков Мних, Григорій Диякон, Іларіон Київський, Лука Жидята, Феодосій Печерський, Іван-Ігумен Печерський, Нестор-літописець, „Повість врем'яних літ”. Другий том продовжує літературу Високого Середньовіччя творчістю Володимира Мономаха, Никифора, Данила Ігумена, Георгія Зарубського, Климентія Смолятича, Кирила Турівського, Серапіона, Данила Заточника, Кирика Новгородця, а також агіографічними творами, Київським літописом, „Словом про князів”, „Словом о полку Ігоревім” та ін. Література Пізнього Середньовіччя (1240 – середина XV ст.) представлена Києво-Печерським патериком, Галицько-Волинським літописом та ін. Цей том містить окремі розділи, присвячені перекладній літературі та повістевій літературі доби Середньовіччя. Упорядники дотримуються принципу так званого білінгвізму, майже всі тексти подані двома мовами – мовою оригіналу та сучасною українською мовою. Також кожен текст супроводжується невеликою літературознавчою розвідкою. Отже, „Золоте слово” – це масштабна панорама літератури українського Середньовіччя. Нарешті вона дійшла до українського читача в українському баченні та інтерпретації завдяки фінансовій підтримці ККДУ.

Висловлюю глибоку вдячність ККДУ, особисто Володимирові Воловдюку і Романові Воронці, Приятелям Руху Північного Нью-Джерзі, Романові Андрушківці та Романові Ричкові, а також професорів історії Тарасові Гунчаківці за допомогу у поширенні моєї книги „Софія Київська”. Українська література Середньовіччя: доба Київської Русі” (X–XIII століття)” для вищих шкіл, професорів і бібліотек України.

Оксана Сліпушко,
викладач Київського університету імені Тараса Шевченка

ДО ПЕРШОЇ РІЧНИЦІ ВІДХОДУ

Вшануймо пам'ять д-ра С. Вороха написанням книги про нього

Є люди, які визначають обличчя нації. У них, ніби у фокусі, концентрується все те світле, що той чи інший народ надбав за тисячоліття, чим збагатив людство. Надарма ми їх називаємо світочами. Вони освілюють нам шлях, ведуть за собою. Вони дають сенс нашому існуванню, будучи втіленням нашого сумління, наших мрій і поривань. До таких належав Степан Ворох. 18 травня 1949 року він ступив на американську землю, і від того часу його життя було пов'язане з українською громадою Америки. Всю свою енергію, талант, весь вільний час він віддавав служінню українській ідеї, організації діяльності українських громадських організацій у США і Канаді.

Д-р Степан Ворох зробив у житті стільки, що це здається неможливим для однієї людини. Без сумніву, силу, незламність духу, натхнення і енергію дала йому рідна земля, яку він любив понад усе. У селі Кривенькому, що на Тернопільщині, ще живуть люди, які пам'ятають не вгамовного, співучого, розумного юнака Степана Вороха, який організував і навчав молодь, співав у хорі, грав у виставах і, водночас, був членом підпілля ОУН.

В Америці талант організатора допоміг йому реалізувати ряд дуже важливих проєктів. Ще у 1966 році, на 9-му Конгресі УККА, Степан Ворох врятував єдину громадську центральну українців США від розколу, увів професійний сектор УЛТПА, ТУІА, УААУП до екзекутиви УККА.

Він був представником УККА на посвяченні собору св. Софії в Римі і на 4-му Архiepiscopському Соборі Української Католицької Церкви у 1969 році, на якому зробив заяву від УККА і всієї католицької спільноти на підтримку змагання за Патріархат Української Католицької Церкви.

Д-р Степан Ворох організував фонд для УКУ у 1968 році з бенкетом на честь Патріарха Йосифа, а також фонд на Енциклопедію Українознавства 1970–1985 рр. У 1972 році він розпочав акцію зі створення Світової федерації українських лікарських товариств. Він був головою фінансової комісії у ювілейному комітеті 110-ліття НТШ-А у 1983 році. Завдяки його невтомній праці для НТШ-А було зібрано 850 тисяч доларів. У 1984 році д-р Степан Ворох – голова Комітету Тисячоліття Хрещення Русі-України-Гарвардський проєкт і організатор фондів на видання 40 томів духовних шедеврів України. Від 1985 року – член управи „Приятелі Енциклопедії Українознавства”.

Д-р Степан Ворох голова Конференції безсторонніх організацій між УККА і УАКР, організував і вів переговори з обома центральними репрезентаціями для української громади в США. Брав активну участь у діяльності Державного центру УНР. За дорученням Екзильного уряду, вів переговори з секретарем Президента України Л. Кравчука про передання регалій і повноважень УНР УНР Президентіві незалежної України.

У січні 1992 року д-р Степан Ворох ініціював створення Фондації підтримки дипломатичних представництв України, був президентом та головним організатором фондів на цю справу. Завдяки його наполегливості було зібрано близько двох

Св. п. д-р Степан Ворох

мільйонів доларів для посольства України у Вашингтоні і Генерального консульства у Нью-Йорку. І це далеко не все, що робив і організував д-р Степан Ворох. Зрештою, і врятування української гірської оселі „Верховина” у США – це його ініціатива, його справа, його лебедина пісня... Отаким його і пам'ятають – діяльним, не вгамованим, авторитетним, розважливым, впливовим. Недарма з ним мали справу, через нього пізнавали українців США численні політики, включно з Президентом Роналдом Регеном.

У січні 2002 року д-р Степан Ворох відійшов у вічність. Його не зламали ні польські, ні німецькі тюрми, ні переслідування більшовиків, ні обставини, ні хвороби. Він мав святу мету – Україну, до якої ішов усе життя. До самої смерті, до останку він віддавав себе справі утвердження української ідеї.

Д-ра Степана Вороха не стало, але справа його залишилася. Її продовжать його друзі, колеги, однодумці, нащадки. Його будуть пам'ятати завжди. Апостольський адміністратор УГКЦ в Німеччині і Скандинавії Архiepiscop Михайл Гринчишин сказав: „Степан Ворох не жив для себе. Був це зрілий і утверджений громадський діяч, який жив не для себе, а для інших, для громади, для України”.

Україна ще вшанує свого вірного сина. А покищо треба зробити те, що ми можемо: зібрати спомини про нього у книзі, щоб подарувати її кожному молодому патріоту України. Автор цих рядків, виростаючи на Далекій півночі Росії, слухав спогади мами (землячки Степана Вороха, з дому – Ластівки) про цю дивовижну людину. Доля не дала нам зустрітися, лише у наших розмовах телефоном ми торкалися написання книги його спогадів. Він просив мене допомогти у цій справі. Не судилося...

Та все ж вважаю своїм обов'язком написати книгу про цю добру, щирі людину. Більше того, я її уже пишу. А тому прошу у всіх, хто знав д-ра Степана Вороха, кому дорога пам'ять про нього, передати через подругу його останніх років Оксану Ванчицьку свої спогади. Адже найбільш промовистими бувають саме невідомі широкому загалові деталі.

Олександр Вівчарик

Спомини про д-ра Степана Вороха просимо вислати на адресу: **Oksana Wanchycka-Woroch, 1914 Pine Street, Philadelphia, PA 19103. Тел.: (215) 732-3732 або 1(800) 487-5324.**

СПОРТ

Ручний м'яч

У Португалії 4 лютого закінчився чемпіонат світу з ручного м'яча серед чоловіків. Збірна України не брала участі у світовій першості, оскільки не змогла пройти крізь сито „плей-оф“, поступившись команді Угорщини.

Після закінчення змагань відбулося жеребкування матчів „плей-оф“ чемпіонату Європи 2004 року, який відбудеться наступного року в Словенії з 22 січня до 1 лютого. Жереб визначив, що збірна України гратиме з командою Ізраїлю. Перша гра відбудеться 14 або 15 червня 2003 року в Ізраїлі, а гра-відповідь – 21 або 22 червня в Запоріжжі.

У Федерації ручного м'яча України задоволенні підсумками жеребкування, адже нещодавно українці перемогли національну команду Ізраїлю у змаганнях за Чашу Гетьмана.

Боротьба

Чотириразовий чемпіон Європи з вільної боротьби українець Олександр Захарук став переможцем міжнародного турніру серії Гран-прі „Іван Яригін“, який закінчився 2 лютого у Красноярську, Росія. Олександр виступив у категорії до 55 кг. Фонд нагород цих змагань складав 80 тис. доларів, за які змагалися представники з 15 країн.

Джудо

У Тбілісі, Грузія, 2 лютого завершився міжнародний турнір з джудо, на якому виборювалися ліцензії на Олімпійські ігри. Найбільше медалей вибороли грузинські джудоїсти, які виграли у п'яти категоріях зі семи. На рахунку українців – два других місця та стільки ж третіх. Срібні нагороди здобули для України Ілья Чімчаурі та Дмитро Марков, бронзові – Віталій Бубан та Дмитро Селезень.

Фігурне ковзання

Чотириразова чемпіонка світу американка Мішель Кван відмовилася від участі у фіналі серії Гран-прі у Санкт-Петербурзі, Росія. Таке рішення вона прийняла ще у вересні.

У Санкт-Петербурзі її замінить українка Олена Ляшенко, яка на нещодавньому чемпіонаті Європи посіла п'яте місце.

Шахи

Наймолодший гросмайстер з Краматорська Сергій Карякин (Донецький шаховий клуб ім. О. Момота) гратиме в одному з французьких клубів, а в середині року виступить за збірну Франції. Віце-президент акційного товариства „Данко“ Веніамин Амідан (це товариство є генеральним спонсором шахового клубу) вважає, що йдеться про фінансову зацікавленість. Донецький клуб

вклав у С. Карякіна гроші, купив йому меешкання, тому цей перехід має негарний вигляд.

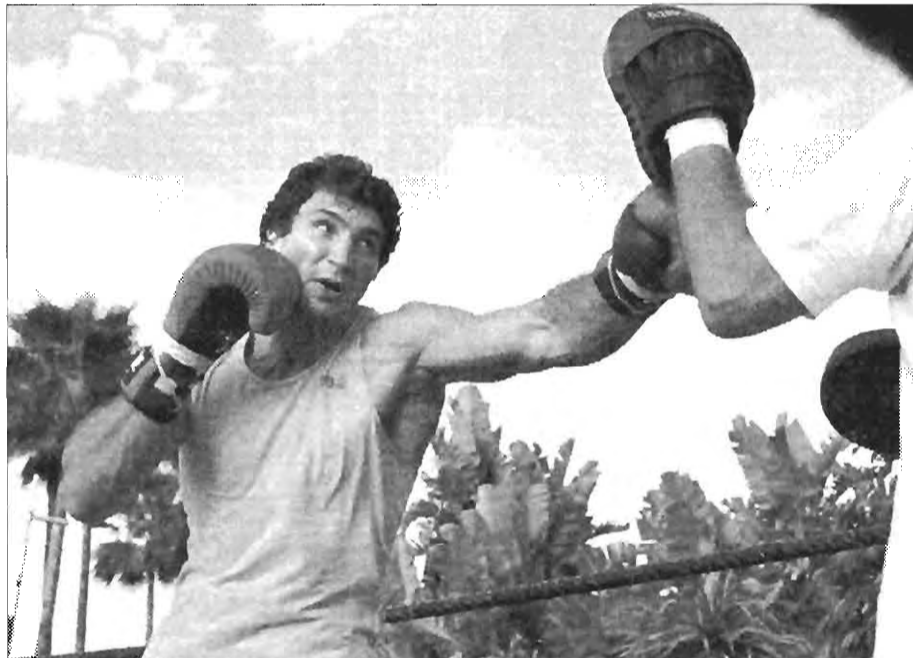
Сергій Карякин народився 12 січня 1990 року, чемпіон світу і багаторазовий чемпіон України серед юніорів, учасник двох турнірів Гран-прі ФІДЕ 2002 року в Дубаї і Москві. Він був одним з помічників Руслана Пономарьова в його грі за шахову корону проти Василя Іванчука. У серпні 2002 року став наймолодшим в історії шахів гросмайстром.

Вихованці Олексія Антонюка

За 52 роки свого існування добре відомий в Криму і за його межами боксерський клуб „Перший равнд“, який заснував видатний український боксер Олексій Антонюк, підготував десятки майстрів спорту. Юрій Томашов став чотириразовим чемпіоном України і переможцем Чемпіонату світу, Сергій Доценко став срібним переможцем Олімпійських ігор в Сіднеї, на міжнародному турнірі ім. академіка Бардіна, що

відбувся в листопаді у російському місті Череповець, Владислав Лашков зайняв перше місце у важкій категорії і був визнаний кращим боксером турніру.

Багато часу сплинуло відтоді, як 18-річний Олексій Антонюк, тоді матрос Чорноморської флотії, вийшов на ринг у 1946 році. Хлопець протримався весь бій, багато разів падав, літав з кута в кут, але щоразу підводився і знов відчайдушно кидався до супротивника.

8 березня у ГанOVERI, Німеччина, має відбутися черговий поєдинок з боксу за звання чемпіона світу за версією „WBO“. Нинішній чемпіон, український боксер Володимир Кличко тренується на спортивній базі свого клубу „Universum Vox-Promotion“ на острові Гран-Канарія, Еспанія. Майбутній супротивник Володимира Кличка покищо невідомий.

Фото УНІАН

Коли після бою йому запропонували далі тренуватися, він відмовився навідріз. Але його розшукав тренер Максеєв, котрий був присутнім при його першому поєдинку. І бокс став для Олексія Антонюка справою всього життя.

Український бокс, як і раніше, тримає марку безперечної якості. Перший равнд Олексія Антонюка продовжується вже півстоліття, незважаючи на фінансову скруту. Тепер боксери готуються до змагань за Чашу України, які відбудуться 17–23 березня в Донецьку. Найголовнішою подією року стане Спартакіада України, що відбудеться в серпні у Миколаєві.

Сьогодні в клубі – 110 осіб. Діють 12 вікових груп. До клубу приходять діти віком з 10 років. Тут вони займаються спортом, що навчає їх головному – зміцнювати свою волю у досягненні мети й результату. Боксери клубу виступали у восьми країнах світу – Італії, Туреччині, Фінляндії, Аргентині, Югославії, Німеччині, Греції, Угорщині, готуються поїхати до Єгипту.

Наприкінці грудня в Києві Федерація боксу України, обговорювала діяльність обласних федерацій боксу. За загальним підсумком перше місце посів Донецьк, друге – Київ і третє – Крим. Олексій Антонюк, який був запрошений до Києва з цієї нагоди зазначив: „Приємно, що в пляні боксерських досягнень автономія опинилася на достойному рівні“.

Лейла Бабасва,
м. Симферополь

Ваші новорічні постанови різні.

Постанови Кредитівки Самопоміч Нью Йорк завжди одні:

- Вищі дивіденди на ощадностях
- Нижчі відсотки та вигідні умови сплат на позичках
- Чемна, професійна та конфіденційна обслуга
- Підтримка нашої громади від 1951 року

Федеральна Кредитова Кооператива
САМОПОМІЧ - НЬЮ ЙОРК

Main Office: 108 Second Avenue, New York, NY 10003 Tel: 212 473-7310, Fax: 212 473-3251 E-mail: SRNYFCU@aol.com

Branches:

Upstate NY
6325 Route 209
Kerhonkson, NY 12446
Tel: 845 626-2938, Fax: 845 626-8636

Long Island
226 Uniondale Avenue
Uniondale, NY 11553
Tel: 516 565-2393, Fax: 516 565-2097

Queens
32-01 31 Avenue
Astoria, NY 11106
Tel: 718 626-0506, Fax: 718 626-0458

Visit our website at: www.selfrelianceny.org

Outside NYC call toll free 1-888-SELFREL

RELY ON US: Account access by phone 24/7: 1-888-788-7688

АДВОКАТ

ЯРОСЛАВ
КУЗЕМЧАК

КОМПЕНСАЦІЇ І ВИМОГИ
В НАСЛІДОК АВАРІЙ

- ✓ на роботі
- ✓ автомобільних
- ✓ в публічних місцях
- ✓ лікарських помилок

Перша консультація безплатна

Оплату беремо лише після виграші процесу
про відшкодування

А ТАКОЖ:

- ВОДІННЯ під впливом алкоголю
- КУПІВЛЯ І ПРОДАЖ нерухомостей
- ПРОЦЕСИ цивільні і кримінальні
- ШТРАФИ
- РОЗВОДИ
- ЗАГАЛЬНІ КОНСУЛЬТАЦІЇ

WELT & DAVID

1373 Broad St., Clifton, NJ 07013

(973) 773-9800

Корпорація "Міст" представляє

Народна артистка України **Оксана**

БІЛОЗІР

у концертній програмі
"Для тебе"

за участю кращих музикантів України
та професійного шоу-балету

8 лютого - Нью Йорк

7 год. веч. Millenium Theater

1029 Brighton Beach Ave.
Brooklyn, NY 11235

Інформація: 908-474-1100

9 лютого - Філадельфія

Український Освітньо-Культурний Центр

700 Sedar Rd. Jenkintown, PA

Квитки та інформація: 215-663-1166, 215-725-0377, 215-745-4135

12 лютого - Клівленд

Ukrainian Church

6812 Broadview Rd., Cleveland, OH 44134

Інформація: 440-886-6662

13 лютого - Рочестер

Інформація: 585-370-3974

20 лютого - Бафало

St. John the Baptist Ukr. Catholic Church

3275 Elmwood Ave., Kenmore, NY

21 лютого - Детройт

Ukrainian Cultural Center

26601 Ryan Rd., Warren, MI

Інформація: 586-574-0303

22 лютого - Чикаго

7 год. веч. Frederic Chopin

Elementary School

2450 West Rice, Chicago IL

Інформація: 773-851-8365

RAMADA

CONFERENCE CENTER

130 Route 10 West, East Hanover, NJ 07936

Air Ukraine

Авіалінії України

S U M A
(YONKERS)

FEDERAL CREDIT UNION

Self Reliance (NJ)
Federal Credit Union

SELF RELIANCE NEW YORK
FEDERAL CREDIT UNION

IMMIGRATION & TRANSLATION SERVICES OF CANADA INCORPORATION

ПРОПОНУЄ СВОЇ ПОСЛУГИ

- Незалежна імміграція
- Статус біженця
- Сімейне спонзування
- Програма „Live-in-Caregiver“
- Програма „Manitoba Nominne“
- Дозвіл на роботу
- Запрошення до Канади
- Громадянство Канади
- Студентські візи
- Переклади документів та інше

АННА ПЕТРИШИН

2409 Meighen Road, Windsor, Ontario N8W 4C2, Canada

Tel.: (519) 948-1127 • Fax: (519) 948-5458

E-MAIL: annakuts@hotmail.com

ЙОСИФ
КУПЧАК

В Л А С Н И К

JOSEPH MEAT MARKET

М'ясні європейські вироби

437 Smith Street, Perth Amboy, NJ

Tel: (732) 442-4660

Great rates,
low fees,
free checking,
and now...
free online account access

Check our financial services and
attractive rates

- Vehicle Loans
- Mortgage Loans
- Signature Loans
- Business Loans
- Certificates & IRA
- Free checking
- Youth Accounts
- Direct Deposit
- Credit, debit and ATM cards
- International wire transfers
- Audio Response System
- Notary Service
- Many other beneficial services

Rochester UKRAINIAN FEDERAL CREDIT UNION

Rochester, Albany, Sacramento

(877) 968-7828
www.rufcu.org

Main office
824 Ridge Road East
Rochester, NY 14621
(585) 544-9518
Fax (585) 338-2980

Capital District
1828 Third Ave
Watervliet, NY
12189
(518) 266-0791

Sacramento
6029C San Juan Ave
Citrus Heights, CA
95610
(916) 721-1188

РЕКЛЯМА - ЦЕ КЛЮЧ ДО УСПІХУ!

ВІДДІЛ ОГОЛОШЕНЬ І РЕКЛЯМИ

Tel.: (973) 292-9800 дод. 3040

Fax: (973) 644-9510 • E-mail: svoboda@att.net

Поштою: Svoboda, 2200 Route 10, P.O. Box 280 Parsippany, NJ 07054

ADVERTISING DEPARTMENT

Самопоміч

Українсько-Американська Федеральна Кредитова Спілка

Selfreliance

Ukrainian American Federal Credit Union

Доступ до Конта Через Інтернет
Копії ваших розмінених чеків через Інтернет

Selfreliance.Com

І
Н
Т
Е
Р
Н
Е
Т

Головне Бюро

2332 W. Chicago Ave. Chicago IL 60622 773-489-0520 Toll Free 888-222-8571

Іллінойс- Індіана

5000 N. Cumberland Ave, Chicago, IL 60656 773-589-0077
761 S. Benton Street, Palatine, IL 60067 847-359-5911
300 E. Army Trail Rd, Bloomingdale, IL 60108 630-307-0079
8410 W. 131st Street, Palos Park, IL 60464 708-923-1912
8624 White Oak Street, Munster, IN 46321 219-838-5300

Ню Джерзі

734 Sandford Ave. Newark, NJ 07106 973-373-7839
558 Summit Ave. Jersey City, NJ 07306 201-795-4061
2200 Rte 10W Parsippany, NJ 07054 973-451-0200

Від Одеси до Львова Ваші близькі можуть покладатися на Вас, бо Ви покладаєтеся на Вестерн Юніон®.

Переказ:	коштує лише:
\$100	\$15
\$200	\$22
\$400	\$34

Коли Ви переказуєте гроші, то хочете, щоб вони дійшли швидко і надійно, щоб ні Ваші близькі, ні Ви самі цим не турбувалися. Ми, в компанії Вестерн Юніон, переказуємо гроші вже понад 128 років і нам довіряють мільйони людей по всьому світі. У нас Ви навіть можете переказати гроші телефоном, використавши кредитну картку. Переслані гроші дійдуть через 15 хвилин до будь-якої із наших 1412 філій в Україні або якої небудь із 95000 по цілому світі. Від Лос-Анджелесу до Нью-Йорку, від Чикаго до Монреалю – Ви можете покладатися на Вестерн Юніон.

Вестерн Юніон – це майже те саме, що Ви особисто вручаєте гроші.

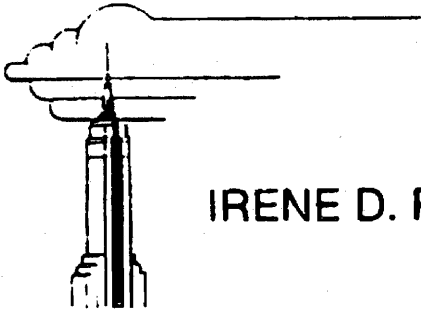
1-800-799-6882

Ми говоримо
українською мовою

www.westernunion.com

WESTERN UNION | MONEY TRANSFER®

Найшвидший спосіб переказати гроші по всьому світу™

IRENE D. ROGUTSKY, D.D.S.

40-07 Westmoreland Street
Little Neck, N.Y. 11363
(718) 225-4492

The Empire State Bldg.
350 Fifth Avenue, Suite 5222
New York, N.Y. 10118
(212) 947-1665

**УКРАЇНСЬКА НАЦІОНАЛЬНА
ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТОВА
КООПЕРАТИВА**

**ЗВЕРТАЙТЕСЯ ДО НАС
І МИ ПОЛАГОДИМО ВСІ ВАШІ
ФІНАНСОВІ СПРАВИ!**

- ❖ позичаємо гроші на низькі відсотки
- ❖ пропонуємо нові низькі рати та вигідні умови на купівлю хати
- ❖ 10% завдатку на купно нового авта
- ❖ скористайтеся з нашої „DEBIT CARD“, та розпочніть кредитну історію з „VISA CARD“
- ❖ пересилаємо гроші через „WESTERN UNION“, „VIGO“, „MEEST“, а також робимо грошові перекази між банками

Телефонуйте безкоштовно

1-866-859-5848

Головне бюро: 215 Second Ave. (between 13th & 14th St.), York, NY 10003
Tel.: (212) 533-2980 • Fax: (212) 995-5204

Філії в Нью-Джерсі: 35 Main St., So. Bound Brook, NJ 08880
Tel.: (732) 469-9085 • Fax: (732) 469-9165

265 Washington Ave., Carteret, NJ 07008
Tel.: (732) 802-0480 • Fax: (732) 802-0484

Website: www.uofcu.org e-mail: admin@uofcu.org

ЗМІНА АДРЕСИ

- „Свобода“ „The Ukrainian Weekly“

СТАРА АДРЕСА:

Число Відділу (якщо член УНС)

Ім'я і прізвище

Адреса

НОВА АДРЕСА:

Ім'я і прізвище

Адреса

**Зголошення присилати до:
Svoboda/The Ukrainian Weekly
P.O.Box 280, Parsippany, NJ 07054**

На зміну адреси проситься долучити \$1.00
ПЕРЕВЕДЕННЯ ЗМІНИ АДРЕСИ ТРИВАЄ 1-2 ТИЖНІ

• ПРАЦЯ •

Потрібна українка до опіки над 2.5 річним хлопчиком і легкої домашньої праці – із замешканням.

Тел.: (609) 333-8753

Шукаю за співробітниками на повний і неповний час до перукарського заведення. Потрібні професійні перукарі, помічники до манікюру і педікюру й людина, що приймає клієнтів для поширеного перукарського салону у Форт Лі. Знання англійської мови колюче. Власник має європейський вишкіл.
Тел. (201) 944-9787.

**YURI
INTERNATIONAL**
TRADE, TRAVEL, PARCEL SERVICE

Пакунки, авіаквитки, доляри, харчі, бандеролі, візи з Америки і Канади до: України, Росії, Білорусі, Молдови, Балтії, Польщі, Середньої Азії та Кавказу

- Запрошення до Америки, візи в Україну, продовження віз в Америці
- Відвозимо і зустрічаємо на летовищах Львова, Кієва, Москви, Торонто і Нью-Йорку
- Допомогаємо поладити еміграційні справи з „Green Card“
- Відправляємо пакунки з України до Америки і Канади

Відбираємо пакунки з кожного дому в Америці

Відеотрансфер PAL/SECAM – NTSC

Дзвінки в Україну 16¢ за хвилину • Дзвінки в Росію 16¢ за хвилину

13 Royal Palm Dr., Cheektowaga, NY 14225

(716) 685-1505 • Fax: (716) 685-0987

E-mail: Yuriinter@hotmail.com

ALBATROSS TRAVEL, Inc.

Ціни від 10 січня
до 20 березня 2003

- Квитки на місцеві і міжнародні літаки;
- вакації в Мексику, на Караїбах і Гаваї;
- подорожі на люксових кораблях;
- пересилку грошей через „WESTERN UNION“
- квитки на літаки з НЬЮ-ЙОРКУ до:

ЛЬВОВА 540 дол. + податок (в обидві сторони)
375 дол. + податок (в одну сторону)
РИГИ 450 дол. + податок (в обидві сторони)
ВІЛЬНЮСА 330 дол. + податок (в одну сторону)
МІНСЬКА, СОФІЇ, ТАЛІНА, ВІЛЬНА, КІЄВА, СТ. ПЕТЕРБУРГУ, МОСКВИ
500 дол. + податок (в обидві сторони)
355 дол. + податок (в одну сторону)

74 Nassau Ave., Brooklyn, NY 11222

Tel.: (718) 383-7211 • (718) 383-0083

Fax: (718) 349-1767 • Free tel.: 1-800-603-7973

<http://www.albatravel.com>

e-mail: albatravel@aol.com

**ПАЧКИ В
УКРАЇНУ**
DNIPRO CO.

В наших крамницях можна придбати авіаквитки в Україну та з України, зробити візи до України.
До вибору 99 візців хусток!

Телефонні картки: 100 хв. розмови із Україною за \$10.

NEWARK, NJ	CLIFTON, NJ	PHILADELPHIA
688 Sanford Ave Тел.: (973) 373-8783 (888) 336-4776	565 Clifton Ave Тел.: (973) 916-1543	1801 Cottman Ave Тел.: (215) 728-6040

“СВОБОДА” запрошує до праці продавців реклами

Ви можете прислужитися громаді й українській пресі, збираючи рекламні оголошення та передплатників для „Свободи“, а також продавати газету у Вашій місцевості, отримуючи при тому винагороду. За детальними інформаціями просимо звертатися

до Марійки Осціславської на

тел.: (973) 292-9800, дод. 3040

Ще одна могила на землі Вашингтона

З невимовним жалем пишу цю згадку про свого побратима по зброї Лларіона Поліщука, який 18 вересня 2002 року попрощався з українською громадою назавжди.

Микола Куделя, лавреат Шевченківської премії, односельчанин, був його душевним приятелем та нерозривним другом по ідеї. Він подав докладний опис молодого віку св. п. сот. Лларіона Поліщука, коли Покійний зі зброєю в руках стояв в обороні свого народу в часи Другої світової війни аж до виходу на еміграцію. Стаття була надрукована у тижневику „Свобода” 18 жовтня 2002 р.

У Сполучених Штатах Америки, в Нью-Йорку, св. п. Лларіон Поліщук негайно включився у суспільство – політичне життя української громади, став членом Організації державного відродження України (ОДВУ), входив до складу директорів Української православної кредитівки „Самопоміч”, брав активну участь у розбудові Української Православної Церкви, сприяв у житті екзильного уряду УНР, в розбудові оселі ОДВУ.

Покійний відкрив свою будівельну фірму і в той самий час спрямовував свої зусилля на створення Союзу ветеранів українського резистансу – (СВУР) з осідком Головної команди в Нью-Йор-

ку. Головну команду очолив св. п. легендарний командир Поліської Січі УПА Тарас Бульба-Боровець.

Після смерти командира Головної команди Тараса Бульби-Боровця цей почесний обов'язок виконував св. п. сот. Лларіон Поліщук. Він ніс високо цей прапор з непохитною вірою, що ми дочекаємося того часу, коли український воєк стоятиме на сторожі Української держави.

З Божої ласки і ми долучили свій прапор до нашого війська, яке сьогодні стоїть в обороні Української самостійної незалежної держави.

Сотника Лларіона Поліщука, за любов до свого народу, за відданість в боротьбі з окупантами під час Другої світової війни, Державний центр Української Народної Республіки в екзилі, 24 серпня 1992 року підніс до ранги полковника.

Вояцька душа св. п. Лларіона Поліщука не мирилася з хворобою, яка прикувала його до хати. Було йому дуже тяжко погодитися з тим, що він уже не зможе ще хоч раз вернутися туди, де залишив сліди своїх дитячих ніг. Коли ми з дружиною їхали в Україну, він ще побажав нам щасливої дороги, а сам залишився з нетерпеливістю чекати на наше повернення, – та не дочекався! То ж дозволю, дорогий друже-побратиме по зброї, поділитися з тобою вісткою: Україна є! Україна буде і прийме у своє лоно прах своїх вірних синів і дочок, а покищо нехай земля Вашингтона буде Тобі легкою. Твоїй доні Ларисі висловлюємо шире співчуття, щоб Господь допоміг їй пережити це велике горе.

Пам'ять про сина Волинської землі нехай зберігається назавжди!

Михайло Каркоць

Помер Ярослав Клим

Серед моря могил на українському цвинтарі св. Андрія в Бавнд-Бруку виросла 21 грудня 2002 року ще одна – могила Ярослава Кліма. Він відійшов у Божу вічність 19 грудня, на 92 році життя.

Ярослав Клим прийшов на світ 19 жовтня 1911 року, у Копичинцях, на Тернопільщині. Батьки дали йому глибоке релігійне і національне виховання й освіту. Він належав до тієї генерації, що безпосередньо виростала і формувалась на ідеях незакінчених українських визвольних змагань. Ця молода генерація була наснажена безмежною любов'ю до свого народу, невідкличним бажанням продовжити визвольний шлях і завершити його здобуттям української державної незалежності. З цією метою Ярослав з юнацьких років включився у ряди Організації Українських Націоналістів (ОУН), в громадсько-освітню працю.

Я. Клим був одним з активних членів підпілля ОУН. Брав участь у відновленні української незалежності 30 червня 1941 року. Відомо, чим цей акт закінчився. Багато провідних членів ОУН на чолі з Ярославом Стецьком і Степаном Бандерою опинились у гітлерівських млинах смерті – концентраційних таборах. Серед них був також Ярослав Клим, який потрапив до концентраційного табору в Авшвіці. Там його, фізично виснаженого, зарахували до групи в'язнів, нездатних до будь-якої фізичної праці, призначених на знищення. Завдяки Миколі Климичину, який його витягнув з групи смертників, Я. Клим вцілів і далі ділив долю зі своїми друзями в Авшвіці, Ебензе, Мельку й інших концентраційних таборах, аж до закінчення війни, до приходу американців.

По закінченні війни Ярослав залишився в західній Німеччині, Мюнхені, там включився в активне організаційно-політичне життя, був одним з членів дирекції видавництва газети „Українська трибуна”.

На початку п'ятдесятих років емігрував до США і поселився в Нью-Йорку. Хоч його життя на вільній землі Вашингтона не було легке, але він все сприймав мужньо і терпеливо. Далі був активний у громадсько-політичній і культурній праці.

Український Спортивний клуб в Нью-

Йорку завдячує Я. Климові багато чим, зокрема набуттям спортової площі. Мав велику пошану до друкованого слова і щиро підтримував українську пресу. Був членом очолюваної Миколою Лебедем комісії, яка видала чотиритомник Василя Барки „Свідок для шестикрилих”. Я. Клим постійно допомагав у виданні журналу „Патріярхат”. Згодом, став членом редколегії журналу, займався коректою і солідно це виконував при допомозі своєї дружини Івонни. Він також бив членом крайової управи Українського Патріярхального Товариства в США і довголітнім секретарем управи відділу УПТ в Нью-Йорку. Довгий час допомагав у канцелярській праці Наукового Товариства ім. Шевченка в Нью-Йорку.

У половині дев'ятдесятих років подружжя Клімів переїхало з Нью-Йорку в околицю Гартфорду, щоб бути ближче до дочки.

До кінця життя Ярослав залишився членом ОУН і членом Середовища УГВР. Був товаришким і приємним у співпраці, глибоко віруючим і практикуючим християнином, чесною людиною та українським патріотом.

Був щасливий, що міг побачити Україну незалежною державою, відвідав свої рідні краї. Радів, що бачив свого сина, який виростав без батька. Тішився своїми онучками. На жаль після цього тяжко пережив передчасну смерть свого сина.

Після Панахиди, від патріярхального руху прощав покійного Ярослава голова крайової управи УПТ в США Олександр Пришляк. Заупокійну Святу Літургію відправив о. П. Гронський. На цвинтарі, у Бавнд-Бруку, надгробні молитви провів о. Віктор Бек у сослуженні о. дякона Юрія Малаховського. Під час поминок покійного прощав автор цих рядків від редакції журналу „Патріярхат”, Політичної Ради ОУНз і Середовища УГВР. Диякон о. Ю. Малаховський прощав від відділу УПТ в Нью-Йорку, а від родини сказала слово Варка Перейма. В імені родини і дружини пані Івонни подяку склала дочка Зірка Рудик.

Хай Ярославів Климу гостинна американська земля буде легкою. Вічна йому пам'ять!

Микола Галів

У 50-ту РІЧНИЦЮ ВІДЛЕТУ У ЗАСВІТІ
найдорожчого БАТЬКА

о. КРИЛОШАНИНА

ТЕОФІЛЯ КАЛИНИЧА

народженого 1889-го року в Жукотині, повіт Турка.

Середню освіту закінчив в гімназії в Перемишлі, а відтак студіював право у Львові, де одержав абсолюторію. Згадуючи також 10 річницю відлету у позазоріанні простори найдорожчої мами МУСІ-ІВАННИ із ЯРОСЕВИЧИВ КАЛИНИЧ, абітурієнтки українського жіночого ліцею та абсолювентки учительського семінару в Перемишлі.

ПОМИНАЛЬНІ СВЯТІ ЛІТУРГІЇ будуть відправлені в українських католицьких церквах:

- св. Івана Хрестителя в Ньюарку, Н. Дж.;
- Пресвятої Трійці в Кергонксоні, Н.Й.;
- св. Константина в Міннеаполісі, Мінн.;
- св. Варвари у Відні, Австрія;
- та соборі св. Софії в Римі, Італія.

Прохаю рідних, друзів та колишніх парафіян Покійного батька згадати моїх найдорожчих у тихій, щирій молитві.

*Творець Світу втілив
тепло сонця
заспокоючу тінь ночі
радість весняного ранку
аромат пахучих квітів
спокій тихого моря
ніжність сердечного співвідношення
та глибину безмежної родинної любови
у моєму батькові та моїй мамі.*

син ЛЮБОМИР

LYTWIN & LYTWIN UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS

AIR CONDITIONED

Обслуга ЩИРА і ЧЕСНА.
Our Services Are Available
Anywhere in New Jersey.
Також займаємося похоронами
на цвинтарі в Бавнд Бруку і
перенесенням Тлінних Останків
з різних країн світу.

UNION FUNERAL HOME
1600 Stuyvesant Avenue
(corner Stanley Terr.)
UNION, N.J. 07083
(908) 964-4222
(973) 375-5555

ПЕТРО ЯРЕМА УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Займається похоронами
в BRONX, BROOKLYN,
NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ

ЛУІС НАЙГРО - директор
Родина ДМИТРИК

Peter Jarema

129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N.Y. 10009
(212) 674-2568

Oblast Memorials

845-469-4247 E-mail: oblast@optonline.net

ОБСЛУГОВУЄ УКРАЇНСЬКУ ГРОМАДУ В NY/NJ/CT/PA
З ВИРОБОМ ЗНАМЕНИТИХ

~ ПАМ'ЯТНИКІВ ~ МАВЗОЛЕЇВ

НА ВАШЕ БАЖАННЯ МОЖЕМО ЗУСТРІТИСЯ З ВАМИ
У ВАШОМУ ДОМІ, ЩОБ ОБГОВОРТИ ВАШ ПРОЄКТ.

За мову і зміст посмертних оголошень
і подяк редакція не відповідає

ВІДЙШЛИ ВІД НАС

ОЛЬГА ВИЛОТА член УНС відд. 9 Т-ва св. Марії в St. Clair, PA. Померла 18 грудня 2002 р. на 84-му році життя. Нар. в 1918 р. в St. Clair, PA. Членом УНС стала в 1934 р. Залишила в глибокому смутку племінників і племінниць. Похорон відбувся 20 грудня 2002 р. на Holy Trinity Ukr. Cath. Cemetery в St. Clair, PA.

Вічна їй пам'ять!

Секретар

ІВАН ЛАРИК член УНС відд. 161 Т-ва св. Василя в Ембрідж, Па. Помер 5 грудня 2002 р. на 88-му році життя. Нар. в 1914 р. в Ембрідж, Па. Членом УНС став в 1958 р. Залишив у глибокому смутку синів Річарда, Рональда і Павла з родинами. Похорон відбувся 8 грудня 2002 р. на Economy Cemetery в Economy Boro, Ambridge, PA.

Вічна йому пам'ять!

Секретар

ВАСИЛЬ АНДРІЄНКО член УНС відд. 285 Т-ва Метр. В. Липківського в Рочестері, Н.Й. Помер 16 грудня 2002 р. на 79-му році життя. Нар. в 1924 р. Членом УНС став в 1967 р. Залишив у глибокому смутку дружину Пашу, четверо дітей: Миколу, Катю, Галю, Василя з родинами. Похорон відбувся 19 грудня 2002 р. на цвинтарі Маунт Гоп

у Рочестері, Н.Й.

Вічна йому пам'ять!

Секретар

GENEVIEVE KOCZENAS longtime member of UNA, Branch 165, Society of Taras Shevchenko in Toledo, OH. Died on November 28, 2002 at the age of 88. She was born on August 28 1914 in Toledo, OH and became a member of the UNA in 1936. She is survived by Theodore Golkiewicz, Perrysburg OH, nephew; nieces – Dorothy Grezelak, Oregon, OH; Eileen Kwiatkowski, Toledo, OH; Delphine Price, Toledo, OH; and Mary Golkiewicz – niece-in-law, Toledo, OH. The Family, friends and the UNA community attended the funeral of the deceased December 2, 2002. Intemment was in Calvary Cemetery in Toledo, OH.

Вічна йому пам'ять!

Секретар

МАРІЯ ПІНКОВИЧ член УНС відд. 173 Т-ва св. Володимира у Вілмінгтоні, Дел. Померла 22 грудня 2002 р. на 78-му році життя. Нар. 9 березня 1924 р. у Фогерсвіл, Па. Членом УНС стала в 1944 р. Залишила у глибокому смутку чоловіка Мирослава і двох дочок Карол, Марію і чотирьох внуків. Похорон відбувся 27 грудня 2002 р. на цвинтарі Lawn Croft Mausoleum в Linwood, PA.

Вічна їй пам'ять!

Секретар

МИКОЛА УРСЯК член УНС Відд. 63 Т-ва „Січ“ у Форд Ситі, Па. Помер 12 грудня 2002 р. на 81-му році життя. Нар. в 1921 р. у Форд Ситі, Па. Членом УНС став в 1940 р. Залишив у глибокому смутку синів Давида, Роберта, Томаса і дочку Джоен. Похорон відбувся 13 грудня 2002 р. на цвинтарі св. Марії у Форд Ситі, Па.

Вічна йому пам'ять!

Секретар

ПЕТРО МАЛАНЧУК член УНС Відд. 220 Т-ва свв. Петра і Павла в Чикаго, Іл. Помер 5 грудня 2002 р. на 83-му році життя. Нар. в Україні. Членом УНС став в 1962 р. Залишив у глибокому смутку дружину Ольгу, дочок Дарію, Лідію і Оксану з родинами та 3 внуків. Похорон відбувся 12 грудня 2002 р. на цвинтарі св. Миколая в Чикаго, Іл.

Вічна йому пам'ять!

Секретар

МАРІЯ ІВАНИЦЬУК член УНС Відд. 180 Т-ва ім. Івана Франка в Акрон, Огайо. Померла 2 жовтня 2002 р. на 80-му році життя. Нар. в 1922 р. в Слобідка Лісна, Україна. Чле-

ном УНС стала в 1950 р. Залишила в глибокому смутку дочку Лідію і внуків. Похорон відбувся 5 жовтня 2002 р. на цвинтарі Holy Cross в Акрон, ОН.

Вічна їй пам'ять!

Секретар

АЛЕКСАНДЕР ФЕНИК член УНС Відд. 13 Т-ва св. Миколая у Вотервліті, Н.Й. Помер 21 грудня 2002 р. на 95-му році життя. Нар. в 1907 р. в Перемишлі, Україна. Членом УНС став в 1949 р. Залишив у глибокому смутку дві братові. Похорон відбувся 23 грудня 2002 р. на цвинтарі св. Миколая в Colonie, N.Y.

Вічна йому пам'ять!

Секретар

ОЛЬГА ЛУКАЩУК член УНС Відд. 182 Т-ва Українська Січ у Кліфтоні, Н. Дж. Померла 11 листопада 2002 р. на 98-му році життя. Нар. в 1904 р. в Україні. Членом УНС стала в 1967 р. Залишила в глибокому смутку дочок Анну і Мілю з родинами та внуків і правнуків. Похорон відбувся 14 листопада 2002 р. на цвинтарі св. Андрія Первозваного в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Вічна їй пам'ять!

Секретар

Ділимося сумною вісткою, що 3 лютого 2003 р. відійшов у вічність на 86 році життя наш найдорожчий
ЧОЛОВІК, БРАТ, ВУЙКО І СТРИЙКО

бл. п.

ПЕТРО ШПИНДА

нар. у селі Карликів на Лемківщині.

Похоронні відправи відбулися в п'ятницю 7 лютого 2003 р., о год. 9:30 ранку в українській католицькій церкві Чесного Хреста в Асторії, Н.Й., а відтак на українському цвинтарі св. Андрія Первозваного в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Залишені у глибокому смутку:

дружина – АНАСТАЗІЯ
сестра – АНАСТАЗІЯ в Україні
племінники – родини ШПИНДІВ, ПУЖИКІВ, ПРЯТКІВ в Америці, Канаді та в Україні.

Вічна йому пам'ять!

Ділимося сумною вісткою, що в середу 29 січня 2003 р., проживши 104 роки, відійшла від нас у вічність наша найдорожча
МАМА, БАБЦЯ І ПРАБАБЦЯ

бл. п.

МАРІЯ ІВАХІВ

Залишила в глибокому смутку:

дочок – ЗВЕНЮ РОМАНІВ з чоловіком ВОЛОДИМИРОМ
внуків – СЛАВУ БІЛАС з чоловіком МИРОНОМ
– ХРИСТЮ ДЕМИДОВИЧ з чоловіком д-ром ЮРІЄМ
– ГАЛЮ КЛОС з чоловіком АДРІЯНОМ
правнуків – АНДРІЙКА І ЛЕСЮ
– СТЕФАНА І ІВАНКА
дальшу родину – БОГДАННУ МИКИТЮК з чоловіком БОГДАНОМ і дітьми МАРКОМ І НАТАЛКОЮ.

Похоронні відправи відбулися в понеділок 3 лютого 2003 р. в церкві Благовіщення – Melrose Park і на цвинтарі св. Марії – Fox Chase, PA.

ЗВЕНЯ РОМАНІВ

CONROY FUNERAL HOME

Owned by the Conroy Family
since 1932

Compassionate service,
guaranteed lowest cost

1.800.430.5188

Serving St. Andrew's Church and Cemetery
South Bound Brook, NJ since 1955

21 E. Second St., Bound Brook, NJ

Glenn Scarponi, Manager NJ Lic. JPO4411

ВИДАВНИЧИЙ КОМІТЕТ „ЛІТОПІСУ УПА“

ділиться сумною вісткою зі своїм членством та українською громадою, що 6 січня 2003 р., на 78-му році життя відійшов у вічність

сл. п.

СТЕПАН НОВИЦЬКИЙ

ветеран Української Повстанської Армії на Волині, довголітній член Видавничого комітету „Літопису УПА“.

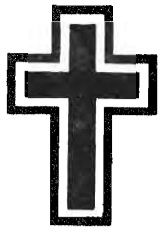
Похоронні відправи відбулися 9 січня 2003 р. Тлінні останки Покійного спочили на цвинтарі св. Володимира в секції ветеранів УПА, в Оаквілл (Канада).

Дружині покійного Степана АННІ, синам: ЮРІЄВІ І РОМАНОВІ, внукам та ближчій і дальшій родині висловлюємо глибокі співчуття.

Вічна йому пам'ять!

Під час ПАНАХИДИ за упокій душі сл. п. Степана, п-і Параня Грицай перевела збірку на видавничий фонд „Літопису УПА“. Пожертви склали: по 50 дол. – Микола Кулик і Параня Грицай; по 20 дол. – Зеня Матійчук, проф. Петро Й. Потічний, Михайло Мігус, Микола Служала, Й. Цимбалюк; по 10 дол. – Іван Росіл, М. Орко і 5 дол. – Іван Ламага.

Жертводавцям щира подяка від Видавничого комітету „Літопису УПА“.

З глибоким жалем ділимося сумною вісткою, що 9 серпня 2002 р. відійшов у вічність наш найдорожчий МУЖ, ТАТО, БРАТ і ВУЙКО

СВ. П.
**ІНЖ. ЗЕНОН
ОРИЩИН**

нар. 1 квітня 1930 р. в місті Броди, Україна.

Служив в американській армії під час Корейської війни. Отримав рангу сержанта, а також нагороди: Good Conduct Medal і National Defense Service Medal.

Похоронні відправи відбулися:

ПАНАХИДА – 15 серпня 2002 р. в Newcomer, а 16 серпня 2002 р. відправлена св. Літургія і похорон в українській католицькій церкві Преображення в Denver, Colorado. У всіх відправах брав участь о. Петро Богданович. Поховано Покійного на Fort Logan National Cemetery, Denver, Colorado.

В глибокому смутку залишилися:

дружина – ІВАЛІЯ (дівоче ВАЛЯ ТКАЧУК)
сини – ЮРКО
– ПЕТРО
донечка – МАРТУСЯ
брати – БОРИС з дружиною ЛЮБОЮ
– ЛЮБОМИР з дружиною ДЖУДІ
сестра – МАРІЯ

Вічна йому пам'ять!

У ТРИДЦЯТУ СУМНУ РІЧНИЦЮ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ
найдорожчого і незабутнього
МУЖА і БАТЬКА

СЛ. П.
**МИХАЙЛА
ПОЧТАРА**

(помер 11 лютого 1973 р. на 47-му році життя).

Зі смутком і болем переживаємо його незаступиму втрату...

Ці 30 літ і „тягнулися волами“, і „пливли рікою“, і „летіли стрілою“ та забрали з цього світу так багато дорогих осіб...

Все таки прохаю рідних, близьких і далеких друзів, колишніх студентів, сумівців і громадських діячів повернутися думками в минуле, відновити пам'ять про молодого і енергійного Михайла та згадати його в тихій молитві.

Мир душі Твоїй, Михайле,
і Вічна Пам'ять!

Залишені в тузі –

ЛЮДМИЛА ПОЧТАР і діти АНДРІЙ і ГАННУСЯ

УКРАЇНСЬКА ПРАВОСЛАВНА ЦЕРКВА
КИЇВСЬКОГО ПАТРІАРХАТУ у США і КАНАДІ.

Владика СТЕПАН БІЛЯК, Єпископ Бориспільський,
Голова Вікаріального Управління

У ПЕРШУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ

СВ. П.
паніматки ОЛЕНИ БІЛЯК

дружини колишнього о. протопресвітера,
тепер Владика СТЕПАНА Української Православної Церкви Київського Патріархату, Вікарія Київського Патріархату у США і Канаді.

ПЕРША ПАНАХИДА відбулася в річницю смерти – 6 лютого 2003 р., о год. 4-й по пол. над могилою Покійної, в мавзолеї на цвинтарі в Голівуді, Флоріда;

ДРУГА ПАНАХИДА буде відслужена в неділю 16 лютого 2003 р. в Українській Православній Церкві св. Миколая в Купер Ситі, яку відслужить Всч. о. настоятель Віктор Полярний після Святої Літургії.

СЛУЖБИ БОЖІ з ПАНАХИДАМИ будуть відслужені також в Ужгороді і у Великім Березнім.

ЗАУПОКІЙНІ ЛІТУРГІЇ з ПАНАХИДАМИ

в пам'ять покійної Олени Біляк були відслужені 6 лютого 2003 р. в усіх парафіях Київського Патріархату Святішого Патріарха ФІЛАРЕТА.

Вічна їй пам'ять!

Після ПАНАХИДИ запрошуємо присутніх на полуденок.

Єпископ СТЕПАН
дочка – ІРИНА
сестра – АННА з дітьми
братова – ІРИНА з дітьми і внуками.

У глибокому смутку повідомляємо, що 19 грудня 2002 р. відійшла у вічність на 88-му році життя наша найдорожча МАМА, БАБЦЯ, ПРАБАБЦЯ і СЕСТРА

БЛ. П.
ІРЕНА ЛОБОДОЦЬКА
з дому МИГАЛЬ

нар. 3 березня 1914 р. в Полянах, Галичина

У смутку залишені:

син – АНДРІЙ з дружиною ЛЕСЕЮ
внуки – АЛЕКСАНДРА
– ЙОСИФ
– ВАЛЕНТИНА з чоловіком БРЕТОМ і сином АЛЕКСАНДРОМ
– СТЕФАН
– АЛЕКСАНДЕР з дружиною ВІКІ і сином ІЯНОМ
сестра – СТЕФАНІЯ МИГАЛЬ
племінник – ТЕОФІЛЬ МАРЧАК з родиною та ближча і дальша родина в Америці і Україні.

Вічна їй пам'ять!

Ділимося сумною вісткою, що 29 січня 2003 р. відійшла у вічність на 84 році життя наша найдорожча МАМА, БАБЦЯ і ПРАБАБЦЯ

БЛ. П.
ОЛЬГА ГРАБ
з дому КЛАПОУЩАК

Похорон відбувся в понеділок, 3 лютого 2003 р. в церкві св. Володимира, в Єлизабеті, Н.Дж., а відтак на цвинтарі св. Андрія Первозваного в С. Бавнд Бруку, Н.Дж.

Залишила в глибокому смутку:

синів – РОМАНА з дружиною АВРЕЛІЄЮ
– ЮРІЯ з дружиною МИРОСЛАВОЮ
внуків – РОМАНА з дружиною ДЖЕНІФЕР
– АЛЕКСАНДРУ НАУМЕНКО з мужем ВІКТОРОМ
– АДРІАНУ ГАНДЕРСОН з мужем БРЕТОМ
– ЮРІЯ
правнуків – ЙОСИФА і МАЮ НАУМЕНКІВ
– СОФІЙКУ ГАНДЕРСОН
– РОМЧИКА ГРАБА
племінницю – МАРТУ НАВРОЦЬКУ з мужем РОМАНОМ і дочкою АННОЮ
сватів – МИХАЙЛА і ОЛЬГУ КОВАЛІВ
Вічна їй пам'ять!

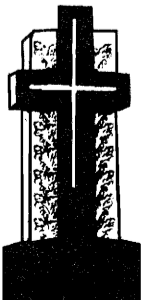
Замість квітів родина просить складати пожертви на Український Музей в Нью-Йорку

SO. BOUND BROOK MONUMENT CO. LLC

УКРАЇНСЬКЕ ПІДПРИЄМСТВО

ДАРКО ВОЙТОВИЧ, власник
(908) 647-7221 • (732) 356-1209

СТАВИМО ПАМ'ЯТНИКИ, МАВЗОЛЕЇ, СТАТУЇ
з РІЗНИХ ГРАНІТІВ, БРОНЗИ НА ПРАВОСЛАВНОМУ
ЦВИНТАРІ СВ. АНДРІЯ В С. БАВНД БРУКУ,
СВ. ДУХА В ГЕМПТОНБУРГУ ТА ІНШИХ.

РЕКЛАМА • ОГОЛОШЕННЯ • ПОВІДОМЛЕННЯ • Марійка Осціславська 973-292-9800 #3040

**ХОЧЕТЕ ПРОДАТИ
ЧИ КУПИТИ ХАТУ?**

Зверніться до

ВАСИЛЯ КАВАЦЮКА

(908) 790-9240

або

(908) 265-7618

Exit Realty

ОСИП ГАВРИЛЮК
Професійний продавець
забезпечення УНС

JOSEPH HAWRYLUK
Licensed Agent

Ukrainian National Ass'n, Inc.

79 Southridge Drive
West Seneca, NY 14224-4442
Tel.: 716 674-5185 • Fax: 716 675-2238

ЕВГЕН ОСЦІСЛАВСЬКИЙ
Професійний продавець
забезпечення УНС

EUGENE OSCISLAWSKI
Licensed Agent

Ukrainian National Ass'n, Inc.

tel.: 732 583-4537 • fax: 732 583-8344
Matawan 9@optonline.net

ФУНДАЦІЯ
УКРАЇНСЬКОГО
ВІЛЬНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ

**ЗАСЛУГОВУЄ НА ВАШУ
ВСЕБІЧНУ ПІДТРИМКУ!**

**Ukrainian Free University
Foundation, Inc.**

P.O. Box 1028, New York, NY 10276

ФІРМА ЄВШАН

пропонує касети, компакт диски,
відео, шкільні книжки, комп'ютерні
програми, писанки та різні подарунки.
Замовляйте новий каталог на 2003 рік!
Тел.: 1-800-265-9858

PROSTHODONTIST

д-р ОЛЕКСАНДЕР КМЕТА

косметика зубів,

загальне лікування, „Implants“.

5E. 19th Street, 5th Floor, New York, NY 10003

Tel.: (914) 522-2558

Fax: (914) 963-9701

Доктор говорить по українськи

250 West 57th St. #1211 Phone: (212) 541-5707
New York, NY 10107 Fax: (212) 262-3220

ECONOMY AIRFARES

Львів/Одеса

652 дол. + tax (round trip)

430 дол. + tax (one way)

Київ

547 дол. + tax (round trip)

391 дол. + tax (one way)

Restrictions Apply

**ДРУКАРНЯ
COMPUTOPRINT CORP.**

МАРІЯ ДУПЛЯК - власник

Виконуємо друкарські роботи

- ❖ книжки
- ❖ журнали
- ❖ брошури
- ❖ коверти, канцелярйні друки
- ❖ візитівки
- ❖ весільні запрошення на різних мовах

35 Harding Ave. Clifton, NJ 07011
tel.: 973 772-2166 • fax: 973 772-1963
e-mail: computopr@aol.com

**MEEST- KARPATY of INDIANA
БОГДАН БУХВАК - власник**

Посилки в Україну - Найдешевші ціни!!

Пересилаємо пакунки і гроші
в Україну і Східню Європу.

Можемо відбирати пакунки з хати.
7429 East 72th Court, Hobart, Indiana, 46342

Tel.: (219) 947-7111

LAW OFFICES OF

ZENON B. MASNYJ, ESQ.

Від 1983

- Серйозні персональні пошкодження
- Купно, продаж нерухомостей
(Real Estate and coop closings)
- Репрезентування комерційної
діяльності
- Securities arbitration
- Розводи
- Заповіти-офіційні завірення

157 SECOND AVENUE

NEW YORK, NY 10003

(212) 477-3002

(Тільки за попереднім домовленням)

ARCA COMPANY

Нитки, тканина до вишивання,
писанкові прибори, касети, відео-
касети, CD, шкільні книжки, хустки,
кераміка, різьба.

26 First Avenue, New York, NY 10003

Tel.: (212) 473-3550

16.9 ¢/min
Call UKRAINE

Great domestic rates. Great rates to the rest of the world - any day,
any time, direct dial. We also offer prepaid Calling Cards: calls to
Ukraine 10.9 ¢/min.

1-800-449-0445

WWW.LDPOST.COM

Рідним в краю помагати, чи по світу подорожувати - тільки з фірмою **КАРПАТИ!**

КАРПАТИ

ГРОШОВІ ПЕРЕКАЗИ
протягом
2-7 днів

Доставляємо до рук
адресата в Україну,
країни СНД та Східної
Європи американські
долляри

**ПЕРЕСИЛКА
ПАЧОК**

**НАЙКРАЦІ ЦІНИ
НА КВИТКИ**

**НА ВСІ АВІАЛІНІЇ
СВІТУ!**

**Запрошення до
Канади та США**

**Візи
до України,
Польщі
та Росії**

**Медичне
забезпечення
для відвідувачів
у Канаді**

**ВІДПОЧИНОК
на
відомих курортах**

**Достава
тракторів,
автомобілів,
побутової техніки
та електроніки**

**ДОСТАВА
ХАРЧОВИХ ПАЧОК
З КАТАЛОГУ**

На всі замовлення Ви отримаєте
поквітовання від Ваших близьких

Телефонуйте до нас,
щоб оформити замовлення
та за детальнішою інформацією

121 Runnymede Road,
Toronto, Ontario,
Canada M6S 2Y4

Tel. (416) 761-9105 1-800-265-7189 Fax (416) 761-1662

E-mail: nsemczys@aol.com
www.karpaty.on.ca